

Konjunkturläget
mars 2026

KONJUNKTURINSTITUTET
FLEMINGGATAN 7, STOCKHOLM
REGISTRATOR@KONJ.SE, WWW.KONJ.SE

ISSN 0023-3463 DNR: 2026-112

STRUKTUREN I KONJUNKTURLÄGET

I den ordinarie löptexten redovisas ett antal *rutor* som normalt skiljer sig från löptexten, det kan vara en kortare beskrivning inom något område eller en mer teknisk beskrivning. Dessutom publiceras mer djuplodande analyser i så kallade *fördjupningar*. Löptexten kompletteras också av en *tabellbilaga* med mer detaljerade prognoser.

I högermarginalen redovisas *diagram* och ibland även så kallade *marginalrutor*. Marginalrutorna har ungefär samma funktion som rutor i löptexten och redovisas också sist i Konjunkturläget i en bilaga.

Alla fördjupningar redovisas också samlat på nätet. Diagram i PowerPoint-format finns också att ta del av. Dessutom kan siffror till alla diagram inklusive rubriker, underrubriker, källor och eventuella fotnoter laddas ner. Allt detta återfinns under www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget.

Förord

I Konjunkturläget mars 2026 presenteras en prognos för den ekonomiska utvecklingen 2026–2027 i Sverige och i omvärlden. Därtill gör Konjunkturinstitutet ett scenario för utvecklingen 2028–2035, varav 2028–2030 beskrivs i rapporten. Prognosen och scenariot för hela perioden 2026–2035, samt mer detaljerade prognoser, finns att hämta i Konjunkturinstitutets prognosdatabas.

I ett särskilt avsnitt jämförs den nya prognosen med den prognos som presenterades i Konjunkturläget december 2025.

Arbetet med Konjunkturläget har letts av prognoschef Ylva Hedén Westerdahl. I beräkningarna har inkommande statistik beaktats till och med den 20 mars 2026.

Stockholm den 25 mars 2026

Albin Kainelainen
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Prognosrevideringar 2026–2027.....	12
Internationell konjunkturutveckling.....	14
Prognos 2026–2027.....	14
Scenario 2028–2030.....	18
Konjunkturer i Sverige 2026–2027.....	19
Efterfrågan och produktion.....	19
Arbetsmarknad och resursutnyttjande.....	25
Löner och inflation.....	27
Scenario för svensk ekonomi, penningpolitik och växelkurs.....	33
Scenario för svensk ekonomi 2028–2030.....	33
Penningpolitik och växelkurs 2026–2030.....	34
Offentliga finanser.....	36
Det finansiella sparandet och skuldsättningen.....	36
Statens finanser.....	39
Kommunsektorns finanser.....	42
Ålderspensionssystemets finanser.....	43
Osäkerhet i prognosen.....	45
Prognosfelens storlek.....	47
Alternativscenario: Utdraget krig i Mellanöstern.....	48
Alternativscenario: Snabbare teknikspridning och högre kapitaleffektivitet.....	49
Referenser.....	61

RUTOR

Ekonomiska effekter av kriget i Mellanöstern.....	7
IEEPA-tullarna ogiltigförklarades av Högsta domstolen.....	15
Försvarsinvesteringarnas genomslag på BNP.....	23
Effekter av högre oljepriser på inflationen i Sverige.....	30
Nedåtrisker för det finansiella sparandet.....	38
Försvarsutgifter i nationalräkenskaperna.....	40

FÖRDJUPNINGAR

Arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade.....	51
Jämviktsarbetslösheten minskar framöver.....	56

TABELLBILAGA

Tabellbilaga.....	62
-------------------	----

BILAGA MARGINALRUTOR

Vad skiljer scenario från prognos?.....	83
Vad är ett alternativscenario?.....	83
Gap och potentiella variabler	83
Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande.....	84
Budgetutrymmet och antaganden i det finanspolitiska scenariot	84
Övergång från offentlig sektor till offentlig förvaltning	85
Datamaterial	85

Sammanfattning

Tillväxten i den svenska ekonomin bromsar in det första kvartalet i år när både den offentliga konsumtionen och hushållens konsumtion växer långsammare. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på ekonomin framöver. Bland annat driver de höga oljepriserna på inflationen. Momssänkningen på livsmedel i april verkar dock åt andra hållet och i år och nästa år blir KPIF-inflationen fortsatt något lägre än inflationsmålet på 2 procent. BNP-tillväxten blir starkare efter sommaren när de makroekonomiska effekterna av kriget börjar klinga av och den inhemska efterfrågan växer snabbare. Lågkonjunkturer ebbar ut mot slutet av 2026. Återhämtningen på arbetsmarknaden tar längre tid och det dröjer till slutet av 2027 innan arbetslösheten har minskat till en ungefär normal nivå. Den förda finanspolitiken innebär att det strukturella offentliga sparandet blir betydligt lägre än överskottsmålet i år. Det låga strukturella sparandet i utgångsläget begränsar budgetutrymmet för perioden 2027–2030 som sammantaget uppgår till 62 miljarder kronor.

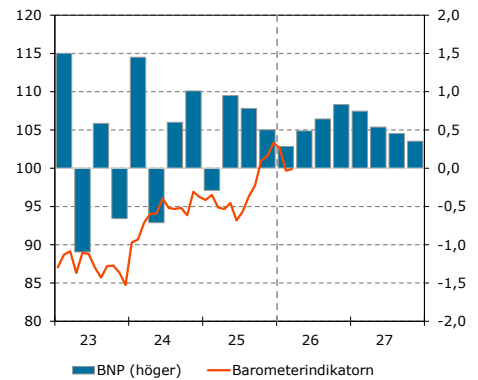
Kriget i Mellanöstern har ökat osäkerheten på ett globalt plan, skapat omfattande störningar på de internationella energimarknaderna, med bland annat kraftigt stigande oljepris som följd (se diagram 3), och lett till att tillgångspriser minskat. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i omvärlden något. Den globala tillväxten blir trots det i det närmaste normal i ett historiskt perspektiv både i år och nästa år. Kriget bedöms därmed endast få mindre negativa effekter på svensk utrikeshandel. Den inhemska efterfrågan i Sverige hålls samtidigt tillbaka något av att och företagens investeringar dämpas samt att hushållens konsumtion påverkas negativt av högre priser på bland annat drivmedel. Prognosen vilar på antagandet att kriget inte blir långvarigt och att de makroekonomiska effekterna därför blir små och gradvis börjar ebba ut efter sommaren. Om så inte skulle bli fallet kan de negativa effekterna av kriget bli betydligt mer omfattande, vilket visas i ett alternativscenari i kapitlet ”Osäkerhet i prognosen”.

Ekonomiska effekter av kriget i Mellanöstern

Det pågående kriget i Mellanöstern påverkar den globala och svenska ekonomin på flera sätt. En viktig kanal är de högre energipriserna, som höjer företags produktionskostnader och minskar hushållens köpkraft. I prognosen antas detta leda till en viss tillfällig dämpning av tillväxten under 2026, inklusive i Sverige. Dessa effekter antas dock bli tämligen måttliga. Detta antagande innefattar bland annat att oljepriset sjunker från den nuvarande höga nivån, vilket är i linje med marknadens nuvarande terminsprissättning (se diagram 3), samt att ökade energipriser inte sätter i gång en prispiral med breda andrahandseffekter.

Diagram 1 Barometerindikatorn och BNP

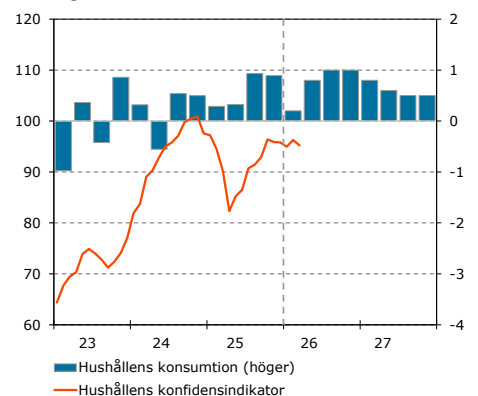
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 2 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

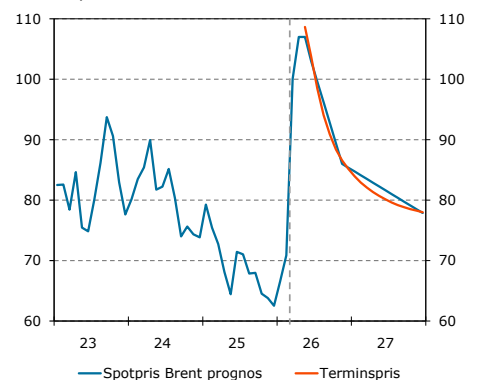
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 3 Råoljepris, Brent

Dollar per fat, månadsvärden

Källor: EIA, ICE, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Därtill antas kriget inte skapa betydande finansiell oro eller osäkerhet bland hushåll och företag om den framtida ekonomiska utvecklingen. Det finns ännu inga tecken på att kriget påverkat stämningsläget enligt Konjunkturbarometern. Detta stämmer överens med historiska mönster där varken hushållens eller företagens stämningsläge påverkats märkbart negativt vid de flesta tillfällen med ökad geopolitisk oro (se diagram 28). Hushåll och företag har däremot historiskt reagerat kraftigt negativt när priserna ökat mycket.

De direkta effekterna på svensk BNP av kriget i Mellanöstern är dessutom ytterst begränsade eftersom Sveriges handel med Iran och övriga Mellanöstern utgör en mycket liten andel av svensk utrikeshandel.

Det finns dock en risk att kriget eskalerar och blir mer utdraget, vilket skulle kunna ha betydande makroekonomiska effekter (se alternativscenariot ”Mer utdraget krig i Mellanöstern”).

ÅTERHÄMTNINGEN FORTSATTE DET FJÄRDE KVARTALET

Återhämtningen i den svenska ekonomin fortsatte det fjärde kvartalet i föl när inhemsk efterfrågan steg på bred front. Antalet sysselsatta personer ökade snabbt men arbetslösheten steg trots det eftersom antalet personer som deltog i arbetskraften ökade än mer.

Inkommande statistik och indikatorer talar för att BNP-tillväxten bromsar in det första kvartalet i år (se diagram 1). Bakom inbromsningen ligger bland annat att den offentliga konsumtionen ökar långsammare samt att hushållen inte ökar konsumtionen lika snabbt som de gjort de närmast föregående kvartalen (se diagram 2), delvis som en följd av höga el- och drivmedelspriser. Stämningsläget enligt hushållens konfidensindikator är fortsatt svagare än normalt. Samtidigt har stämningsläget i näringslivet försvagats något de senaste månaderna men är fortsatt över sitt historiska medelvärde. Barometerindikatorn, som speglar stämningsläget i ekonomin som helhet, låg i mars kvar kring sitt historiska medelvärde (se diagram 1).

HUSHÅLLENS KONSUMTION VIKTIG DRIVKRAFT FÖR ÅTERHÄMTNINGEN

Svensk export minskade det fjärde kvartalet i föl och industrins omdöme om exportorderstocken ligger betydligt lägre än normalt (se diagram 4). En förklaring till utvecklingen är de tullhöjningar som genomförts i USA, och en annan är förstärkningen av den svenska kronan under 2025. Exportorderingen har dock börjat vända uppåt den senaste tiden och exporten bedöms ge ett betydande bidrag till BNP-tillväxten i år, om än lite mindre än normalt (se diagram 5).

Diagram 4 Tillverkningsindustrins omdöme om exportorderstocken

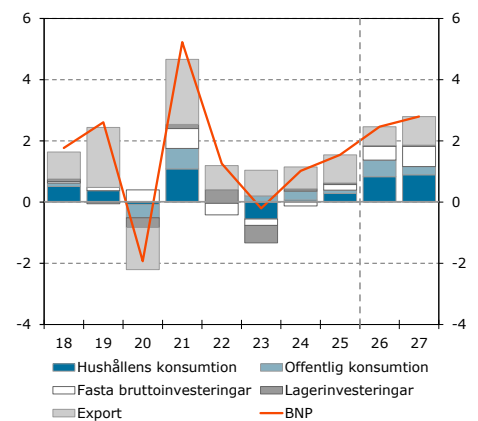
Standardiserade avvikelser från medelvärde, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 5 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter

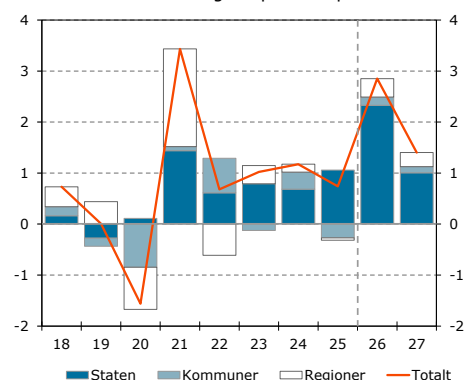

Anm. Summerar inte exakt åren före referensår (2024) p.g.a. att i fasta priser summerar inte BNP-komponenterna (ej importjusterade) före referensår.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 6 Bidrag till offentlig konsumtionstillväxt

Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Efter den svaga tillväxten det första kvartalet i år ökar hushållen konsumtionen snabbare från och med det andra kvartalet (se diagram 2). Även om hushållen påverkas negativt av bland annat högre priser på drivmedel fortsätter hushållens köpkraft att förbättras under 2026 med stigande reallöner och skattelättnader. Sänkt matmoms och lättnader av regelverket på bolånemarknaden i april ger extra skjuts till konsumtionen. Hushållens konsumtion ger därmed stora bidrag till BNP-tillväxten i år och nästa år och är en viktig drivkraft för återhämtningen i ekonomin (se diagram 5).

Finanspolitiken bidrar även till återhämtningen via satsningar på offentlig konsumtion och offentliga investeringar. Den offentliga konsumtionen ökar rejält 2026, efter en svagare utveckling 2025 (se diagram 6). Den starka utvecklingen 2026 förklaras framför allt av utbyggnaden av försvaret och stora inköp av förbrukningsmateriel. Konsumtionstillväxten i år ökar också genom åtgärder inom områdena infrastruktur, polis och rättsväsende.

Försvarsuppbyggnaden syns också i de offentliga investeringarna. De statliga investeringarna ökade kraftigt i fjol och fortsätter att öka snabbt i år och nästa år när försvarets investeringar i bland annat olika vapensystem ökar ytterligare (se diagram 7).

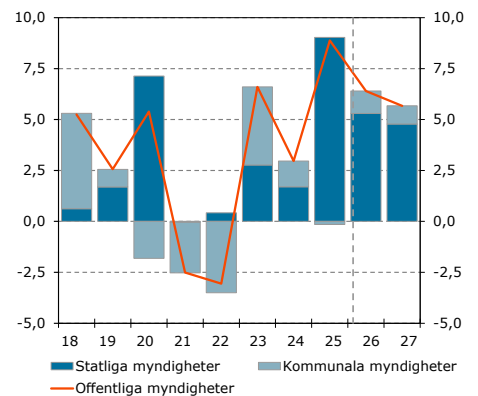
Sammantaget innebär detta att BNP-tillväxten i Sverige gradvis tar alltmer fart under 2026 (se diagram 1) och lågkonjunkturen ebbar ut mot slutet av året. BNP-gapet är då nära noll och resursutnyttjandet i ekonomin kan då beskrivas som normalt (se diagram 8).

DET LJUSNAR SÅ SAKTA PÅ ARBETSMARKNADEN

Sysselsättningen började återhämta sig i fjol. Framåtblickande indikatorer visar på en fortsatt sysselsättningstillväxt i närtid. Nyanmälda lediga platser som andel av arbetskraften har vänt uppåt och anställningsplanerna i näringslivet enligt Konjunkturbarometern är svagt positiva (se diagram 9). Det normala konjunkturmönstret är att arbetsmarknaden förstärks snabbare under senare delen av en konjunkturåterhämtning och så blir fallet även denna gång. Först när resursutnyttjandet inom företagen, som avspeglas i produktivitetsgapet i näringslivet (se diagram 8), har varit högt under en tid ökar företagen antalet anställda snabbare. Sysselsättningen bedöms därför öka snabbare under senare delen av 2026. Uppgången sker på bred front i näringslivet men är som starkast i tjänstebranscherna. Mot slutet av 2027 är sysselsättningsgapet i det närmaste slutet (se diagram 8).

Diagram 7 Bidrag till offentlig investeringstillväxt

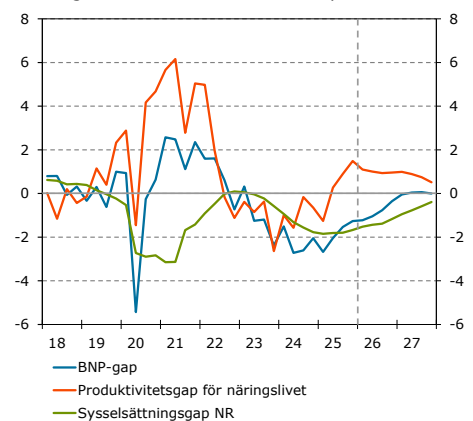
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 8 BNP-gap, produktivitetsgap för näringslivet och sysselsättningsgap enligt NR

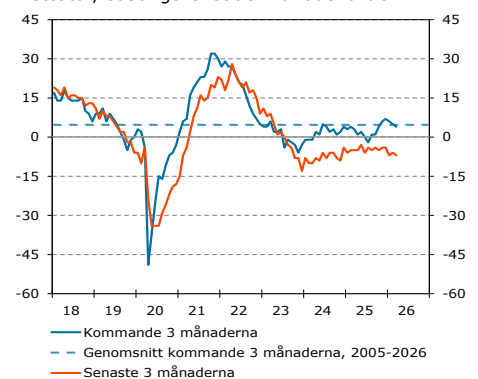
Säsongrensade kvartalsvärden, procent

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 9 Anställningar i näringslivet

Nettotal, säsongrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 1 Nyckeltal

Procentuell förändring om inget annat anges

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNP till marknadspris	1,5	2,5	2,8	1,4	1,6	1,9
BNP per invånare	1,3	2,4	2,8	1,2	1,4	1,6
BNP, kalenderkorrigerad	1,8	2,2	2,6	1,7	1,7	1,9
BNP, KIX-vägd ¹	1,9	1,8	2,0	1,9	1,8	1,8
KPI, KIX-vägd ¹	2,7	2,7	2,3	2,2	2,2	2,2
Bytesbalans ²	5,2	4,1	3,5	2,8	2,5	2,5
Arbetade timmar ³	-0,4	0,6	1,5	0,8	0,7	0,5
Sysselsättning	0,4	1,0	1,1	1,0	0,6	0,5
Arbetslöshet ⁴	8,8	8,4	7,8	7,2	7,1	7,0
Arbetsmarknadsgap ⁵	-1,9	-1,5	-0,5	-0,2	0,0	0,0
BNP-gap ⁶	-1,8	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Timlön ⁷	3,7	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3
Arbetskostnad per timme ^{3,8}	2,1	3,6	3,5	3,5	3,2	3,3
Produktivitet ³	2,1	1,4	1,0	0,8	1,0	1,4
KPI	0,7	0,9	2,2	3,3	2,4	2,1
KPIF	2,6	1,7	1,6	2,6	2,0	2,0
Styrränta ^{9,10}	1,75	2,00	2,25	2,75	2,75	2,75
Tioårig statsobligationsränta ⁹	2,5	2,8	2,9	3,1	3,2	3,1
Kronindex (KIX) ¹¹	119,7	116,2	116,0	115,1	114,2	113,2
Offentligt finansiellt sparande ²	-1,5	-2,6	-2,2	-1,1	-0,8	-0,6
Strukturellt sparande ¹²	-0,4	-2,1	-2,2	-1,2	-1,0	-0,7
Justerat strukturellt sparande ¹²	-0,1	-1,1	-1,1	-0,7	-0,3	0,0
Maastrichtskuld ²	35,1	36,8	37,6	38,1	38,6	38,9

¹ KIX-vägd BNP och KIX-vägd KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners. ² Procent av BNP. ³ Kalenderkorrigerad. ⁴ Procent av arbetskraften. ⁵ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ⁷ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁸ Avser anställdas timmar. ⁹ Procent. ¹⁰ Vid årets slut. ¹¹ Index 1992-11-18=100. ¹² Procent av potentiell BNP.

Källor: IMF, Medlingsinstitutet, Riksbanken, SCB och Konjunkturinstitutet.

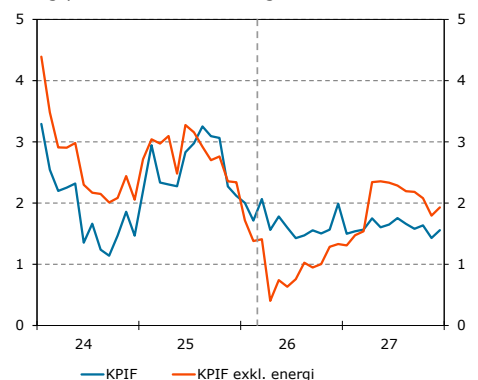
Arbetslösheten har då minskat till 7,4 procent, vilket är marginellt högre än Konjunkturinstitutets bedömning av jämviktsarbetslösheten.

TYDLIGA INFLATIONSEFFEKTER AV KRIGET

KPIF-inflationen har minskat snabbt sedan förra sommaren och uppgick till 1,7 procent i februari 2026 (se diagram 10). Nedgången förklaras bland annat av att det inhemska kostnadstrycket är relativt lågt och att det senaste årets kronförstärkning håller tillbaka importpriserna. I april i år sänks momsen på livsmedel från 12 till 6 procent. Vid ett fullt genomslag ger det ett negativt bidrag till inflationstakten på knappt 0,8 procentenheter, en effekt som kvarstår under 12 månader. Höga energipriser bidrar till att KPIF-inflationen trots det blir i genomsnitt 1,7 procent i år. Nästa år blir KPIF-inflationen fortsatt något lägre än inflationsmålet på 2 procent.

Diagram 10 Konsumentpriser

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

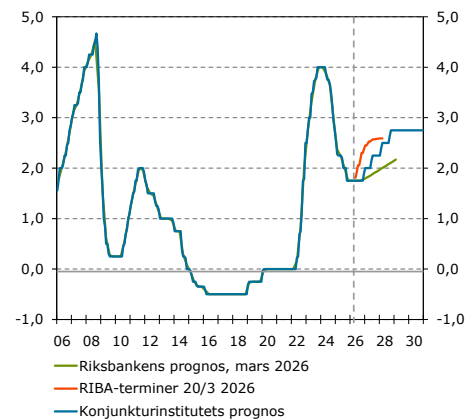
Riksbanken bedöms bortse från tillfälliga effekter på inflationen av skattesänkningar och tillfälligt höga energipriser. Riksbanken sänker därför inte styrräntan ytterligare trots att inflationen ligger under inflationsmålet i år och nästa år (se diagram 11). I slutet av året höjs i stället styrräntan för att förhindra att inflationen hamnar över inflationsmålet under åren bortom 2027 när konjunkturen är balanserad och den lånefinansierade försvarsuppbyggnaden driver på efterfrågan och inflationstrycket.

STORA UNDERSKOTT I DE OFFENTLIGA FINANSERNA

Det finansiella sparandet i offentlig förvaltning fortsätter att vara negativt i år och nästa år (se tabell 1). Det strukturella sparandet, det vill säga korrigerat för konjunkturella variationer och tillfälliga effekter, försvagas i år och ligger tydligt under målnivån på 1/3 procent av potentiell BNP (se diagram 12). Det låga strukturella sparandet förklaras delvis av de lånefinansierade försvarssatsningarna och stödet till Ukraina, men även justerat för dessa poster är sparandet tydligt lägre än målnivån. Överskottsmålet sänks till ett balansmål 2027 och prognosen innebär att det justerade strukturella sparandet når detta mål 2030. De lånefinansierade försvarssatsningarna finansieras först därefter, vilket är i linje med överenskommelsen mellan partierna i riksdagen. Det låga strukturella sparandet i utgångsläget begränsar budgetutrymmet för perioden 2027–2030 som sammantaget uppgår till 62 miljarder kronor.

Diagram 11 Styrränta

Procent, månads- respektive kvartalsvärden

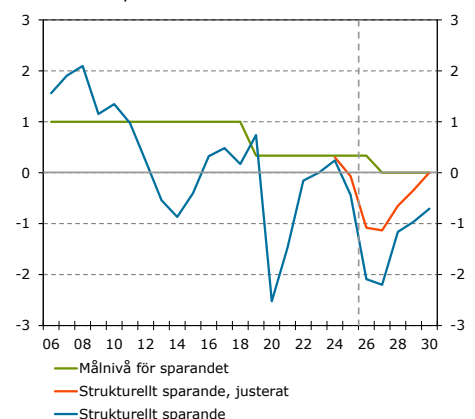

Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december. Riksbankens prognos avser kvartalsvärden.

Källor: Nasdaq OMX, Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 12 Strukturellt sparande

Procent av potentiell BNP

Anm: Justerat strukturellt sparande är exklusive lånefinansierade försvarsutgifter och stöd till Ukraina.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

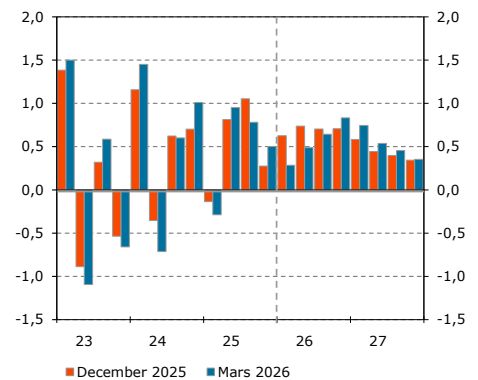
Prognosrevideringar 2026–2027

Nedan beskrivs kortfattat några av de mer betydelsefulla revideringarna jämfört med prognoserna i Konjunkturläget december 2025 (se tabell 2).

- BNP-tillväxten i Sverige har reviderats ner med 0,5 procentenheter för 2026. Nedrevideringen är främst en följd av att tillgänglig statistik och indikatorer tyder på att tillväxten blir betydligt lägre det första och det andra kvartalet i år än vad som förutsågs i december (se diagram 13). Kriget i Mellanöstern har därutöver viss negativ effekt på BNP-tillväxten.
- Den lägre BNP-tillväxten 2026 bidrar till att konjunkturåterhämtningen tar något längre tid än vad som förutsågs i decemberprognosen. BNP-gapet bedöms nu bli något negativt under hela 2026 och sluts först i början av 2027, vilket är ca ett halvår senare än vad som förutsågs i decemberprognosen.
- Tillväxten i exporten har reviderats ner med 1,7 procentenheter för 2026. Nedrevideringen förklaras i allt väsentligt av att exporten minskade det fjärde kvartalet 2025 i stället för att öka, som förutsågs i prognosen i december, samt att reviderad statistik från SCB visar att den även utvecklades svagare det tredje kvartalet 2025 än vad som tidigare redovisats. Tillväxten i importen för 2026 har också reviderats ner men inte lika mycket. Därmed revideras även tillväxtbidraget från nettoexporten ner.
- Kriget i Mellanöstern har föranlett en kraftig upprevidering av oljepriset för både 2026 och 2027 (se diagram 14).
- Det högre oljepriset och höga elpriser under inledningen av 2026 bidrar till att KPIF-inflationen har reviderats upp med 0,7 procentenheter för 2026 (se diagram 15).
- Den offentligfinansiella sparkvoten har reviderats ner med ca 0,5 procentenheter för 2026, både i faktiska och strukturella termer. Nedrevideringen förklaras främst av att det offentligfinansiella sparandet utvecklades sämre 2025 än vad som förutsågs i decemberprognosen. Det lägre sparandet 2025 förklaras delvis av mer omfattande leveranser av försvarsmateriel än vad som förutsågs i decemberprognosen.

Diagram 13 BNP

Procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 14 Oljepris

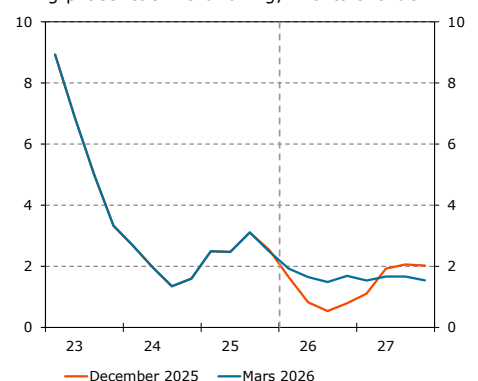
Brentolja, dollar per fat, månadsvärden

Källor: International Petroleum Exchange, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 15 KPIF

Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 2 Prognos och revideringar jämfört med prognosen i december 2025

Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2026			2027		
	Mars	Dec	Diff	Mars	Dec	Diff
Internationellt						
BNP i världen	2,9	2,9	0,0	3,0	3,0	0,1
BNP, KIX-vägd ¹	1,8	1,8	0,0	2,0	2,0	0,0
BNP i euroområdet	1,0	1,2	-0,2	1,4	1,5	-0,1
BNP i USA	2,4	2,0	0,4	2,0	1,9	0,0
BNP i Kina	4,7	4,4	0,3	4,3	4,1	0,2
Federal funds target rate ^{2,3}	3,5	3,3	0,3	3,3	3,0	0,3
ECB:s refinansränta ^{2,3}	2,4	2,2	0,3	2,7	2,7	0,0
Oljepris ⁴	92,0	61,1	30,9	81,3	61,7	19,7
KPI, KIX-vägd ¹	2,7	2,3	0,4	2,3	2,2	0,1
Försörjningsbalans						
BNP, kalenderkorregerad	2,2	2,7	-0,5	2,6	2,3	0,3
BNP	2,5	2,9	-0,5	2,8	2,5	0,3
Hushållens konsumtionsutgifter	2,9	3,0	-0,1	3,2	2,7	0,5
Offentliga konsumtionsutgifter	2,9	2,5	0,3	1,4	1,9	-0,5
Fasta bruttoinvesteringar	2,8	4,2	-1,3	4,4	3,7	0,7
Lagerinvesteringar ⁵	0,0	-0,2	0,2	0,1	0,2	-0,1
Export	2,1	3,8	-1,7	3,2	3,1	0,1
Import	2,7	3,9	-1,1	3,9	3,9	-0,1
Arbetsmarknad, inflation, räntor, med mera						
Arbetade timmar ⁶	0,6	1,3	-0,7	1,5	1,5	0,0
Sysselsättning	1,0	1,0	0,0	1,1	1,4	-0,3
Arbetslöshet ⁷	8,4	8,5	0,0	7,8	7,5	0,3
Arbetsmarknadsgap ⁸	-1,5	-1,1	-0,4	-0,5	0,0	-0,6
BNP-gap ⁹	-0,8	-0,4	-0,4	0,0	0,4	-0,4
Produktivitet ⁶	1,4	1,3	0,2	1,0	0,7	0,3
Timlön ¹⁰	3,4	3,4	0,0	3,3	3,2	0,1
KPI	0,9	0,3	0,7	2,2	2,5	-0,3
KPIF	1,7	0,9	0,7	1,6	1,8	-0,2
Styrränta ^{2,3}	2,00	2,00	0,00	2,25	2,50	-0,25
Tioårig statsobligationsränta ²	2,76	2,88	-0,13	2,95	3,04	-0,09
Kronindex (KIX) ¹¹	116,2	116,6	-0,3	116,0	116,0	0,0
Bytesbalans ¹²	4,1	5,4	-1,3	3,5	4,5	-1,0
Offentligt finansiellt sparande ¹²	-2,6	-2,1	-0,5	-2,2	-2,3	0,1
Strukturellt sparande ¹³	-2,1	-1,7	-0,4	-2,2	-2,5	0,3

¹ KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners. ² Procent. ³ Vid årets slut. ⁴ Brent, dollar per fat, årsgenomsnitt. ⁵ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁶ Kalenderkorregerade värden. ⁷ Procent av arbetskraften. ⁸ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ¹⁰ Enligt konjunkturlönestatistiken. ¹¹ Index 1992-11-18=100. ¹² Procent av BNP. ¹³ Procent av potentiell BNP.

Anm. Differensen avser skillnaden mellan nuvarande prognos och prognosen i december 2025. Ett positivt värde innebär en upprevidering.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Internationell konjunkturutveckling

Den globala tillväxten har hittills varit motståndskraftig trots USA:s tullhöjningar. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på den ekonomiska utvecklingen i år men den globala tillväxten blir 2026 och 2027 ungefär normal ur ett historiskt perspektiv. Osäkerheten kring krigets utveckling och dess ekonomiska effekter är dock mycket stor. Även osäkerheten kring den amerikanska handelspolitiken är fortsatt stor, men USA:s genomsnittliga tullnivå bedöms ligga kvar kring nuvarande nivåer på såväl kort som medellång sikt. Den globala handeln fortsätter att växa, men tullhöjningarna håller tillbaka USA:s importefterfrågan 2026, vilket tynger den svenska exportmarknadstillväxten.

Prognos 2026–2027

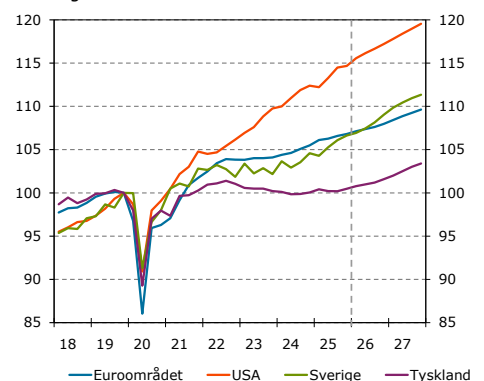
MOTSTÅNDSKRAFTIG VÄRLDSEKONOMI

Den globala tillväxten har varit motståndskraftig under det senaste året (se diagram 16), och bedöms förbli relativt robust framöver, trots vissa negativa effekter av kriget i Mellanöstern (se grårutan ”Ekonomiska effekter av kriget i Mellanöstern”). En del av motståndskraften hittills beror på att de förutspådda negativa effekterna kopplade till amerikanska tullar till stor del inte har materialiserats. De faktiska tullnivåerna har blivit något lägre än vad som initialt väntades, samtidigt som den globala handeln och leveranskedjorna har anpassat sig snabbare än väntat. Många länder har i viss utsträckning ersatt handel med USA genom ökad handel med andra handelspartners. Världshandeln har därmed fortsatt att öka (se diagram 17), vilket har bidragit till att upprätthålla den globala ekonomiska aktiviteten. Mer expansiva globala finansiella förhållanden har också stöttat den globala aktiviteten. Därtill har AI-relaterade investeringar bidragit till ökad tillväxt i vissa regioner, inte minst i USA. Samtidigt är osäkerheten kring handelspolitiken fortsatt hög (se diagram 18), bland annat till följd av beslutet i USA:s högsta domstol att ogiltigförklara införandet av de så kallade IEEPA-tullarna (se ruta ”IEEPA-tullarna ogiltigförklarades av USA:s högsta domstol”).

BNP-tillväxten för Sveriges viktigaste handelspartners ökade något 2025 jämfört med 2023 och 2024. Trots att såväl handelsbarriärer som effekterna av kriget i Mellanöstern dämpar den globala tillväxten bedöms Sveriges viktigaste handelspartners (KIX-länderna) ha en sammantagen tillväxt på omkring 2 procent i år och nästa år (se tabell 3). Den globala handeln fortsätter att öka 2026, men tidigare införda tullhöjningar dämpar USA:s importefterfrågan, vilket tynger den svenska exportmarknadstillväxten i år. Därefter återgår exportmarknaden till en tillväxttakt på knappt 3 procent (se diagram 19).

Diagram 16 BNP i valda länder

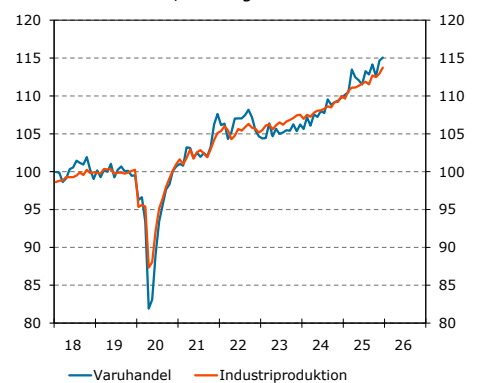
Index 2019 kvartal 4=100, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: Nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Diagram 17 Global varuhandel och industriproduktion

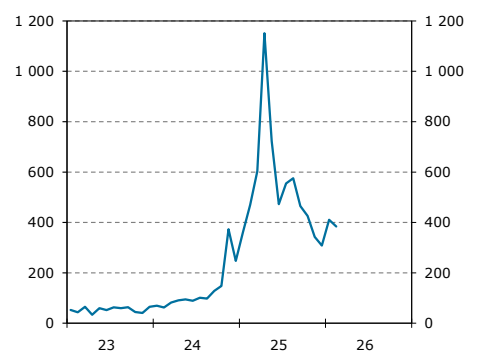
Index 2019=100, säsongrensade månadsvärden

Källor: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis och Macrobond.

Diagram 18 Trade Policy Uncertainty Index (TPU), USA

Månadsvärden

Källor: Matteo Iacoviello och Macrobond.

IEEPA-tullarna ogiltigförklarades av Högsta domstolen

I slutet av februari slog USA:s högsta domstol fast att regeringen saknade rätt att använda lagen om extraordinära ekonomiska befogenheter i nödlägen (IEEPA) för att införa nya tullar på det sätt som skedde våren 2025. Som svar på domslutet införde regeringen i stället en global tull på 10 procent (med en mängd undantag) med stöd av sektion 122 i handelslagen.

Sektion 122 ger presidenten befogenhet att införa tullar på upp till 15 procent under en period om högst 150 dagar. Därefter krävs kongressens godkännande för en förlängning. Regeringen meddelade även att de planerar åtgärder enligt sektion 301 i handelslagen, som ger möjlighet att införa tullar som svar på diskriminering av amerikanska företag. Sammantaget bedöms tullförändringarna innebära relativt små förändringar för USA:s genomsnittliga tullnivå, både på kort och medellång sikt. Däremot sker större förändringar i tullnivåerna gentemot enskilda länder. Den genomsnittliga amerikanska tullnivån gentemot EU är i nuläget nära nivån som rådde före domslutet i februari. Både EU och USA tycks för närvarande stå fast vid att implementera handelsavtalet som de kom överens om i fjol, och prognosen bygger på antagandet att amerikanska tullnivåer på export från EU förblir kring nuvarande nivåer.

När det gäller eventuell återbetalning av redan inbetalade tullar, som uppgår till ca 0,5 procent av USA:s BNP, gav Högsta domstolen i uppdrag åt lägre domstolsinstanser att utreda om dessa ska återbetalas.

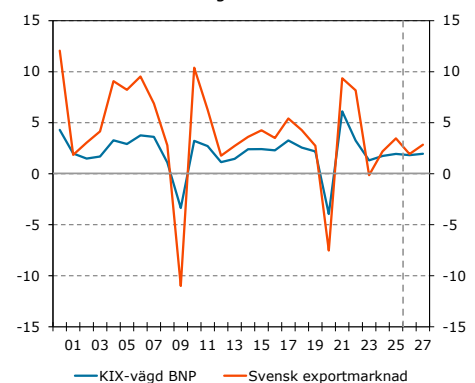
De återkommande svängningarna i tullpolitiken bidrar till ökad osäkerhet, vilket tynger det ekonomiska sentimentet i såväl USA som globalt. I grunden bidrar dock Högsta domstolens utslag i sig till att minska riskerna genom att tullarna inte kan ändras lika godtyckligt som under förra året. Det stärker också uppfattningen att USA:s institutioner fungerar som avsett, vilket kan bidra till förbättrat sentiment och lägre riskpremier i USA.

KONJUNKTURNEDGÅNGEN UTEBLIR I USA

Trots en svag avslutning av 2025, till följd av nedstängningen av delar av den federala förvaltningen, växte USA:s BNP relativt starkt 2025 och väntas fortsätta göra det även 2026 (se tabell 3). Denna relativt starka utveckling, trots hög osäkerhet och tullhöjningar, förklaras framför allt av AI-relaterade investeringar och en fortsatt robust konsumtionstillväxt. Detta sker samtidigt som konsumentförtroendet är mycket svagt (se diagram 20). Konsumtionen stöds av en tydlig förmögenhetseffekt till följd av

Diagram 19 KIX-vägd BNP och svensk exportmarknad

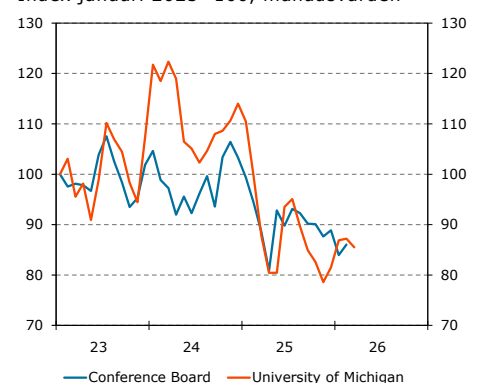
Procentuell förändring

Källor: Nationella källor, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 20 Konsumentförtroende i USA

Index januari 2023=100, månadsvärden

Källor: Conference Board och University of Michigan.

historiskt höga börsvärderingar. Trots ett mycket svagt konsumentförtroende fortsätter hushållen därmed att vara den främsta drivkraften bakom tillväxten i den amerikanska ekonomin.

Efterfrågan på arbetskraft har dämpats trots den starka BNP-tillväxten. Uppgången i arbetslösheten har dock bromsat in eftersom arbetsutbudet också har dämpats, delvis till följd av den förda immigrationspolitiken (se diagram 21). Arbetslösheten väntas sjunka i en långsam takt under prognosperioden. Samtidigt är produktivitetstillväxten jämförelsevis stark, vilket bidrar till att dämpa enhetsarbetskostnaderna. Detta minskar i sig det underliggande inflationstrycket.

Inflationen mätt med KPI har dämpats, men tjänstepriserna fortsätter att hålla uppe inflationen. Sammantaget bedöms inflationen ligga över Federal Reserves mål under hela 2026 och först nå målet under 2027 (se diagram 22).¹ Bland annat till följd av den tröga inflationsnedgången förväntas Federal Reserve avvakta till december med nästa räntesänkning. Därefter sänks styrräntan ytterligare en gång fram till slutet av 2027 (se diagram 23).

STABIL UTVECKLING I EUROOMRÅDET

Euroområdet har under det senaste året haft en stabil BNP-tillväxt och en inflation kring Europeiska centralbankens (ECB) mål om 2 procent. Samtidigt är arbetslösheten fortsatt rekordlåg (se diagram 21). Tillväxten har i hög grad drivits av utvecklingen i södra Europa, framför allt i Spanien. I Tyskland har däremot stagnationen fortsatt till följd av strukturella problem i form av lägre exportefterfrågan, höga energipriser och en åldrande befolkning.

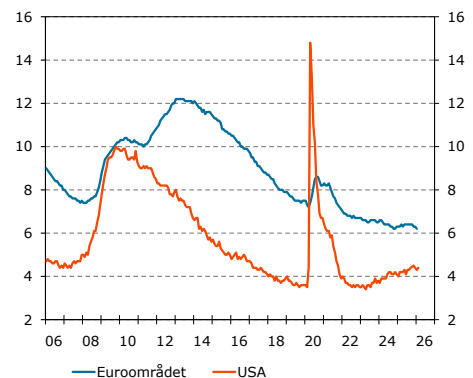
Från och med i år väntas tillväxten i euroområdet få understöd av offentliga satsningar på försvar i många europeiska länder samt på infrastruktur i Tyskland. Den ekonomiska utvecklingen dämpas dock till viss del av högre energipriser till följd av kriget i Mellanöstern (se grårutan "Ekonomiska effekter av kriget i Mellanöstern"). Sammantaget förblir tillväxten i euroområdet nära historiskt normala nivåer under 2026 och 2027 (se tabell 3).

Inflationen i euroområdet påverkas framöver av flera motverkande faktorer. Högre globala energipriser leder till att inflationen överstiger ECB:s mål i år. En avtagande lönetillväxt samt de tidigare amerikanska tullhöjningarnas dämpande effekt på globala varupriser håller dock tillbaka pristrycket i ekonomin, och inflationen avviker därför inte särskilt mycket från målet. ECB höjer styrräntan två gånger under prognosåren och närmar sig därmed den av Konjunkturinstitutet bedömda neutrala räntenivån.

¹ Inflationsmålet är satt till 2 procent uttryckt i termer av konsumtionsdeflatorn (PCE). Detta mål motsvarar i praktiken ca 2,3 procent i termer av KPI eftersom KPI tenderar att vara något högre än PCE på grund av metodskillnader. För närvarande är dock PCE högre.

Diagram 21 Arbetslöshet

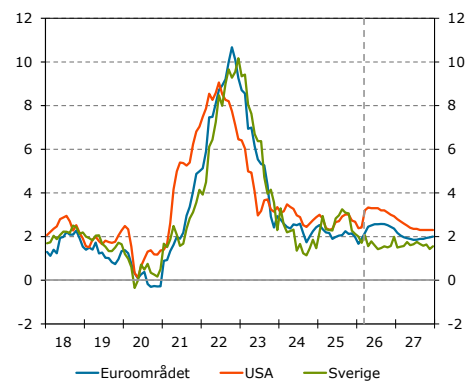
Procent av arbetskraften, säsongsrensade månadsvärden

Källor: Eurostat och Bureau of Labor Statistics.

Diagram 22 Konsumentpriser i valda länder och regioner

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

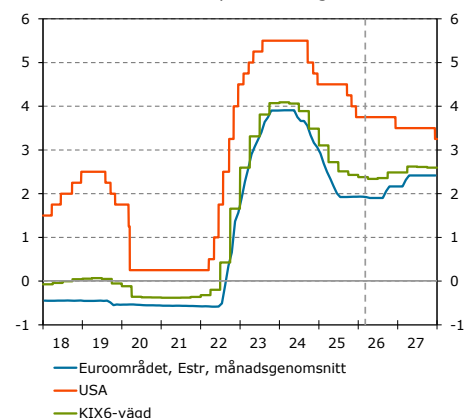

Anm. KPI för USA, HIKP för euroområdet och KPIF för Sverige.

Källor: Eurostat, Bureau of Labor Statistics, SCB, Macrobond, och Konjunkturinstitutet.

Diagram 23 Styrräntor

Procent, månads- respektive dagsvärden

Anm. Styrräntan i USA avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.

Källor: Bank of England, Bank of Japan, ECB, Federal Reserve, Norges Bank, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

SPLITTRAD BILD I NORDEN

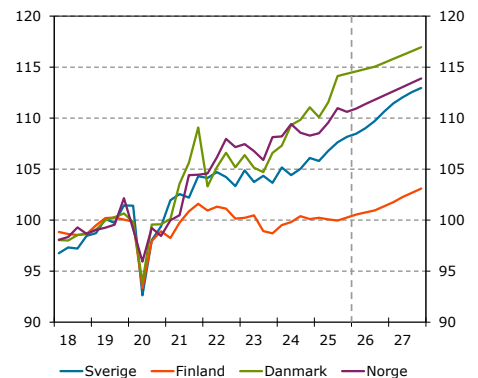
Sveriges grannländer befinner sig i vitt skilda ekonomiska lägen (se diagram 24). Finland är i en utdragen lågkonjunktur med hög arbetslöshet, fallande bostadspriser och dämpad inflation. Norge har däremot ett ihärdigt högt inflationstryck mot bakgrund av relativt höga löneökningar och en solid konjunktur. Norges Bank bedriver därför fortsatt en restriktiv penningpolitik med en styrränta på 4 procent. Tillväxten i Danmark är över lag god, men samtidigt volatil till följd av kraftiga variationer i BNP-bidraget från den för landet mycket viktiga läkemedelsindustrin.

MOTSTÅNDSKRAFTIG KINESISK TILLVÄXT

Kina uppnådde sitt tillväxtmål på ”omkring 5 procent” för 2025. En avmattning i den inhemska efterfrågan under årets andra hälft motverkades delvis av fortsatt stark export. En omläggning av handeln mot länder utanför USA har dämpat den direkta effekten av amerikanska tullar. Samtidigt speglar den starka exportutvecklingen en pågående strukturell förstärkning av Kinas tillverkningskapacitet riktad mot exportmarknader. Särskilt tydlig har ökningen varit inom exporten av högteknologiska industrivaror, där Kina har gjort omfattande investeringar under senare år. Tillväxtmålet för 2026 har justerats ner något till 4,5–5 procent. En central utmaning för den kinesiska ekonomin är det deflationstryck som har uppstått till följd av obalansen mellan svag inhemska efterfrågan och ett stort utbud. Inflationen mätt med KPI uppgick till 1,3 procent i februari, samtidigt som producentpriserna fortsatte att falla (se diagram 25). Exportpriserna har också sjunkit efter att tillfälligt ha stabiliserats i början av 2025.

Diagram 24 BNP i Sverige, Danmark, Finland och Norge

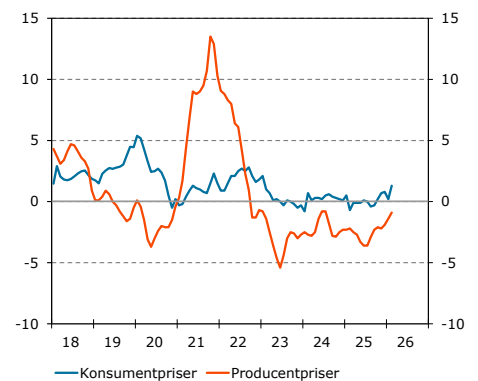
Index 2019=100, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: Eurostat och Statistics Norway.

Diagram 25 Konsument- och producentpriser i Kina

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: National Bureau of Statistics of China och Macrobond.

Tabell 3 Nyckeltal för internationell ekonomi

Procentuell förändring respektive procent

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNP i världen	3,2	2,9	3,0	2,9	2,8	2,7
BNP i KIX-länderna	1,9	1,8	2,0	1,9	1,8	1,8
BNP i USA	2,1	2,4	2,0	1,9	1,8	1,8
BNP i euroområdet	1,5	1,0	1,4	1,4	1,3	1,3
Svensk exportmarknad	3,5	1,9	2,8	2,8	2,8	2,7
KPI i KIX-länderna	2,7	2,7	2,3	2,2	2,2	2,2
KPI i USA	2,7	3,1	2,4	2,3	2,3	2,3
HIKP i euroområdet	2,1	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0
Styrränta i USA ^{1,2}	3,8	3,5	3,3	3,0	2,8	2,8
Styrränta i euroområdet ^{1,3}	2,2	2,4	2,7	2,7	2,7	2,7
Styrränta, KIX6-vägd ^{1,4}	2,4	2,5	2,6	2,5	2,5	2,5

¹ I slutet av året. ² Avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.³ Avser Estr. ⁴ Avser ett genomsnitt av dagslåneräntan Estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Danmark har i sammanvägningen samma styrränta som euroländerna.

Anm. BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Aggregaten beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF.

Källor: IMF, OECD, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Scenario 2028–2030

Den globala tillväxten förblir under perioden 2028–2030 något lägre än sitt historiska genomsnitt. Den svagare utvecklingen förklaras främst av en långsammare befolkningstillväxt och en avtagande produktivitetstillväxt, särskilt i ekonomier som tidigare vuxit snabbt, däribland Kina. Även den svenska exportmarknadens tillväxt är något svag i ett historiskt perspektiv. Utöver den lägre globala BNP-tillväxten bidrar effekter av tidigare ökningar av handelshinder samt förändrade handelsmönster till att importefterfrågan hos Sveriges handelspartners ökar i långsammare takt. Under scenarioperioden uppgår inflationen i omvärlden till omkring 2 procent. Centralbankernas styrräntor ligger samtidigt nära de nivåer som Konjunkturinstitutet bedömer vara långsiktigt neutrala.

Konjunktoren i Sverige 2026–2027

Sverige befinner sig fortsatt i en lågkonjunktur, men den ekonomiska återhämtningen har påbörjats och fortsätter 2026. Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på BNP-tillväxten 2026 genom framför allt högre energipriser. Hushållens konsumtion har kommit i gång under hösten 2025 och bidrar framöver starkt till konjunkturåterhämtningen. Sysselsättningen ökar både i år och nästa år, samtidigt som arbetslösheten sjunker till 7,8 procent 2027. Lönerna i Sverige ökade med 3,7 procent 2025, vilket innebar en inbromsning jämfört med föregående år. Framöver väntas en något lägre löneökningstakt, samtidigt som reallönerna fortsätter att återhämta sig och kostnadstrycket i företagen ökar i takt med stigande enhetsarbetskostnader. KPIF-inflationen blir trots de höga energipriserna lägre än Riksbankens inflationsmål 2026 på grund av den sänkta matmomsen.

Efterfrågan och produktion

Efter ett svagt första kvartal 2025 steg svensk BNP under återstoden av året. För helåret förklaras tillväxten till stor del av exporten (se diagram 26 och tabell 4). Från det andra halvåret har dock hushållens konsumtion kommit i gång.

Återhämtningen i ekonomin fortsätter 2026. Det finns dock tecken på att tillväxttakten avtar något första halvåret. Efter en svag avslutning av 2025 ger inte exporten samma bidrag till BNP-tillväxten 2026. Relativt svag utveckling i de första indikatorerna² från SCB för det första kvartalet 2026 tyder på att utvecklingen blir svag i början av året.

Kriget i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på BNP-tillväxten 2026 genom framför allt högre energipriser.³ Det finns ännu inga tecken på att kriget påverkat stämningläget enligt Konjunkturbarometern. Detta stämmer överens med historiska mönster där varken hushållens eller företagens stämningläge påverkats märkbart negativt vid de flesta tillfällen med ökad geopolitisk oro (se diagram 28). Hushåll och företag har dock historiskt reagerat kraftigt negativt när priserna ökat mycket.

Stigande reallöner och skattelättnader⁴ stärker hushållens köpkraft 2026. Tillsammans med att osäkerheten kopplat till kriget i Mellanöstern antas avta bidrar det till att tillväxttakten i BNP växlar upp andra halvåret 2026. En större del av återhämtningen 2026 drivs av inhemsk efterfrågan i form av framför allt

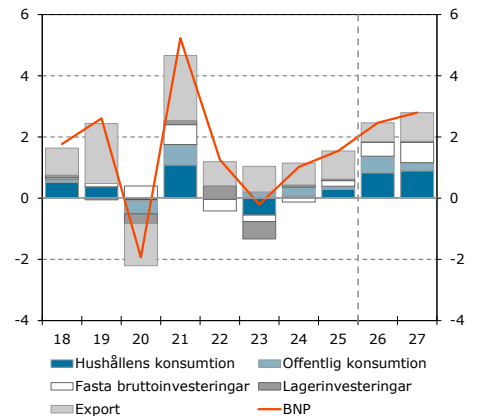
² BNP-indikatorn, Hushållens konsumtionsindikator och Produktionsvärdeindex.

³ Se grårutan "Ekonomiska effekter av kriget i Mellanöstern" i kapitlet "Sammanfattning".

⁴ Förändringar av inkomstskatter såsom jobbskatteavdrag och grundavdrag påverkar hela året 2026. Från det andra kvartalet 2026 sänks livsmedelsmomsen och förändrade amorteringsregler införs.

Diagram 26 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter

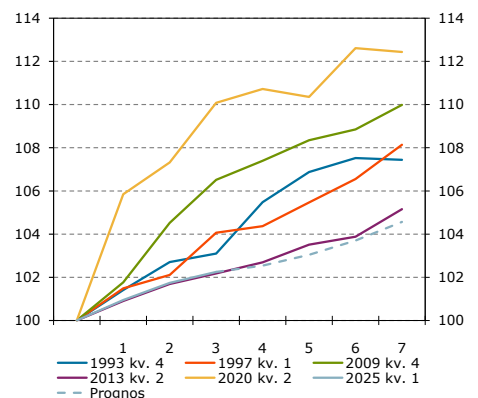

Anm. Summerar inte exakt åren före referensåret (2024) eftersom BNP-komponenterna (ej importjusterade) inte summerar i fasta priser före referensåret.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 27 BNP i konjunkturåterhämtningar

Index, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

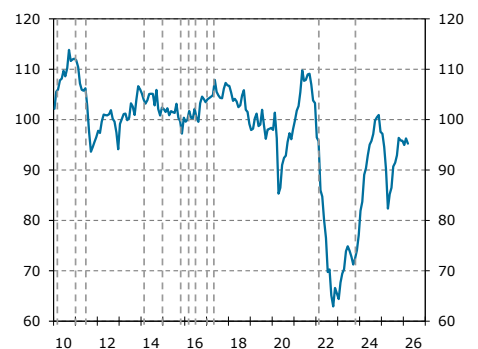

Anm. Visar hur BNP har utvecklats under de fem senaste konjunkturåterhämtningarna samt i prognos.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 28 Hushållens konfidensindikator

Index, fasta priser, säsongsrensade månadsvärden

Anm. Vertikala linjer avser händelser för väpnade konflikter och terroråd i Europa och dess närhet. Händelser från vänster till höger: Terroråd Moskva, terroråd Bryggargatan, terroråd Oslo, annektering av Krim, terroråd mot Charlie Hebdo, terroråd Paris, terroråd Bryssel, terroråd Nice och München, terroråd Berlin, terroråd Drottninggatan, fullskalig invasion av Ukraina, Gazakriget.

Källa: Konjunkturinstitutet.

hushållens konsumtion och den offentliga konsumtionen (se diagram 26).

I relation till tidigare konjunkturåterhämtningar utvecklas BNP relativt svagt denna gång (se diagram 27). Tillväxttakten för hushållens konsumtion är relativt normal sett till tidigare konjunkturåterhämtningar. Utvecklingen för exporten är däremot tydligt svagare än under många tidigare återhämtningsfaser (se diagram 29) som en följd av att den svenska exportmarknaden växer jämförelsevis långsamt under prognosen och förstärkningen av kronan det senaste året.

När tillväxten i hushållens konsumtion saktar in något under 2027 medför det att BNP-tillväxttakten gradvis växlar ner. Den starka avslutningen av 2026 färgar dock helårsutvecklingen 2027 som blir högre än 2026.

Tabell 4 Försörjningsbalans

Procentuell förändring, fasta priser

	2000– 2025 ¹	2025	2026	2027
Hushållens konsumtionsutgifter	2,1	1,6	2,9	3,2
Offentliga konsumtionsutgifter	1,0	0,7	2,9	1,4
Fasta bruttoinvesteringar	2,5	2,0	2,8	4,4
<i>Inhemsk efterfrågan utom lager</i>	<i>1,9</i>	<i>1,5</i>	<i>2,9</i>	<i>3,0</i>
Lagerinvesteringar ²	0,0	0,2	0,0	0,1
<i>Inhemsk efterfrågan</i>	<i>1,9</i>	<i>1,7</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>
Export	3,8	3,9	2,1	3,2
<i>Total efterfrågan</i>	<i>2,5</i>	<i>2,5</i>	<i>2,6</i>	<i>3,2</i>
Import	3,9	4,3	2,7	3,9
<i>Nettoexport²</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>
BNP	2,0	1,5	2,5	2,8
BNP, kalenderkorrigerad	2,0	1,8	2,2	2,6
BNP per invånare	1,3	1,3	2,4	2,8
Bytesbalans ³	4,9	5,2	4,1	3,5

¹ Genomsnitt. ² Förändring i procent av BNP föregående år. ³ Procent av BNP, löpande priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

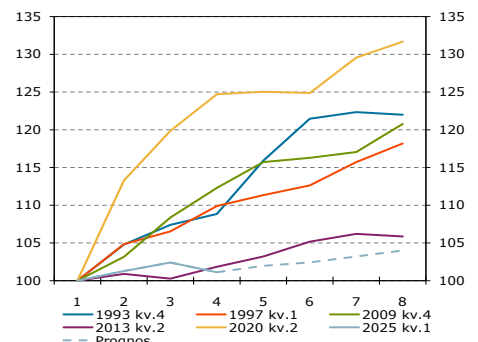
SVAG AVSLUTNING PÅ 2025 FÖR EXPORTEN

Exporten minskade oväntat det fjärde kvartalet. Nedgången var bred, även om varuexporten minskade något mer än tjänsteexporten. Enligt utrikeshandelsstatistiken föll varuexporten i januari.⁵

Situationen vad gäller orderläget är svårtolkad. Omdömet om exportorderstockens storlek i tillverkningsindustrin i Konjunkturbarometern har legat under sitt genomsnitt i två års tid (se

⁵ Det bör noteras att samstämmigheten mellan utrikeshandelsstatistiken och nationalräkenskaperna har varit låg på sistone. För oktober, november och december 2025 visade den förra på en uppgång och därmed en klart starkare utveckling än vad NR-utfallet för det fjärde kvartalet 2025 gjorde.

Diagram 29 Export i konjunkturåterhämtningar
Index, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

Anm. Visar exportens utveckling från 2025 i prognosen jämfört med de fem senaste konjunkturåterhämtningarna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

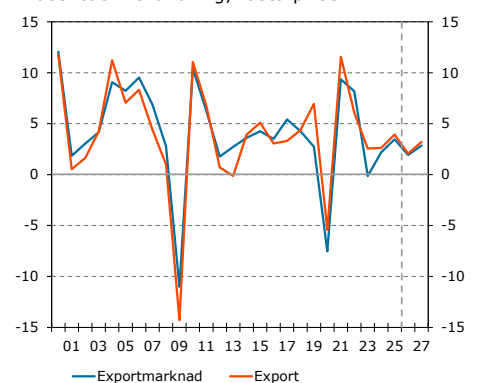
Diagram 30 Tillverkningsindustrins omdöme om exportorderstocken

Standardiserade avvikelser från medelvärde, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 31 Exportmarknad och export
Procentuell förändring, fasta priser

Anm. Exportmarknaden beräknas med svenska exportvikter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

diagram 30). Samtidigt ger orderingången enligt både Konjunkturbarometern, inköpschefsindex och SCB:s statistik en mindre dystur bild. Den samlade bedömningen är att exporten ökar igen från det första kvartalet i år. Kriget i Mellanöstern dämpar den globala efterfrågan och därmed exporttillväxten under framför allt det andra kvartalet (se grårutan ”Ekonomiska effekter av kriget i Mellanöstern” i kapitlet ”Sammanfattning”).

Tillväxten i marknaden för svensk export har varit relativt beskedlig de senaste åren och den utvecklingen fortsätter (se diagram 31). En marknadstillväxt på strax under 2 procent 2026 och strax under 3 procent 2027 kan jämföras med den genomsnittliga årliga förändringen på 3,7 procent sedan millennieskiftet. Då svenska exportföretag den närmaste tiden bedöms gynnas av ökade varuinvesteringar i omvärlden ökar svensk export lite snabbare än marknadstillväxten. Den svenska kronan har förstärkts påtagligt det senaste året och väntas fortsätta att stärkas på sikt, vilket verkar åt andra hållet. Exporttillväxten på drygt 2 respektive drygt 3 procent 2025 och 2026 är lägre än genomsnittet på 3,5 procent de senaste 25 åren.

HUSHÅLLEN ÖKAR SIN KONSUMTION I SNABB TAKT

Hushållens konsumtion växte snabbt det fjärde kvartalet, vilket innebär att hushållen har ökat konsumtionen mer än det historiska genomsnittet den andra halvan av 2025 (se diagram 32). Det fjärde kvartalet växte konsumtionen av sällanköpsvaror återigen snabbt medan konsumtionen av bilar minskade kraftigt.⁶ Den totala konsumtionen växte med 1,6 procent för helåret 2025. Det är lägre än det historiska genomsnittet men klart starkare än de senaste två åren (se diagram 33).

Hushållens konsumtionsindikator visar på en fortsatt konsumtionstillväxt i januari. Tillväxten i detaljhandelns försäljningsvolym var något svagare än det historiska genomsnittet men sällanköpsvaruhandeln växte relativt snabbt. Stämningläget bland hushållen har i stora drag stått still sedan oktober och nivån på hushållens konfidensindikator visar på ett svagare stämningläge än normalt (se diagram 32). Det har dock funnits en diskrepans mellan hur hushållen svarar i Konjunkturbarometern och hur de faktiskt har agerat den senaste tiden då konsumtionen växt starkt under hösten trots att stämningläget varit svagare än normalt. I mars var hushållen mest pessimistiska om Sveriges ekonomi om 12 månader medan nulägesbedömningen om den egna ekonomin steg något. Hushållens inflationsförväntningar fortsatte dock att stiga i mars, vilket kan komma att påverka konsumtionen framöver.

Delar av vintern har varit ovanligt kall i år, vilket allt annat lika ökar hushållens energiförbrukning. Dessutom var elpriset högt under dessa månader. Under mars har därtill

Diagram 32 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

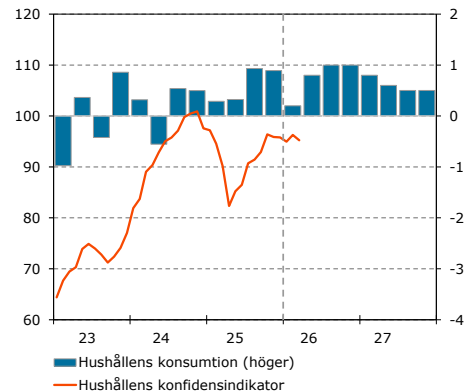
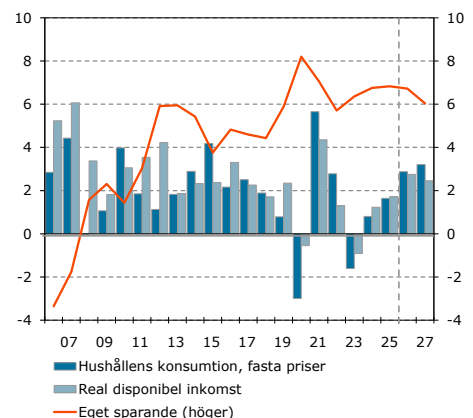

Diagram 33 Hushållens konsumtion, real disponibel inkomst och eget sparande

Procentuell förändring respektive procent av disponibel inkomst

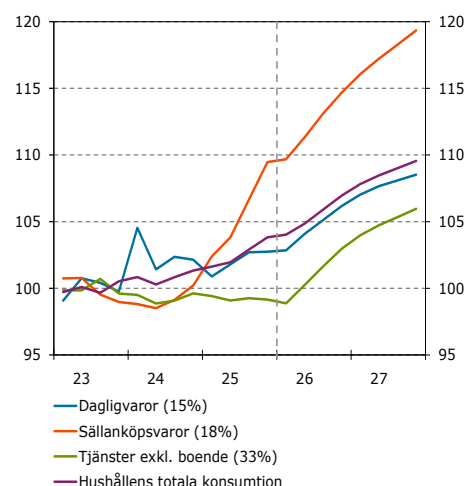

Anm. Eget sparande definieras som hushållens totala (finansiella och reala) sparande exkl. sparande i avtalspensioner. Måttet sätts i relation till hushållens disponibla inkomst.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 34 Hushållens totala konsumtion och olika komponenter

Index 2023=100, fasta priser, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

⁶ Efter publiceringen av nationalräkenskaperna för det fjärde kvartalet 2025 upptäckte SCB att konsumtion av boendetjänster överskattats med omkring 3 miljarder kronor.

drivmedelspriserna stigit snabbt till följd av kriget i Mellanöstern. Kombinationen av höga energipriser och högre energiförbrukning tränger undan annan konsumtion under inledningen av 2026 (se diagram 34).

Hushållens köpkraft fortsätter att förbättras under 2026 med stigande reallöner och skattelättnader. Sänkt matmoms och lättnader av regelverket på bolånemarknaden i april väntas ge extra skjuts till konsumtionen under resten av 2026 (se diagram 32). Konsumtionen av både varor och tjänster växer snabbt, där sällanköpsvaror och tjänster exklusive boende bidrar mest (se diagram 34).

Hushållens finansiella sparande har varit högt de senaste åren men sjönk något 2025 (se diagram 35). Nedgången drevs av att hushållens nettoupptagning av lån ökade jämfört med tidigare år, vilket stärker bilden av en gradvis återgång av det finansiella sparandet till nivåerna innan pandemin. Både den reala disponibla inkomsten och konsumtionen växer klart snabbare än det historiska genomsnittet både 2026 och 2027 (se diagram 33). Hushållens konsumtion växer dock något snabbare än de reala disponibla inkomsterna 2027, vilket gör att sparkvoten faller (se diagram 33).

STARK TILLVÄXT I FÖRSVARSAUTGIFTERNA

Den offentliga konsumtionen ökar starkt 2026 framför allt till följd av utbyggnaden av försvaret med stora inköp av förbrukningsmateriel (se diagram 36). Satsningar inom områdena infrastruktur och rättsväsende bidrar också till utvecklingen. Konsumtionen i staten växer starkt även 2027, vilket främst drivs av försvarsutgifterna.

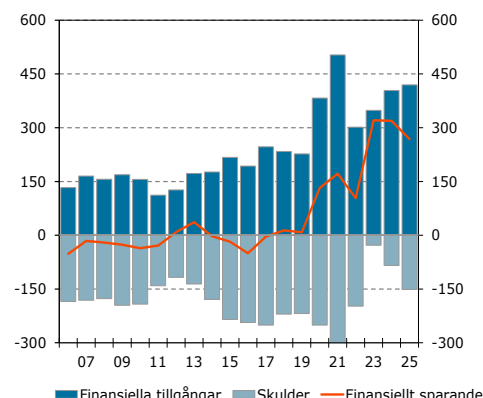
Kommunsektorns bidrag till konsumtionstillväxten 2026 och 2027 är relativt svagt. Det beror på den demografiska utvecklingen med färre barn i skola och förskola. Att kommunsektorns konsumtion ökar beror framför allt på regionerna, där den ekonomiska situationen förbättras. Finanspolitikiska åtgärder i form av riktade statsbidrag bidrar också till kommunsektorns konsumtion 2026.

NÄRINGS LIVETS INVESTERINGAR FORTSATT PÅ EN HISTORISKT SETT HÖG NIVÅ

De fasta bruttoinvesteringarna ökade det sista kvartalet 2025, vilket helt förklaras av stora offentliga investeringar. En betydande förklaring till de höga offentliga investeringarna var omfördelningar mellan privat och offentlig sektor som inte påverkar BNP (se grårutan "Försvarsinvesteringar och effekt på BNP"). De offentliga investeringarna faller det första kvartalet 2026, men är kvar på en hög nivå, samtidigt som näringslivets investeringar rekylerar uppåt (se diagram 37). Sammantaget leder det till att de totala investeringarna minskar det första kvartalet 2026 innan tillväxten återupptas.

Diagram 35 Hushållens finansiella sparande

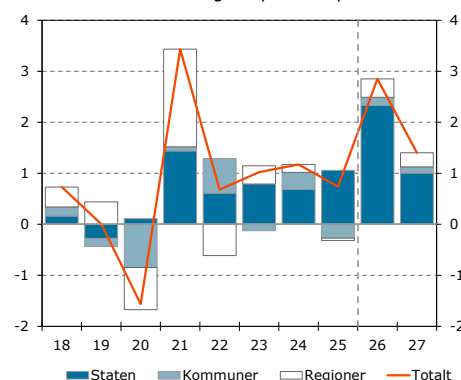
Transaktioner exkl. periodiseringar, miljarder kronor

Källa: SCB Sparbarometern.

Diagram 36 Bidrag till offentlig konsumtionstillväxt

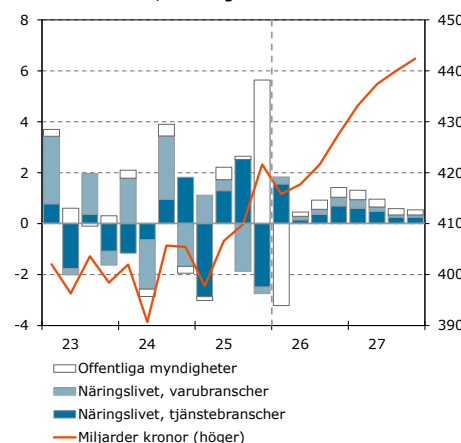
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 37 Fasta bruttoinvesteringar

Miljarder kronor, fasta priser, bidrag i procent till kvartalstillväxt, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Investeringar inom tjänstebranscher exklusive bostäder uppvisar en tydlig nedgång det fjärde kvartalet 2025, främst till följd av en desinvestering (se grårutan ”Försvarsinvesteringarnas genomslag på BNP”). Det svaga fjärde kvartalet följs av en tydlig rekyl uppåt det första kvartalet då desinvesteringen är av engångskaraktär (se diagram 37). Industrins relativt höga investeringsnivå består under prognosåren men tillväxttakten dämpas framöver. Även i övriga varubranscher är investeringsnivån historiskt hög. Trots den höga nivån är utvecklingen fortsatt positiv framöver, till följd av ett behov av kapacitetsförstärkningar i transmissionsnätet för el och lösningar för minskade koldioxidutsläpp.

Försvarsinvesteringarnas genomslag på BNP

Den starka tillväxten i de offentliga investeringarna det fjärde kvartalet berodde huvudsakligen på ökade försvarsinvesteringar. Dessa bidrog dock bara marginellt till BNP-tillväxten. I nationalräkenskaperna uppstår effekten på BNP det kvartal då materielen produceras.⁷ Materiel som tar lång tid att producera eller inte levereras direkt när den är färdigställd bokförs under en period som varor i arbete eller färdigvarulager i industrin. När leveransen sker uppstår ett lageruttag i industrin som motsvarar den offentliga investeringen. De stora offentliga investeringarna det fjärde kvartalet motsvarades till stor del av lageruttag.

Utöver detta skedde en stor desinvestering i näringslivet det fjärde kvartalet.⁸ Det beror på att Fortifikationsverket förvärvade fastigheter från det statliga bolaget Specialfastigheter (en del av näringslivet i nationalräkenskaperna). Även detta bidrog till att de offentliga investeringarna ökade. Eftersom det handlade om ett förvärv av en redan producerad fastighet påverkades BNP i stort sett inte alls.

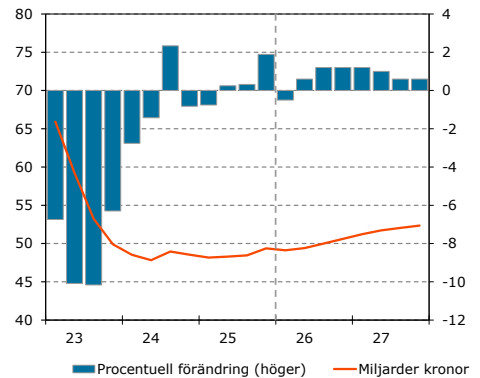
Fortsatt höga försvarsinvesteringar bidrar till BNP-tillväxten framöver via den inhemska produktionen av försvarsmateriel. I dagsläget bedöms det finnas ett upparbetat lager av varor i arbete och färdigvaror i industrin som är kopplade till försvarsinvesteringarna. Lageruttagen bedöms bli större än lagerinflödet från den löpande produktionen de närmaste åren. Det innebär att endast en del av de högre offentliga investeringarna kommer att påverka BNP-tillväxten dessa år.

⁷ Om materielen importeras i stället för att produceras i Sverige påverkas inte svensk BNP alls. Uppgången i investeringar motsvaras då av en lika stor ökning i importen.

⁸ Se tabell på sidan 3 i SCB:s [Kommentarer till BNP-beräkningarna Fjärde kvartalet 2025](#).

Diagram 38 Fasta bruttoinvesteringar, bostäder

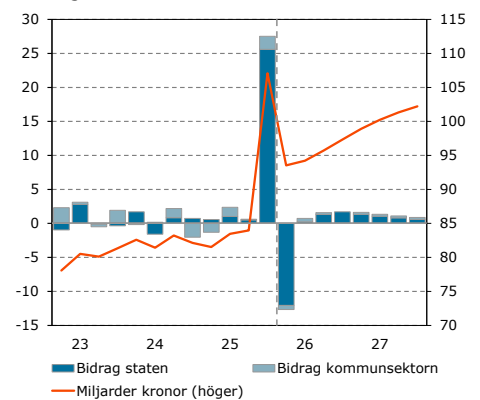
Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 39 Offentliga investeringar

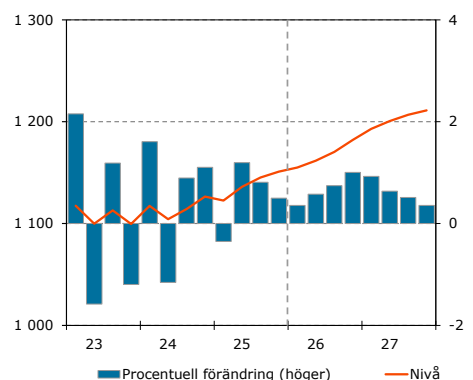
Miljarder kronor, fasta priser, bidrag i procent, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 40 Produktion i näringslivet

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Bostadsinvesteringarna minskade mycket kraftigt i samband med den höga inflationen och de stigande räntorna 2022 och 2023 men den senaste utvecklingen indikerar en svag återhämtning (se diagram 38). Investeringar inom ombyggnation utvecklades starkt 2025, vilket kan förklaras av det tillfälligt förhöjda ROT-avdraget. När det förhöjda ROT-avdraget nu tagits bort sjunker ombyggnadsinvesteringarna för småhus under 2026, vilket håller tillbaka tillväxttakten för bostadsinvesteringarna. Förändrade bolåneregler bidrar till att bostadspriserna ökar i något snabbare takt från det andra kvartalet 2026, vilket i sin tur ger förutsättningar för en liten uppgång i nybyggnationen från det andra halvåret 2026.

De offentliga investeringarna växte med knappt 28 procent det sista kvartalet 2025 jämfört med föregående kvartal (se diagram 39). Den starka tillväxten berodde dels på ett fastighetsköp, dels på investeringar i militära vapensystem, båda relaterade till försvarsuppbyggnaden. Även byggnation och anläggningsarbete inom kommunala myndigheter utvecklades starkt. Framåt växer de offentliga investeringarna snabbt, efter en viss återgång under det första kvartalet i år, eftersom Försvarsmaktens investeringar fortsätter att öka relativt snabbt.

STARK HANDEL DRIVER PRODUKTIONEN I ÅR

Näringslivets produktion fortsatte växa det fjärde kvartalet men i något långsammare takt jämfört med de två föregående kvartalen. Inbromsningen förklaras av att produktionen minskade i industrin. Samtidigt fortsatte produktionen i tjänstebranscherna att öka. Näringslivets produktion växer relativt långsamt i början av året för att ta fart i slutet av året (se diagram 40). Uppgången är bred. I år drivs den främst av tjänstebranscherna medan industrins bidrag blir högre 2027 (se tabell 5).

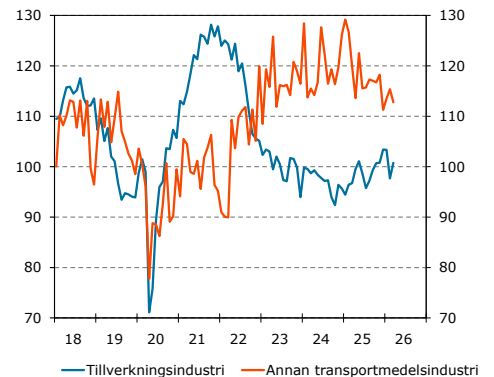
Tjänsteproduktionen växte starkt 2025 och en stor del av ökningen kom från en mycket stark tillväxt inom information och kommunikation. Framöver bidrar den sektorn betydligt mindre till tillväxten. I stället är det mer hushållsnära tjänster, såsom handel samt hotell- och restaurangverksamhet, som driver tillväxten när hushållens konsumtion fortsätter växa i snabb takt.

Det utmanande omvärldsläget med amerikanska importtullar och ökad osäkerhet till följd av kriget i Mellanöstern dämpar industriproduktionen något första halvåret. I takt med att osäkerheten minskar växer industriproduktionen därefter något snabbare, ungefär i linje med historisk utveckling. Stämmningsläget inom tillverkningsindustrin har långsamt stärkts sedan 2024 men det skiljer sig åt mellan olika branscher. För annan transportmedelsindustri, där bland annat militärfordon ingår, har stämmningsläget varit på en mycket hög nivå i flera år (se diagram 41).

Byggproduktionen ökade snabbt det fjärde kvartalet efter flera år med svag eller ingen tillväxt. Den starka tillväxten förklaras av att det tillfälligt höjda ROT-avdraget slopades vid årsskiftet. Stämmningsläget inom byggverksamhet har återhämtat sig det

Diagram 41 Konfidensindikatorer för tillverkningsindustrin (SNI 10–33) och annan transportmedelsindustri (SNI 30)

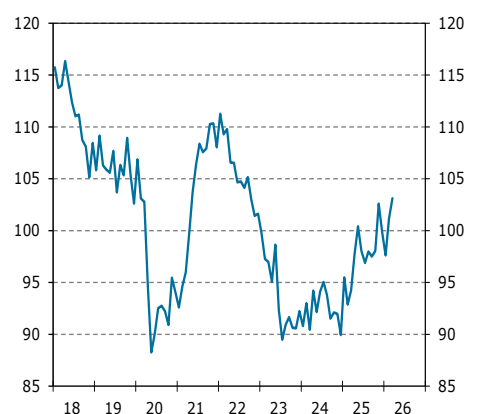
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 42 Konfidensindikator för byggverksamhet

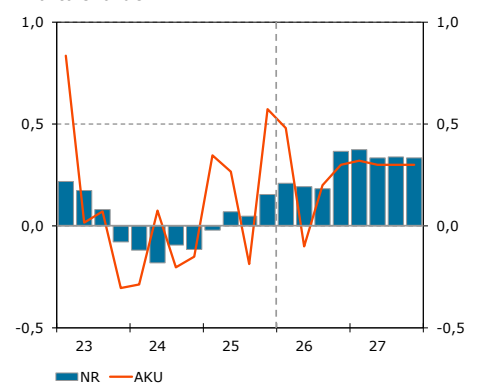
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 43 Sysselsatta enligt AKU och NR

Procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

senaste året (se diagram 42) och i takt med att efterfrågan på nya bostäder börjar återhämta sig framöver stiger byggproduktionen.

Tabell 5 Produktion

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	2000– 2025 ¹	2025	2026	2027
Näringsliv	2,4	2,1	2,5	3,0
Varubranscher	1,4	-0,1	1,8	2,8
varav Industri	1,4	1,8	1,9	3,0
Byggverksamhet	1,5	-1,8	1,7	2,4
Tjänstebanscher	3,0	3,2	2,8	3,2
Offentliga myndigheter	0,5	0,5	0,1	0,4
Hela ekonomin ²				
BNP till baspris	2,0	1,8	2,0	2,5
BNP till marknadspris	2,0	1,8	2,2	2,6

¹ Genomsnitt. ² Inklusiv hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Arbetsmarknad och resursutnyttjande

LÅNGSAM ÅTERHÄMTNING PÅ ARBETSMARKNADEN

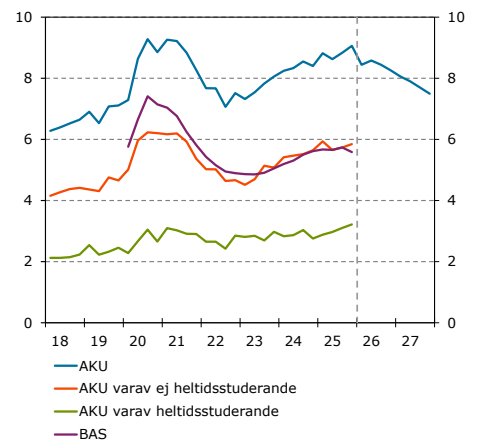
Under 2025 började sysselsättningen återhämta sig (se diagram 43). Fjärde kvartalet 2025 ökade den relativt sett mer i offentliga sektorn än i näringslivet. Trots att sysselsättningen växte ökade arbetslösheten något eftersom arbetskraften ökade än mer. Både heltidsstuderande arbetssökande, och arbetslösa som inte studerade, bidrog till uppgången i arbetslösheten (se diagram 44). Heltidsstuderande arbetssökande har ökat kontinuerligt under 2025 och står nu för 3,2 procentenheter av den totala arbetslöshetsnivån på 9,1 procent.⁹ Bland de arbetslösa som skriver in sig hos Arbetsförmedlingen (se linjen för BAS i diagram 44) så har andelen med eftergymnasial utbildning ökat relativt snabbt de senaste åren (se fördjupningen "Arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade"). Vidare ökade arbetslösheten 2025 mer för utrikes än för inrikes födda, och mer för män än för kvinnor.

AKU visar att sysselsättningen fortsatte att öka i januari och februari och att arbetslösheten minskade. Framåtblickande indikatorer tyder på en fortsatt sysselsättningstillväxt. Nyanmälda lediga platser som andel av arbetskraften har vänt uppåt men är fortfarande på en lägre nivå än det historiska genomsnittet. Anställningsplanerna i näringslivet enligt Konjunkturbarometern är positiva men strax under genomsnittet sedan 2005 (se diagram 45).

⁹ De heltidsstuderande arbetslösa bestod fjärde kvartalet till 62 procent av personer i åldrarna 15–24 år.

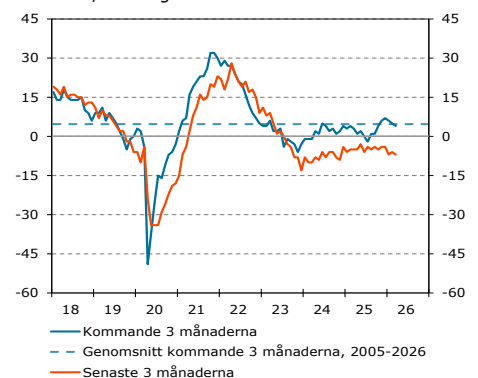
Diagram 44 Arbetslöshet enligt AKU (15–74 år) och BAS (16–64 år)

Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

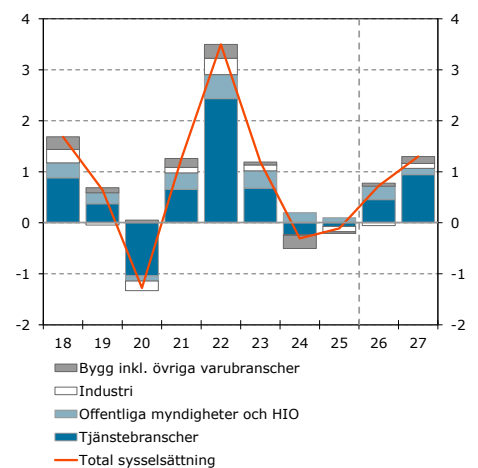
Diagram 45 Anställningar i näringslivet
Nettotal, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 46 Bidrag till sysselsättningstillväxten

Procentuell förändring respektive procentenheter, faktiska årsvärden

Anm. NR-sysselsättning. HIO avser hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Den fortsatta konjunkturåterhämtningen i ekonomin innebär att sysselsättningen ökar under 2026 och 2027 (se tabell 6). Det är framför allt sysselsättningen inom tjänstebranscherna som bidrar till sysselsättningsuppgången (se diagram 46).

Arbetslösheten minskar i år och nästa år. Vid slutet av 2027 uppgår den till 7,5 procent, vilket är i stort sett detsamma som den bedömda jämviktsarbetslösheten på 7,2 procent. Samtidigt stiger sysselsättningsgraden till den högsta nivån sedan 1991.

Tabell 6 Arbetsmarknad

Procentuell förändring, om inget annat anges

	2000– 2025 ¹	2025	2026	2027
BNP till baspris ²	2,0	1,8	2,0	2,5
Produktivitet i hela ekonomin ³	1,3	2,1	1,4	1,0
Produktivitet i näringslivet ³	1,6	2,9	2,1	1,1
Arbetade timmar ²	0,8	-0,4	0,6	1,5
Medelarbetstid för sysselsatta ²	31,6	-0,8	-0,4	0,4
Sysselsättning (NR)	1,0	-0,1	0,7	1,3
Sysselsättning (AKU)	0,9	0,4	1,0	1,1
Sysselsättningsgrad ⁴	66,6	69,0	69,5	70,2
Sysselsättningsgap (NR)	-0,5	-1,8	-1,4	-0,7
Arbetskraft	1,0	0,9	0,5	0,4
Arbetskraftsdeltagande ⁵	72,0	75,7	75,9	76,1
Arbetslöshet ⁶	7,5	8,8	8,4	7,8
Befolkning 15–74 år ⁷	0,7	0,4	0,2	0,1
Produktivitet i näringslivet	0,1	0,3	1,0	0,8
Arbetsmarknadsgap ⁸	-0,6	-1,9	-1,5	-0,5
BNP-gap ⁹	-0,5	-1,8	-0,8	0,0

¹ Genomsnitt. ² Kalenderkorrigerade värden. ³ Beräknat till baspris, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Andelen sysselsatta av befolkningen 15–74 år enligt AKU, procent.

⁵ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15–74 år enligt AKU, procent.

⁶ Procent av arbetskraften enligt AKU. ⁷ Enligt AKU. ⁸ Skillnaden mellan faktisk och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar.

⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

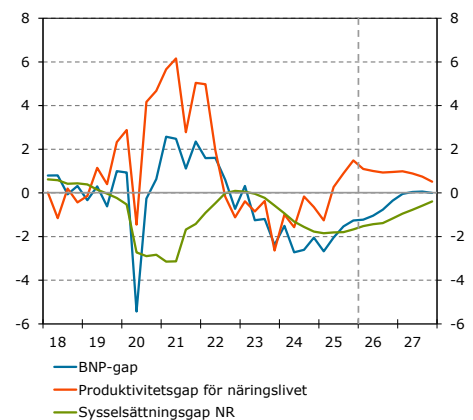
ÅTERHÄMTNINGEN FORTSÄTTER

Det är fortsatt lågkonjunktur i Sverige, men ekonomin befinner sig i en återhämtningsfas. Det betyder att resursutnyttjandet i ekonomin ökar (se marginalrutan "Gap och potentiella variabler"), vilket avspeglas i ett mindre negativt BNP-gap (se diagram 47). Mot slutet av 2026 är BNP-gapet i det närmaste slutet och lågkonjunktureren kan då sägas vara över.

Företagen har haft lediga resurser som de har börjat att ta i anspråk. Produktiviteten har därmed ökat. En del av ökningen i produktiviteten bedöms vara strukturell. Samtidigt har den faktiska produktiviteten ökat mer än den potentiella produktiviteten, vilket har resulterat i ett positivt produktivitetsslag för

Diagram 47 BNP-gap, produktivitetsslag för näringslivet och sysselsättningsgap enligt NR

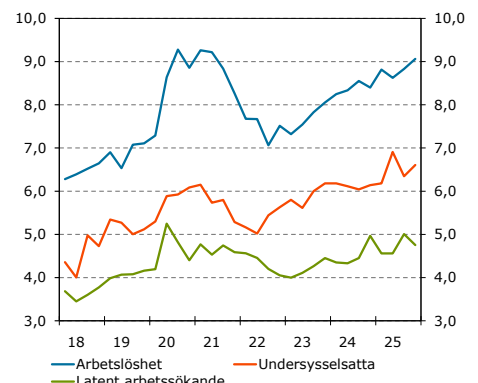
Säsongrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 48 Lediga resurser på arbetsmarknaden

Procent, säsongrensade kvartalsvärden

Anm. Arbetslöshet och undersysselsatta som andel av arbetskraften, latent arbetssökande som andel av arbetskraften plus latent arbetssökande.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Gap och potentiella variabler

Gapen visar Konjunkturinstitutets konjunkturbild. BNP-gapet speglar det övergripande resursutnyttjandet i ekonomin, sysselsättningsgapet beskriver resursutnyttjandet på arbetsmarknaden och produktivitetsslaget för näringslivet avser resursutnyttjandet inom företagen. Gapen uttrycks i procent och beräknas som skillnaden mellan en faktisk och en potentiell nivå.

Med potentiell BNP avses den nivå på produktion, och nyttjandet av produktionsfaktorer som arbete och kapital, som skulle observeras i frånvaro av konjunkturrell variation. Potentiell BNP avser alltså inte den högsta möjliga nivån av BNP i en given tidpunkt utan den nivå som är förenlig med ekonomins långsiktigt uthålliga produktionskapacitet. Den potentiella nivån är inte konstant över tid utan påverkas av strukturella faktorer som exempelvis befolkningstillväxt och arbetsmarknadens funktionssätt. Potentiell BNP kan inte observeras utan måste bedömas, vilket kan ske med olika metoder.

En ekonomisk återhämtning äger rum när faktisk BNP varaktigt ökar snabbare än potentiell BNP samtidigt som BNP-gapet är negativt. En tillväxt i faktisk BNP är alltså inte liktydigt med en ekonomisk återhämtning eftersom potentiell BNP i normalfallet också växer.

näringslivet. Produktivitetsgapet för näringslivet bedöms vara fortsatt positivt under 2026 och 2027, vilket indikerar att företagen kommer att behöva anställa fler personer framöver.

Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden har hittills visat få tecken på återhämtning, men väntas gradvis stiga framöver. Detta sker i ett läge när mängden lediga resurser på arbetsmarknaden har ökat under lågkonjunkturen. Det finns i nuläget många personer som vill och kan arbeta, men som inte har ett arbete, samt personer som vill arbeta mer än de gör i dag (se diagram 48). Återhämtningen på arbetsmarknaden sker parallellt med att arbetsmarknaden förbättras strukturellt, vilket avspeglas i en sjunkande jämviktsarbetslöshet (se diagram 49 och fördjupningen ”Jämviktsarbetslösheten sjunker framöver”). Sysselsättningsgapet stiger under 2026 och 2027 och sluts i det närmaste i slutet av 2027. Lågkonjunkturen på arbetsmarknaden kan då i stort sett sägas vara över.

Löner och inflation

Lönerna i Sverige ökade med 3,7 procent 2025. Detta var en lägre ökningstakt än 2023 och 2024, men fortsatt betydligt högre än genomsnittet under 2010-talet (se diagram 50).

Löneutvecklingen i näringslivet dämpades 2025 i nästan alla branscher jämfört med 2024, med undantag för transportsektorn där ökningstakten var relativt hög. Särskilt låg var löneökningstakten för tjänstemän inom industrin (2,2 procent), vilket låg tydligt under de centralt avtalade nivåerna och sannolikt beror på en förändrad sammansättning av arbetskraften.

I offentlig sektor utvecklades lönerna olika inom de olika delsektorerna. I staten var löneökningstakten klart lägre 2025 än 2024, medan utvecklingen i kommunsektorn var något starkare än föregående år, särskilt i regionerna. Den relativt starka löneutvecklingen i kommunsektorn medförde att löneökningarna i offentlig sektor som helhet översteg löneökningarna i näringslivet 2025 (se diagram 50 och tabell 7).

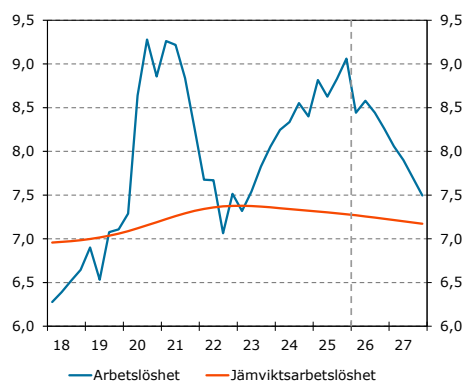
LÖNEÖKNINGARNA AVTAR

Inbromsningen i löneökningstakten 2025 förklaras av både lägre centralt avtalade löneökningar och en svagare löneutveckling utöver avtalen (se diagram 51). Den dämpade utvecklingen utöver avtalen hänger samman med en fortsatt svag efterfrågan på arbetskraft.

Från och med andra kvartalet 2026 ökar lönerna i en något lägre takt än tidigare. Det beror på att de avtalade löneökningarna i gällande centrala avtal är omkring 0,2 procentenheter lägre under det andra avtalsåret än det första. Samtidigt bidrar en successivt starkare arbetsmarknad, med en högre efterfrågan på arbetskraft, till att löneutvecklingen utöver de centrala avtalen

Diagram 49 Arbetslöshet och jämviktsarbetslöshet

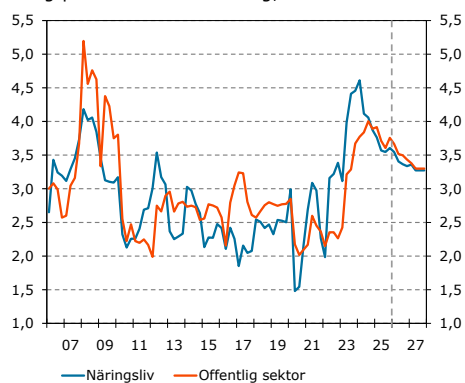
Procent av arbetskraften respektive procent av potentiell arbetskraft, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 50 Konjunkturlön i näringsliv och offentlig sektor

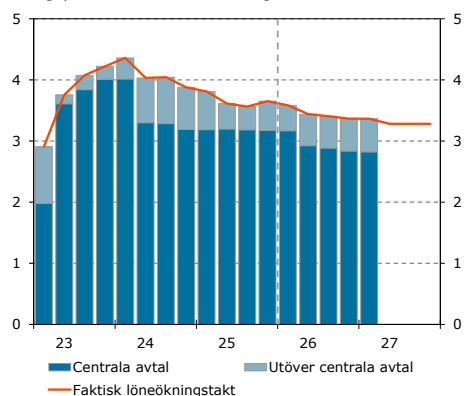
Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

Diagram 51 Konjunkturlön

Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

ligger något högre det andra avtalsåret än det första (se diagram 51).

Avtalsrörelsen 2027 kommer i stort sett att omfatta hela arbetsmarknaden. Förhandlingarna väntas ske i ett läge där arbetsmarknaden har stärkts sedan de senaste avtalsförhandlingarna i början av 2025. Trots detta antas den avtalsenliga löneökningstakten växla ner något 2027.

REALLÖNERNA FORTSÄTTER STIGA

Den kraftiga uppgången i inflationen som inleddes under 2021 innebar att priserna ökade betydligt snabbare än lönerna, vilket ledde till ett markant fall i reallönerna. När inflationen föll tillbaka 2023 började reallönerna återhämta sig. Mot slutet av 2027 är reallönerna, beräknade med KPIF, högre i nivå än innan det stora reallönetappet. Reallöner beräknade med KPI har dock ännu inte återhämtats vid slutet av 2027 (se diagram 52).

ENHETSKOSTNADERNA ÖKAR GRADVIS

Utvecklingen av enhetsarbetskostnaden – det vill säga arbetskostnaden i relation till produktiviteten – är en indikator på hur kostnadstrycket i företagen utvecklas. Enhetsarbetskostnaderna minskade 2025, till följd av en nedväxling i arbetskostnadsökningarna samtidigt som produktiviteten utvecklades starkt. I år ökar enhetsarbetskostnaderna igen när produktiviteten ökar långsammare (diagram 53 och tabell 7). Nästa år växlar tillväxten i enhetsarbetskostnaden upp ytterligare. Sammantaget indikerar detta ett ökande kostnadstryck i företagen under prognosperioden.

VINSTANDELEN I NÄRINGSLIVET FORTSATT HÖG

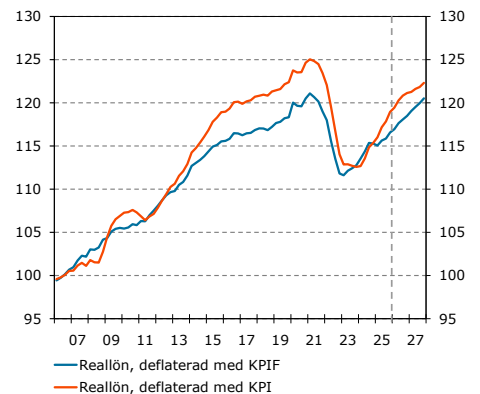
Vinstandelen i näringslivet har de senaste åren varit på en högre nivå än sitt historiska medelvärde (se diagram 54). Utvecklingen har dock varit olika i olika delar av näringslivet. Vinstandelen i industrin har sedan toppen kring årsskiftet 2021/2022 minskat och åter närmat sig sitt historiska medelvärde (se diagram 54). Sedan mitten av 2024 har dock vinstandelen i tjänstebranscherna ökat tydligt, vilket håller upp vinstandelen i hela näringslivet.

I år utvecklas arbetskostnaderna något starkare än förädlingsvärdet och vinstandelen i näringslivet börjar därför minska. År 2027 ökar arbetskostnaderna ytterligare lite snabbare än förädlingsvärdet, vilket leder till att vinstandelen minskar något.

Ett alternativ till vinstandelsmättet är att titta på kapitalavkastningen i näringslivet. Kapitalavkastningen visar på förhållandet mellan driftöverskottet och kapitalstocken i stället för förädlingsvärdet. En hög tillväxt i kapitalstocken har över tid tryckt ner kapitalavkastningen under 2000-talet (se diagram 55). I slutet av 2025 är kapitalavkastningen, till skillnad mot vinstandelen, tydligt under ett historiskt genomsnitt.

Diagram 52 Reallön

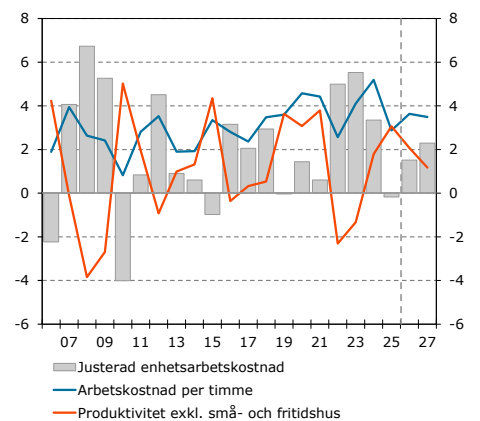
Index 2006=100, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 53 Justerad enhetsarbetskostnad i näringslivet

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

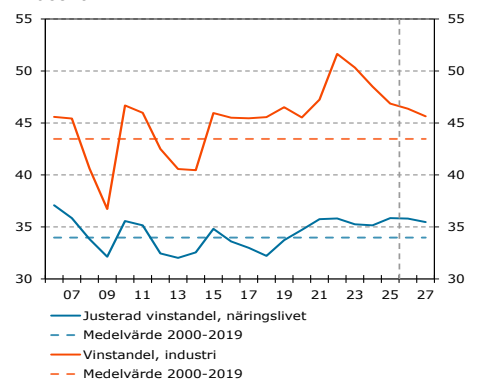

Anm. Enhetsarbetskostnaden är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 54 Vinstandelar

Procent

Anm. Vinstandelen i näringslivet är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 7 Timlön och arbetskostnad

Procentuell förändring respektive procent

	2000– 2025	2025	2026	2027
Timlön, KL, hela ekonomin	3,1	3,7	3,4	3,3
Timlön, KL, i näringslivet	3,1	3,6	3,4	3,3
Timlön, KL, offentlig sektor	3,2	3,7	3,5	3,3
Timlön, NR, i näringslivet	3,3	3,3	3,3	3,3
Reallön (KPIF), hela ekonomin	1,1	1,0	1,7	1,7
Reallön (KPI), hela ekonomin	1,2	3,0	2,5	1,1
Arbetsgivaravgifter ² (procent av lönen), näringslivet	40,8	42,3	42,7	43,0
Arbetskostnad per timme, näringslivet ³	3,4	2,9	3,6	3,5
Produktivitet, näringslivet ^{4,5}	1,8	3,1	2,1	1,2
Justerad enhetsarbetskostnad, näringslivet ⁵	1,6	-0,2	1,5	2,3
Justerad vinstandel, procent av förädlingsvärde, näringslivet ⁵	34,3	35,9	35,8	35,5

¹ Genomsnitt. ² Lagstadgade och avtalade kollektiva avgifter samt löneskatter. ³ NR-timlön och arbetsgivaravgifter, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Förädlingsvärdet delat med arbetade timmar, kalenderkorrigerade värden. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Anm. Konjunkturlönestatistiken (KL) respektive nationalräkenskaperna (NR). Timlönerna enligt nationalräkenskaperna mäts som lönesumman dividerat med anställdas arbetade timmar.

Källor: SCB, Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

SÄNKT MOMS DÄMPAR KPIF-INFLATIONEN 2026

KPIF-inflationen var över 3 procent hösten 2025 men har sedan dess sjunkit ner till 1,7 procent i februari 2026 (se diagram 56). Både varu- och tjänsteprisinflationen har avtagit. Det förstärkta tandvårdsstödet för äldre som infördes vid årsskiftet har bidragit till nedgången. Även andra tjänstepriser hade en svag utveckling i början på detta år (se diagram 57).

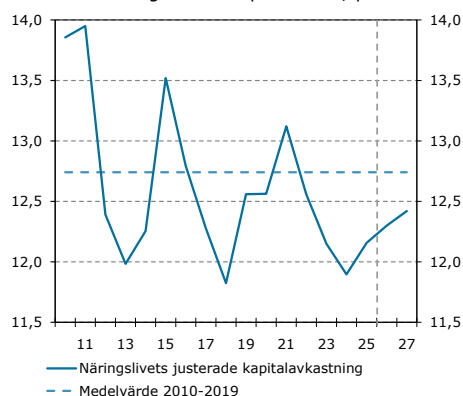
I april 2026 sänks momsen på livsmedel från 12 till 6 procent. Vid ett fullt genomslag sänker detta livsmedelspriserna med 5,4 procent. För livsmedel i butik motsvarar det ett negativt bidrag till inflationstakten på knappt -0,8 procentenheter, en effekt som kvarstår under 12 månader. Momssänkningen omfattar även hämtmat från restauranger. De ändrade skatterna och subventionerna sänker sammantaget inflationstakten markant under 2026 och inledningen av 2027 (se diagram 58).

HÖGRE ENERGIPRISER HÅLLER UPP INFLATIONEN

Även andra varupriser än livsmedel har haft en svag prisutveckling de senaste månaderna. Sammantaget har därför inflationen exklusive energi varit sjunkande. Energipriserna har däremot stigit. I januari och februari drevs uppgången av att ovanligt kallt väder höjt elpriserna i landet. I mars steg drivmedelspriserna på grund av kriget i Mellanöstern (se diagram 59 och diagram 60).

Diagram 55 Kapitalavkastning i näringslivet

Andel av näringslivets kapitalstock, procent

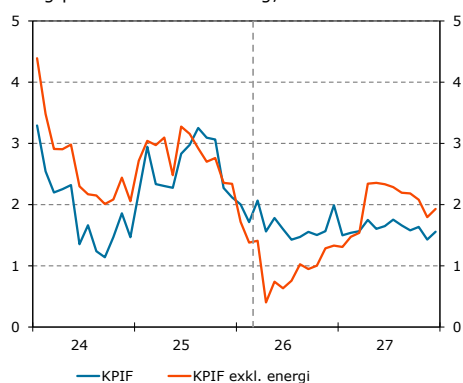

Anm. Kapitalavkastningen i näringslivet är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 56 Konsumentpriser

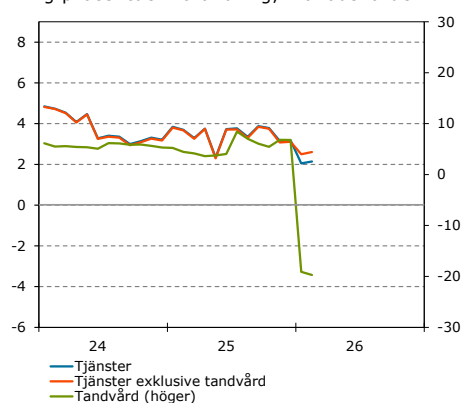
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 57 Tjänstepriser i KPI

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källa: SCB.

Råolja och drivmedel är viktiga insatsvaror i näringslivets produktion och distribution, vilket innebär att en prisökning kan ge stora indirekta effekter på inflationen. Beräkningar med input-output-modellen PRIOR indikerar att den indirekta effekten av olje- och petroleumprisförändringar vid ett fullt kostnadsgenomsnitt kan vara ungefär tre gånger större än den direkta effekten (se rutan ”Effekter av högre oljepriser på inflationen i Sverige”). I prognosen antas att råoljepriserna faller tillbaka framöver i linje med terminsprissättningen. Att råoljeprisuppgången blir tillfällig medför att de indirekta effekterna på inflationen blir mindre än de annars skulle varit. Nedgången i råoljepriserna framöver, i kombination med lägre elpriser, medför att konsumentpriserna på energi sjunker 2027 relativt 2026 (se tabell 8).

Tabell 8 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt	2026	2025	2026	2027
KPI	100	0,7	0,9	2,2	
Räntekostnader, räntesats ¹	8	-25,4	-10,5	11,0	
KPIF	100	2,6	1,7	1,6	
Energi	6	0,1	11,7	-3,7	
Drivmedel	3	-9,4	15,8	-4,7	
El och övrig uppvärmning	4	6,1	9,8	-3,1	
KPIF exkl. energi	94	2,8	1,1	2,0	
Livsmedel, alkohol och tobak	17	3,7	-2,3	0,3	
Övriga varor ²	24	0,5	-0,2	1,0	
Tjänster ³	44	3,5	2,5	2,9	
Kapitalstock	8	3,9	3,7	3,6	
KPIF-KS	100	2,8	2,5	1,8	
HIKP	.	2,6	1,4	1,4	

¹ Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats. ² Varor exklusive energi, livsmedel alkohol och tobak. ³ Exklusive kapitalstock/räntor. Uppdelningen i varor och tjänster är samma som i SCB:s tabell *KPIF analysgrupper*.

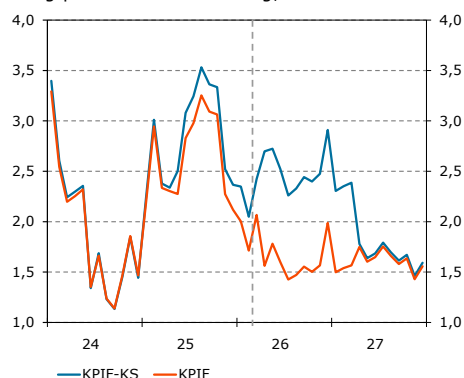
Anm. KPIF-KS avser Konsumentprisindex med konstant bostadsränta och skatt. HIKP avser det harmoniserade konsumentprisindex som används inom EU.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Effekter av högre oljepriser på inflationen i Sverige

Kriget i Mellanöstern har lett till högre priser på råolja, drivmedel och andra energirelaterade produkter. Även priserna på andra varor såsom naturgas, konstgödsel, svavel och nafta har ökat kraftigt på grund av utbudsstörningen. Detta aktualiserar frågan om vilka effekter utvecklingen får på inflationen i Sverige. Med hjälp av Konjunkturinstitutets prismodell PRIOR kan det statiska kostnadsgenomsnittet av prisförändringar beräknas. Med utgångspunkt i data från 2023 indikerar modellen att en permanent ökning av

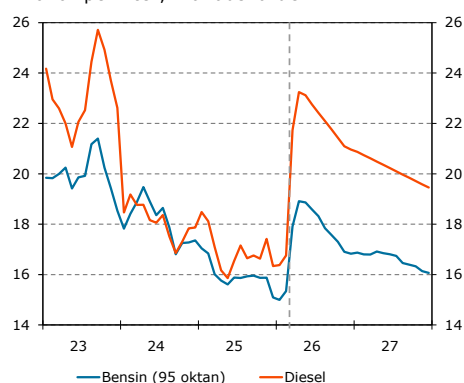
Diagram 58 KPIF-inflation med konstant skatt och subventioner
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Anm. KPIF-KS är KPIF beräknad med oförändrade skatter och subventioner i reala termer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

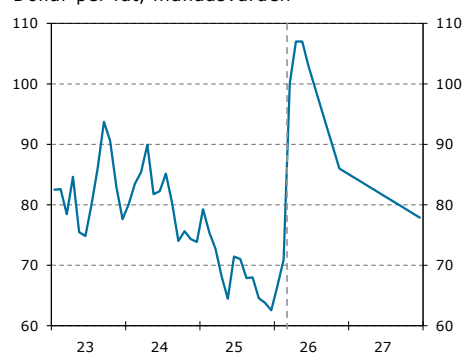
Diagram 59 Drivmedelspriser
Kronor per liter, månadsvärden

Anm. Avser riktpreis vid bemannad mack.

Källor: OK-Q8, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 60 Råoljepris, Brent
Dollar per fat, månadsvärden

Källor: US Energy Information Administration och Konjunkturinstitutet.

priserna på energimineraler och petroleumprodukter med 10 procent leder till en ökning i konsumentprisnivån på knappt 0,4 procent, givet ett fullt kostnadsgenomslag i alla led.¹⁰ Av denna effekt utgör ungefär 0,1 procentenhet en direkt effekt via högre drivmedelspriser. Resterande del avser indirekta effekter som uppstår genom ökade produktionskostnader i såväl Sverige som omvärlden.¹¹

Vid tidpunkten för framtagningen av prognosen uppgick råoljepriset (Brent) till ca 107 dollar per fat, vilket motsvarar en uppgång med drygt 60 procent jämfört med nivån i januari på ca 66 dollar per fat. Den totala indirekta effekten skulle därmed kunna ge en uppgång i konsumentpriserna på 1,8 procent.

Konjunkturinstitutet bedömer dock att den indirekta effekten blir mindre än vad modellberäkningen indikerar. För det första är det osäkert i vilken utsträckning företagen kan föra vidare kostnadsökningar till konsumentledet. För det andra antas prisuppgången vara temporär. I prognosen faller råoljepriset tillbaka till omkring 78 dollar per fat i slutet av 2027, i linje med terminsprissättningen. I den aktuella prognosen antas därför ett mer dämpat indirekt genomslag på KPIF, som vid sitt maximum uppgår till ungefär 0,6 procent på inflationstakten (se diagram 61 och diagram 62). Detta är ungefär i linje med resultaten från tidigare skattningar med en bayesiansk VAR-modell.¹² Eftersom genomslaget sker gradvis påverkas inflationstakten både 2026 och 2027. Det direkta genomslaget av högre drivmedelspriser på KPIF-inflationen är 0,4 procentenheter helåret 2026 och -0,2 procentenheter 2027. Det indirekta genomslaget på KPIF-inflationen av ökade produktionskostnader bedöms bli +0,2 procentenheter helåret 2026 och +0,4 procentenheter 2027. Sammantaget ger detta en effekt om +0,6 procentenheter 2026 och +0,2 procentenheter 2027.

Det finns även andra faktorer som håller upp inflationen den kommande tiden. Priserna på dataminnen, framför allt RAM-minnen, har stigit kraftigt i spåren av ökade AI-satsningar. Prisuppgången har ännu inte gjort synligt avtryck på priserna på hemelektronik i KPI (se diagram 63). De högre priserna på

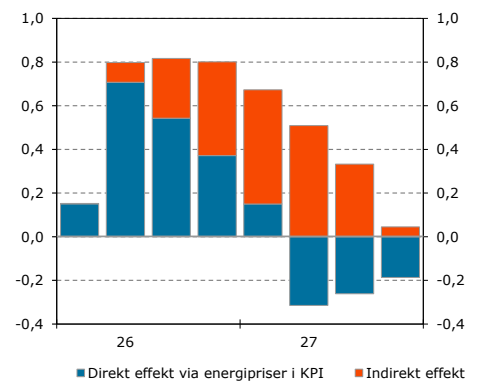
¹⁰ Under antagandet om konstanta vinstandelar i produktionen. Om man antar konstanta rörelsemarginaler är den indirekta effekten nästan 0,1 procentenheter större.

¹¹ Den beräknade effekten som redovisas här är högre än den som beskrevs i fördjupningen "Råoljeprisets betydelse för konsumentpriserna" i Konjunkturläget mars 2016. Anledningen är att effekten av högre importpriser inte medräknades i den kalkylen. Det finns även andra betydelsefulla skillnader i metod jämfört med den tidigare beräkningen. Beräkningen utgår från att produktionsteknologin är densamma i omvärlden som i Sverige, vilket kan leda till en underskattning av effekten om omvärlden har en mer fossilintensiv produktion än Sverige har.

¹² Se fördjupningen "Råoljeprisets betydelse för konsumentpriserna" i Konjunkturläget mars 2016.

Diagram 61 Uppskattade effekter av energiprisuppgången på KPIF-inflationen

Procentenheter, kvartalsvärden

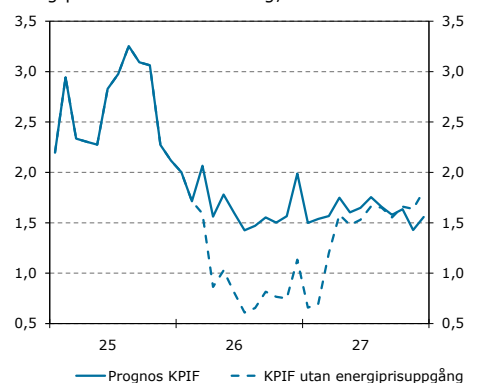

Anm. Konjunkturinstitutets bedömning av effekterna relativt ett kontrafaktiskt scenario utan högre råolje- och drivmedelspriser.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 62 KPIF-inflation

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 63 Konsumentprisutveckling för informations- och kommunikationsutrustning

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

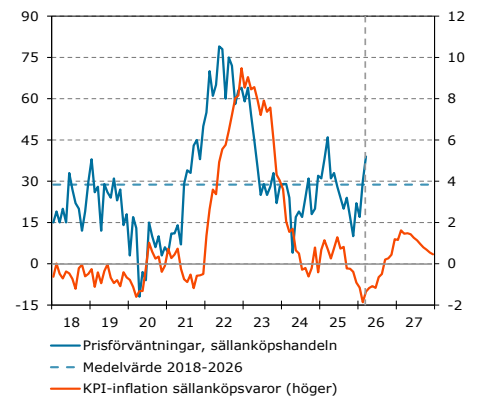
Anm. Avser COICOP 081.

Källa: SCB.

minnen ökar KPI med totalt drygt 0,1 procent under 2026 och 2027.¹³

Sällanköpshandelns förväntningar på försäljningspriserna har gått upp och är nu en bra bit över den historiskt normala nivån, vilket talar för en viss uppgång i inflationstakten framöver (se diagram 64). Det inhemska kostnadstrycket är högre under 2027, vilket bidrar till ett stigande underliggande inflationstryck under året. Den återhållande effekten av den starka växelkursen på inflationen förväntas också klinga av under 2027 (se diagram 65). De indirekta effekterna av högre råolje- och energipriser på inflationstakten kvarstår under 2027 men avtar mot slutet av året. Sammantaget medför det att inflationstakten exklusive energi hamnar något över 2 procent efter april 2027, då effekten av momssänkningen på livsmedel faller ur inflationstakten. Mot slutet av året faller inflationstakten exklusive energi tillbaka till ungefär 2 procent (se diagram 56).

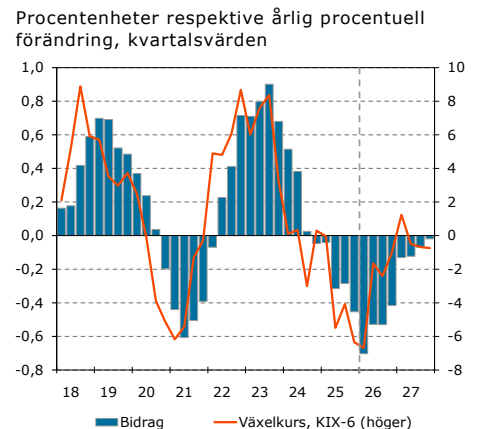
Diagram 64 Prisförväntningar och prisutveckling inom sällanköpshandeln
Nettotal respektive årlig procentuell förändring, månadsvärden

Anm. KPI-serien här avser varor exklusive livsmedel, alkohol, tobak, energi, bilar, och varor knutna till boendet.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 65 Beräknat bidrag från växelkursförändringar till KPIF-inflationen
Procentenheter respektive årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

¹³ Bristen kan förvärras ytterligare av en eventuell strejk hos den Sydkoreanska tillverkaren Samsung, se nyhetsartikeln "Samsung's unionised workers in South Korea approve strike plan", Reuters, 18 mars 2026.

Scenario för svensk ekonomi, penningpolitik och växelkurs

Svensk ekonomi växer i linje med potentiell BNP under hela scenarioperioden. Arbetslösheten når sin jämviktsnivå 2029. Inflationen är, om effekten av den återställda momsen på livsmedel 2028 bortses från, i linje med Riksbankens inflationsmål på 2 procent under hela perioden. Riksbanken höjer styrräntan successivt till och med 2028 för att stabilisera inflationen och resursutnyttjandet.

Scenario för svensk ekonomi 2028–2030

BNP-TILLVÄXTEN SAKTAR IN 2028

Hushållens konsumtion växer långsammare 2028 än 2027 när momsen på livsmedel återställs till sin tidigare högre nivå och Riksbankens gradvisa höjning av styrräntan får effekt. Samtidigt fortsätter både reallönerna och sysselsättningen att öka, vilket innebär att hushållens konsumtion trots detta växer i linje med medelvärdet sedan år 2000. Den offentliga konsumtionen drivs under scenarioåren av den pågående försvarsuppbyggnaden samt utbyggnaden av rättsväsendet. Samtidigt dämpas utvecklingen av ett minskat behov av förskola och skola till följd av mindre barnkullar. Försvarsuppbyggnaden bidrar också till en stark tillväxt i investeringarna som dessutom förstärks av strukturella investeringsbehov kopplade till energiförsörjning och klimatomställning.

Exportens bidrag till BNP-tillväxten är lägre under scenarioåren än under prognosåren 2026–2027 (se diagram 66). Detta beror bland annat på den allt starkare kronan. Den starka inhemska efterfrågan – delvis driven av den lånefinansierade försvarsuppbyggnaden och ökade investeringar – bidrar tillsammans med den starkare kronan till att importen växer relativt starkt. Nettoexporten som andel av BNP minskar därmed under scenarioåren.

Sammanfattningsvis bidrar samtliga delar av inhemsk efterfråga till att BNP-tillväxten bromsar in i början av scenariot (se diagram 66).

BALANSERAT RESURSUTNYTTJANDE 2028–2030

Tillväxten under prognosåren 2026–2027 innebär att resursutnyttjandet, mätt med BNP-gapet, har normaliserats vid inledningen av scenariot (se diagram 67 och tabell 9). Den högre ekonomiska aktiviteten bidrar samtidigt till en ökning av sysselsättningen och arbetade timmar. Det gör att resursutnyttjandet på arbetsmarknaden förstärks något ytterligare, vilket avspeglas i

Vad skiljer scenario från prognos?

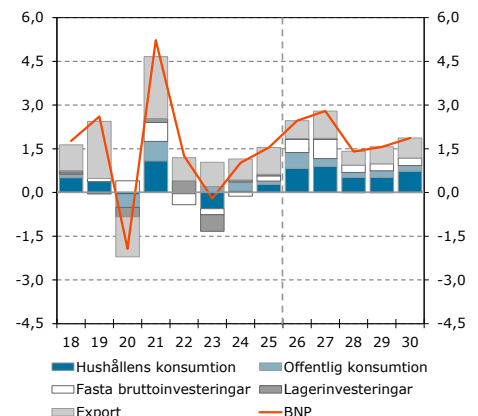
Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2027.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning rör sig mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av produktivitetstillväxten och hur utbudet av arbetskraft utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Penningpolitiken anpassas så att inflationsmålet nås på några års sikt.
- Finanspolitiken anpassas så att målet för det finansiella sparatet nås på ett par års sikt. Som en del av detta antas att offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen i arbetskostnaderna. Vidare anpassas försvarsutgifterna så att de når Natos mål om 3,5 procent av BNP 2030. Uppbyggnaden antas lånefinansieras i enlighet med den politiska överenskommelsen mellan riksdagspartierna.

Diagram 66 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

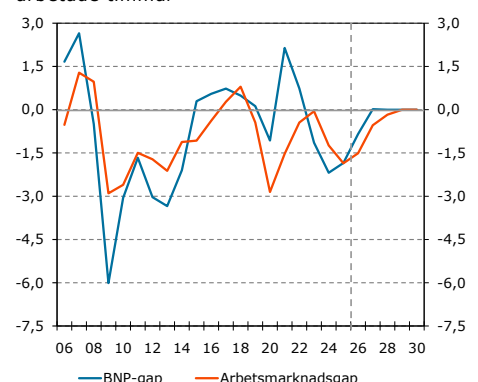
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 67 BNP-gap och arbetsmarknadsgap i Sverige

Procent av potentiell BNP respektive potentiellt arbetade timmar

Källa: Konjunkturinstitutet.

arbetsmarknadsgapet. Arbetslösheten minskar något 2028 och når 2029 sin bedömda jämviktsnivå på 7,1 procent.

INFLATIONEN PÅ MÅLET FRÅN 2029

När resursutnyttjandet balanserats är inflationen, exklusive skatteförändringar, i linje med Riksbankens mål på 2 procent (se diagram 68). När livsmedelsmomsen 2028 återställs till sin tidigare nivå stiger inflationen inklusive skatteförändringar dock tillfälligt över inflationsmålet, men återgår till målet 2029.

Lönerna i näringslivet stiger under scenarioåren med i genomsnitt 3,3 procent per år (se diagram 69). Detta innebär att reallönerna i genomsnitt växer med drygt 1 procent per år.

Penningpolitik och växelkurs 2026–2030

HÖGRE STYRRÄNTA FRAMÖVER

Styrräntan har varit 1,75 procent sedan Riksbanken i september förra året beslutade att sänka den med 0,25 procentenheter (se diagram 70). Inflationen, mätt med KPIF, ligger under inflationsmålet 2026–2027. Detta beror främst på den tillfälliga effekten av att momsen sänks på livsmedel och den tillfälliga uppgången i energipriserna, som bedöms ebba ut mot slutet av 2027. Riksbanken antas bortse från dessa tillfälliga effekter.

I slutet av 2026 börjar Riksbanken höja styrräntan för att hålla inflationen nära inflationsmålet och stabilisera resursutnyttjandet efter 2027. I slutet av 2028 uppgår styrräntan till 2,75 procent, vilket är 0,25 procentenheter över Konjunkturinstitutets bedömning av den långsiktigt neutrala styrräntan. Styrräntan ligger något över jämviktsnivån för att dämpa den efterfrågestimulans och det inflationstryck som uppstår när den offentliga sektorn tillfälligt lånefinansierar uppbyggnaden av försvaret (se tabell 9).

Prognosen för styrräntan är något lägre än marknadens förväntningar till i slutet av 2027 enligt så kallade RIBA-terminer men högre än Riksbankens prognos från mars 2026 (se diagram 70).

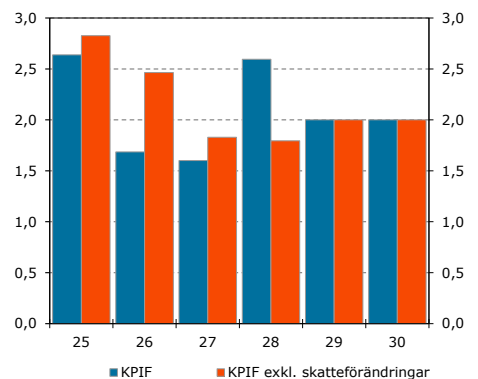
Den tioåriga statsobligationsräntan uppgår till 3,1 procent i slutet av scenarioperioden (se tabell 9). Det är 0,6 procentenheter högre än genomsnittet 2000–2025, vilket huvudsakligen speglar ett högre globalt ränteläge.

YTTERLIGARE STARKARE KRONA NÄR NETTOSPARANDET MOT UTLANDET MINSKAR

Kronans växelkurs, mätt med växelkursindexet KIX, har stärkts markant sedan 2023. Under scenarioåren fortsätter kronan att förstärkas om än i långsammare takt (se diagram 71 och tabell 9). Det sker i samband med att Sveriges nettosparandet mot

Diagram 68 Konsumentpriser med och utan effekter av tillfälliga skatteförändringar

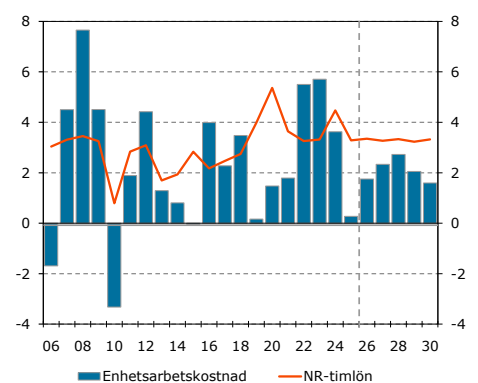
Procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 69 Timlön och enhetsarbetskostnad i näringslivet

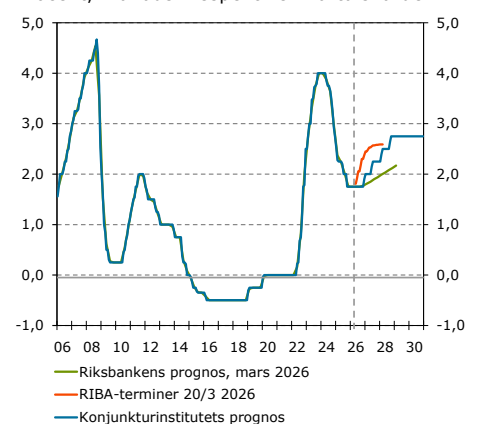
Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 70 Styrränta

Procent, månads- respektive kvartalsvärden

Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december. Riksbankens prognos avser kvartalsvärden.

Källor: Nasdaq OMX, Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

utlandet fortsätter att minska och att nettoexporten som andel av BNP fortsätter att krympa.

Tabell 9 Scenario för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

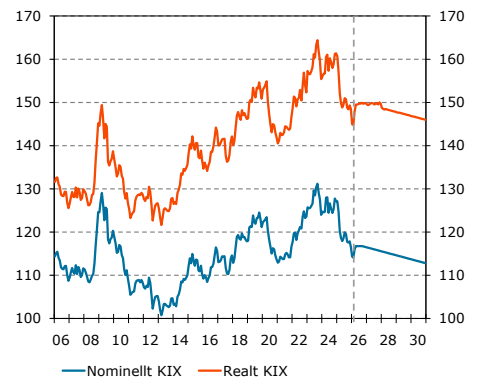
	Utfall	Prognos		Scenario		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNP ¹	1,8	2,2	2,6	1,7	1,7	1,9
BNP per invånare ¹	1,5	2,2	2,6	1,5	1,5	1,6
Potentiell BNP	1,5	1,1	1,7	1,7	1,7	1,9
BNP-gap ²	-1,8	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetade timmar ¹	-0,4	0,6	1,5	0,8	0,7	0,5
Produktivitet ¹	2,1	1,4	1,0	0,8	1,0	1,4
Arbetskraft	0,9	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4
Sysselsättning	0,4	1,0	1,1	1,0	0,6	0,5
Arbetslöshet ³	8,8	8,4	7,8	7,2	7,1	7,0
Timlön ⁴	3,7	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3
Enhetsarbetskostnad ^{1,5}	0,1	2,3	2,4	2,7	2,2	1,9
KPI	0,7	0,9	2,2	3,3	2,4	2,1
KPIF	2,6	1,7	1,6	2,6	2,0	2,0
Styrränta ⁶	1,75	2,00	2,25	2,75	2,75	2,75
Statsobligationsränta ⁷	2,5	2,8	2,9	3,1	3,2	3,1
Kronindex (KIX) ⁸	119,7	116,0	115,7	114,8	113,9	113,0
Offentligt finansiellt sparande ⁹	-1,5	-2,6	-2,2	-1,1	-0,8	-0,6
Strukturellt sparande ²	-0,4	-2,1	-2,2	-1,2	-1,0	-0,7

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent av potentiell BNP. ³ Procent av arbetskraften. ⁴ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁵ För hela ekonomin. ⁶ Avser tillämpad styrränta vid årets slut. Räntebeslut i december tillämpas vissa år först i januari. ⁷ Tio års löptid, årsgenomsnitt. ⁸ Index 1992-11-18=100. ⁹ Procent av BNP.

Källor: Medlingsinstitutet, Riksbanken, SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 71 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Anm. KIX är ett konkurrensvägt index baserat på växelkurser mellan svenska kronan och valutor från 31 av Sveriges handelspartners. Högre index motsvarar en svagare krona.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Det offentligfinansiella sparandet försämras i år för att därefter stärkas successivt. Underskotten ökar i år till följd av en expansiv finanspolitik med bland annat lånefinansiering av utgifter för försvar och stöd till Ukraina. Det strukturella sparandet understiger målnivån fram till och med 2029, justerat för de utgifter som lånefinansieras enligt riksdagspartiernas överenskommelse om försvaret och Ukraina. Den offentliga skuldsättningen ökar framöver men är inom skuldankarets toleransintervall. Budgetutrymmet för den kommande fyraårsperioden uppgår till sammanlagt 62 miljarder kronor.

Det finansiella sparandet och skuldsättningen

FORTSATT LÅGT FINANSIELLT SPARANDE 2026 OCH 2027

Det finansiella sparandet i offentlig förvaltning fortsätter att vara negativt i år och nästa år. Sparandet försämras i år men stärks 2027 i och med konjunkturåterhämtningen (se diagram 72).

Sparandet i staten (se diagram 73) minskar på grund av lånefinansieringen av utbyggnaden av försvaret och stödet till Ukraina samt de övriga ofinansierade åtgärderna i budgetpropositionerna för 2026. I kommunsektorn stärks det finansiella sparandet 2026 och 2027. Skatteinkomsterna ökar snabbare än BNP när konjunkturen återhämtar sig. Samtidigt bidrar den demografiska utvecklingen med minskande barnkullar till att dämpa utgiftsökningarna. Ålderspensionssystemet uppvisar fortsatt överskott, bland annat till följd av relativt höga kapitalinkomster.

Det strukturella sparandet, det vill säga det finansiella sparandet justerat för konjunkturella variationer och tillfälliga effekter, försvagas kraftigt i år och ligger tydligt under målnivån på 1/3 procent av potentiell BNP. Försvagningen av det strukturella sparandet 2026 förklaras av den diskretionära finanspolitikens inriktning. Även 2027, när balansmålet träder i kraft, är det strukturella sparandet tydligt under den nya målnivån (se diagram 72).¹⁴

Eftersom delar av försvarsutgifterna och stödet till Ukraina är lånefinansierade och enligt överenskommelsen mellan riksdagens partier hanteras utanför det ordinarie sparandemålet redovisas även ett justerat strukturellt sparande (se tabell 11). Detta mått exkluderar de lånefinansierade utgifterna inom ramen för försvarsuppbyggnaden och stödet till Ukraina och kan därmed ses som det mått på sparandet som den övriga finanspolitiken styrs efter. Även det justerade strukturella sparandet är negativt

¹⁴ År 2027 införs ett balansmål för den offentliga förvaltningens finansiella sparande, vilket innebär att det strukturella sparandet över en konjunkturcykel ska uppgå till 0 procent av BNP.

Budgetutrymmet och antaganden i det finanspolitiska scenariot

Budgetutrymmet anger hur stort utrymme det finns för nya ofinansierade åtgärder de närmaste åren, givet att det strukturella sparandet hålls på målnivån varje år. Utrymmet uppstår främst eftersom statens inkomster, i avsaknad av nya finanspolitiska åtgärder, normalt ökar i takt med nominell BNP medan uppräkningsgraden av utgifterna i statsbudgeten, enligt gällande regelverk och praxis, oftast ger en lägre ökningstakt. Den automatiska budgetförstärkningen medför att det strukturella sparandet stiger år för år om inga nya beslut fattas.

Budgetförstärkningen i staten påverkas också av tidigare aviseringar som rör upp- och nedtrappningar av olika åtgärder samt av makroekonomiska faktorer. Budgetutrymmet påverkas även av förändringar av kommunsektorns och ålderspensionssystemets finansiella sparande under perioden.

Konjunkturinstitutet gör ett finanspolitiskt scenario för åren efter den senaste budgetpropositionen, i nuläget 2027–2030. I scenariot antas att regering och riksdag fattar beslut om nya finanspolitiska åtgärder med en permanent effekt som sammantaget motsvarar storleken på budgetutrymmet för hela perioden. Fördelningen av åtgärderna över tid och på olika budgetposter utgår från vissa beräkningsprinciper och är av teknisk karaktär. Scenariot ska inte tolkas som Konjunkturinstitutets syn på hur fördelningen bör se ut.

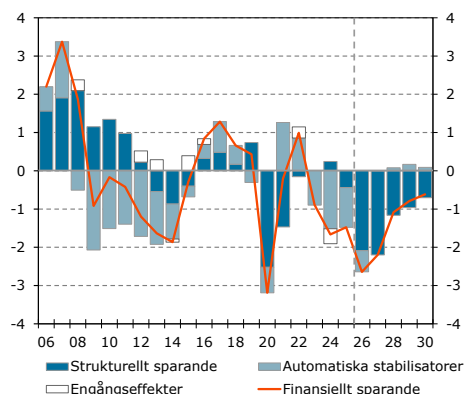
I scenariot förs finanspolitiken i linje med målet för den offentliga förvaltningens sparande. Om det strukturella sparandet i utgångsläget avviker från målnivån sker i normalfallet anpassningen successivt med cirka 0,5 procentenheter per år.

Fördelningen på olika budgetposter innebär att medel tillförs statliga myndigheter så att statens konsumtion och investeringar ökar i takt med befolkningen respektive potentiell BNP. Utgifterna för försvaret ökar successivt mot 3,5 procent av BNP. Kommunsektorn tillförs statsbidrag så att det finansiella sparandet stabiliseras på –0,3 procent av BNP, givet oförändrad kommunalskattesats.

Resterande del av budgetutrymmet tillförs hushållen och påverkar deras disponibla inkomster. Överföringen bokförs till hälften som ökade transferreringar och till hälften som skattesänkningar. Om budgetutrymmet är litet och det finns ett finansieringsbehov för de övriga åtgärderna kan överföringen till hushållen bli negativ.

Diagram 72 Offentliga förvaltningens finansiella sparande

Procent av BNP respektive potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

2026 och 2027 och understiger tydligt såväl överskottsmålet (2026) som balansmålet (från 2027).

Tabell 10 Beräkning av budgetutrymmet i staten

Miljarder kronor, procent av BNP om inget annat anges

	2027	2028	2029	2030
Finansiellt sparande i:				
Kommunsektorn	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Ålderspensionssystemet	0,6	0,6	0,7	0,7
Staten (utan nya åtgärder) ¹	-2,3	-1,0	-0,6	-0,3
Justering för automatiska stabilisatorer	0,0	-0,1	-0,2	-0,1
Strukturellt sparande utan nya finanspolitiska åtgärder ^{2,3}	-2,0	-0,7	-0,4	0,1
Avdrag för saldomål ³	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för försvarsupplåning och stöd till Ukraina ³	1,1	0,5	0,6	0,7
Ackumulerat budgetutrymme ³	-0,9	-0,2	0,3	0,8
Ackumulerat budgetutrymme, miljarder kronor	-65	-18	20	62

¹ Framskrivning av statens finansiella sparande baseras på de finanspolitiska åtgärder som regeringen/riksdagen beslutat om till och med budgetpropositionen för 2026. Detta inkluderar aviserade åtgärder som rör upp- och nertrappningar av olika åtgärder efter 2026. ² Beräknas som summan av finansiellt sparande i delsektorerna och justering för automatiska stabilisatorer. För scenarioåren finns inga engångseffekter varför dessa utelämnats. ³ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

BUDGETUTRYMMET 2027–2030

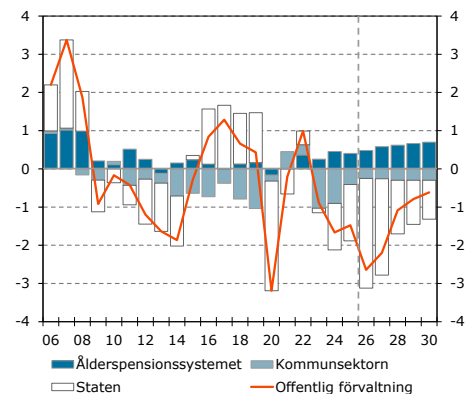
De stora ofinansierade åtgärderna i Budgetpropositionen för 2026 begränsar utrymmet för nya ofinansierade åtgärder de kommande åren. För perioden 2027–2030 beräknas budgetutrymmet sammantaget uppgå till 62 miljarder kronor (se tabell 10). Uppbyggnaden av försvaret lånefinansieras helt fram till och med 2030 och påverkar därmed inte den beräknade storleken på budgetutrymmet.

BALANSMÅLET JUSTERAT FÖR LÅNEFINANSERADE UTGIFTER NÅS 2030

Avvikelsen från målnivån är stor de närmaste åren och justerat för försvarsupplåningen och stöd till Ukraina når det justerade strukturella sparandet målnivån 2030 (se diagram 74). Detta beror på att det i det finanspolitiska scenariot antas att ofinansierade åtgärder genomförs i en omfattning som motsvarar budgetutrymmet och fördelas lika mellan åren. Det innebär en successiv förstärkning av det justerade strukturella sparandet upp till målnivån under scenarioåren när den automatiska budgetförstärkningen verkar.

Diagram 73 Finansiellt sparande i delsektorer

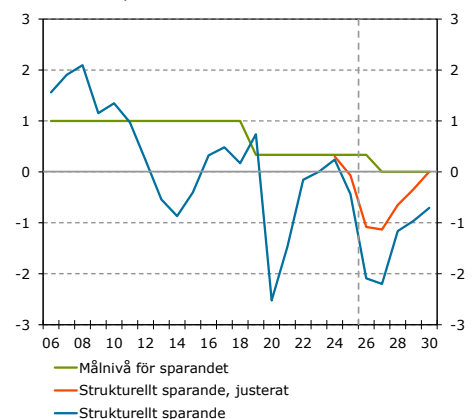
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 74 Strukturellt sparande

Procent av potentiell BNP

Anm: Justerat strukturellt sparande är exklusive lånefinansierade försvarsutgifter och stöd till Ukraina.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande

Automatiska stabilisatorer är regler och funktioner för den offentliga förvaltningens utgifter och inkomster som bidrar till att stabilisera efterfrågan över konjunkturcykeln. Stabiliseringen uppstår eftersom både skatteintäkter och vissa utgifter, exempelvis arbetslöshetsrelaterade utgifter, påverkas av konjunkturen, samtidigt som andra utgifter är mer stabila över tid. Detta ger automatiskt upphov till procykliska variationer i det finansiella sparandet som mildrar konjunktursvängningarna, utan att regering och riksdag aktivt behöver fatta beslut om det.

Det strukturella sparandet är ett mått på vad det finansiella sparandet skulle vara om ekonomin befann sig i konjunkturläget och är på så vis en styråra för finanspolitiken. Det strukturella sparandet beräknas genom att justera det finansiella sparandet för automatiska stabilisatorer och engångseffekter. Modellberäkningen av de automatiska stabilisatorerna är känslig för olika antaganden i makroprognosen och kan revideras, även bakåt i tiden.

Nedåtrisker för det finansiella sparandet

Det finansiella sparandet är relativt lågt under de kommande åren, och det finns flera faktorer som kan bidra till att det finansiella sparandet utvecklas svagare än i prognosen. Ett antagande är att tillfälliga åtgärder, såsom sänkningen av matmomsen och nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga, avvecklas enligt plan. Samtidigt råder det stor osäkerhet kring konjunkturutvecklingen. En ny eller mer utdragen lågkonjunktur skulle innebära lägre skatteintäkter och ökade utgifter, dels via de automatiska stabilisatorerna, dels via diskretionära finanspolitiska åtgärder som normalt vidtas för att motverka konjunktturnedgångar. Detta skulle försämra det finansiella sparandet. I prognosen ökar försvarsutgifterna i snabb takt men den säkerhetspolitiska utvecklingen är osäker och det skulle kunna uppstå ett behov av en än större ökning av försvarsutgifterna. I beräkningarna antas att det lånefinansierade stödet till Ukraina upphör efter 2027, varefter ett fortsatt militärt eller civilt stöd behöver finansieras på annat sätt. Efter 2030 förutsätts även att försvarsutgifter motsvarande 3,5 procent av BNP succesivt finansieras i allt högre grad, med full finansiering från och med 2035. De riksdagspartier som står bakom överenskommelsen om lånefinansiering av försvarsutgifterna och stödet till Ukraina har dock ännu inte presenterat någon konkret plan för hur detta ska genomföras.

Övergång från offentlig sektor till offentlig förvaltning

I samband med övergången 2014 till ENS2010 ändrades benämningen *offentlig sektor* till *offentlig förvaltning* i nationalräkenskaperna. I budgetpropositionen för 2026 beslutade riksdagen att även det finanspolitiska ramverket ska använda benämningen offentlig förvaltning.

Mot denna bakgrund övergår även Konjunkturinstitutet, från och med Konjunkturläget mars 2026, till att använda begreppet offentlig förvaltning i stället för offentlig sektor.

Konjunkturinstitutet kommer dock även fortsättningsvis att benämna delsektorerna inom offentlig förvaltning som staten, kommunsektorn (som omfattar både kommuner och regioner) samt ålderspensionssystemet. I nationalräkenskaperna motsvaras dessa av benämningarna statlig förvaltning, kommunal förvaltning respektive sociala trygghetsfonder.

Tabell 11 Finanspolitiskt prognos och scenario

Miljarder kronor, löpande pris om inget annat anges

	2026	2027	2028	2029	2030	2027–2030
Årligt budgetutrymme	.	-65	47	38	42	62
Nya ofinansierade åtgärder per år ¹	7,7 ⁵	16	15	16	15	62
Strukturellt sparande ²	-2,1	-2,2	-1,2	-1,0	-0,7	
Strukturellt sparande, justerat ^{2,3}	-1,1	-1,1	-0,7	-0,3	0,0	
Finansiellt sparande ⁴	-2,6	-2,2	-1,1	-0,8	-0,6	

¹ Ofinansierade åtgärder utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen för 2026.

² Procent av potentiell BNP. ³ Exklusive lånefinansierade försvarsutgifter och stöd till Ukraina. ⁴ Procent av BNP. ⁵ Det antas i prognosen att det kommer 7,7 miljarder kronor i ofinansierade temporära åtgärder i vårändringsbudgeten för 2026. Eftersom de är temporära påverkar de inte budgetutrymmet för 2027–2030.

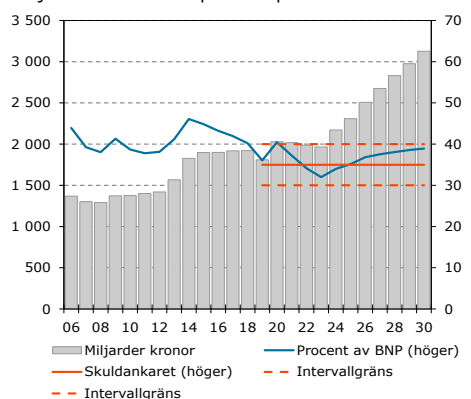
Källa: Konjunkturinstitutet.

OFFENTLIG SKULDSÄTTNING ÖKAR OCH NÄRMAR SIG DEN ÖVRE INTERVALLGRÄNSEN

Den konsoliderade bruttoskulden, Maastrichtskulden, ökar snabbare än BNP i år och nästa år till följd av de stora underskotten i det finansiella sparandet. Skuldkvoten fortsätter att

Diagram 75 Maastrichtskuld

Miljarder kronor respektive procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

stiga fram till 2030 (se diagram 75) och når då nästan 40 procent av BNP, vilket är på den övre intervallgränsen för skuldankaret.

Den finansiella nettoställningen i offentlig förvaltning sjunker som andel av BNP (se diagram 76). Skulduppbyggnaden i staten bidrar till detta. Nettoställningen som andel av BNP i kommunsektorn och ålderspensionssystemet utvecklas sidledes.

Statens finanser

Det finansiella sparandet i staten förblir negativt, främst på grund av ökade försvars- och rättsutgifter samt skattesänkningar som minskar intäkterna (se diagram 77). Sparandet förbättras nästa år när skatteinkomsterna ökar med konjunkturåterhämtningen och stärks ytterligare när tillfälliga skattesänkningar tas bort. Samtidigt minskar utgifterna något som andel av BNP.

ÅTERHÄMTNINGEN I EKONOMIN STÄRKER SKATTEINKOMSTERNA

Skattekvotens utveckling 2026 och 2027 förklaras främst av förändringar i statens skatteuttag samt av hur de större skattebaserna utvecklas i förhållande till BNP (se diagram 78). I budgetpropositionen för 2026 kom skattesänkningar som sammantaget minskar statens inkomster med ca 53 miljarder kronor.¹⁵ Utöver dessa åtgärder påverkas hushållens skatter av förändringar som beslutats om i tidigare budgetar.¹⁶

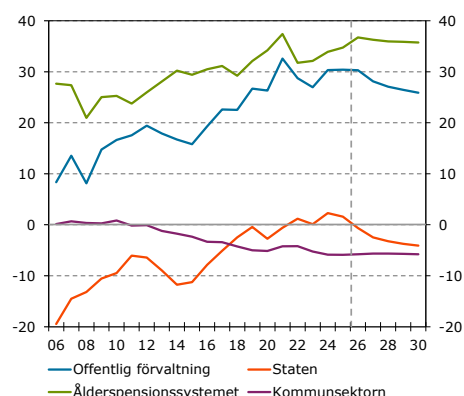
Samtidigt innebär konjunkturåterhämtningen att flera centrala skattebaser, särskilt lönesumman och hushållens konsumtion, ökar i relation till BNP i år och nästa år. Trots skattesänkningarna riktade mot hushållen minskar inte statens inkomster från hushållens direkta skatter (se diagram 79). Anledningen är både att de beskattningsbara inkomsterna utvecklas starkt och att hushållens skattereduktion vid underskott av kapital (det så kallade ränteavdraget) faller som andel av BNP.

År 2027 fortsätter konjunkturåterhämtningen och flera viktiga skattebaser växer snabbare än BNP. När konjunkturen stärks ytterligare växer skatteinkomsterna i takt med BNP. Den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga återställs i oktober 2027 (införs april 2026) och den tillfälliga sänkningen av momsenergen på livsmedel återgår till ordinarie nivå i januari 2028, vilket ökar skatteintäkterna ytterligare.

¹⁵ Av detta avser ca 23 miljarder kronor hushållens direkta skatter. Sänkningar sker bland annat genom ett höjt grundavdrag för äldre, ett höjt jobbskatteavdrag samt en sänkt skatt på sjuk- och aktivitetsersättning. Ytterligare ca 30 miljarder kronor avser sänkta produkt- och produktionsskatter. Bland de största åtgärderna finns en sänkt energiskatt på el, tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter för unga samt en tillfälligt sänkt moms på livsmedel.

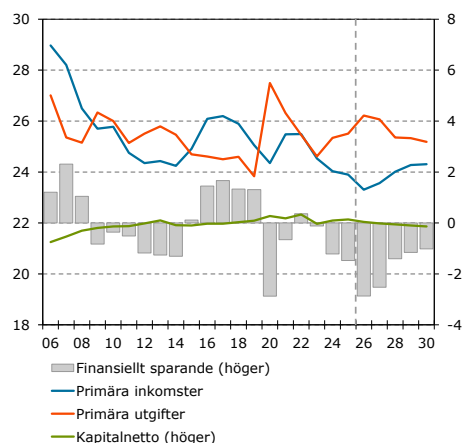
¹⁶ Möjligheten till ränteavdrag för lån utan säkerhet trappas ner i två steg under 2025 och 2026, vilket stärker statens inkomster genom minskade ränteavdrag. Den skattefria grundnivån för sparande på investeringssparkonto och i kapitalförsäkring höjs i två steg.

Diagram 76 Finansiell nettoställning
Procent av BNP

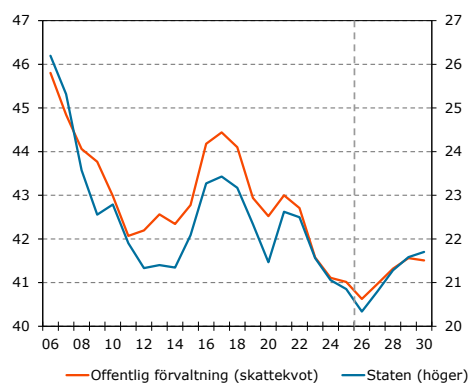
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 77 Finansiellt sparande i staten
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 78 Skattekvoten och statens skatteinkomster
Procent av BNP

Anm. Skattekvoten är totala skatter och avgifter i offentlig förvaltning som andel av BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

STORA LEVERANSER TILL FÖRSVARET NU OCH FRAMÖVER

Stora utgiftsökningar sker nu inom försvaret, vilket är den huvudsakliga orsaken till att statens konsumtions- och investeringsutgifter stiger som andel av BNP (se diagram 80). I det finanspolitiska scenariot antas att försvarsutgifterna i statsbudgeten nå 3,5 procent av BNP 2030, även om regeringen ännu inte lagt konkreta förslag om utgifter upp till denna nivå. Det fjärde kvartalet 2025 skedde en stor utgiftsökning i nationalräkenskaperna till följd av leveranser av militära investerings- och förbrukningsvaror som delvis har förskottsbetalats med tidigare års anslag (se gråruta "Försvarsutgifter i nationalräkenskaperna"). Ökade anslag till försvaret och fortsatta leveranser av delvis förskottsbetalade vapensystem medför stigande utgifter de närmaste åren. Högre utgifter inom rättsväsendet och ökat underhåll av infrastruktur bidrar också till uppgången av statens konsumtions- och investeringsutgifter.

Försvarsutgifter i nationalräkenskaperna

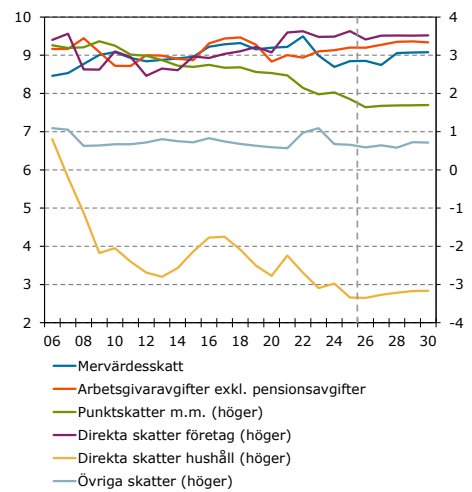
Försvarsuppbyggnaden påverkar utgifterna i nationalräkenskaperna med viss tidsförskjutning i förhållande till statsbudgeten på grund av olika bokföringsmässiga principer.¹⁷ I statsbudgeten bokförs utgifterna när betalningarna sker. I nationalräkenskaperna bokförs investeringsutgifterna där emot först när materien levereras och förbandssätts av Försvarsmakten. De senaste åren har, i takt med de ökade försvarsanslagen, en stor stock av förskottsbetalad men inte levererad materiel byggts upp. Denna är till stor del kopplad till utveckling och produktion av JAS 39E Gripen. Denna materiel har börjat levereras under 2025 och detta kommer att fortsätta framöver, vilket medför att försvarsutgifterna enligt nationalräkenskaperna kommer att stiga snabbare än anslagen i statsbudgeten de närmaste åren. Efter 2030 antas att förhållandet mellan leveranser och förskottsbetalningarna stabiliseras. Utgifterna utvecklas då mer jämnt enligt de båda redovisningsprinciperna.

TRANSFERERINGARNA SJUNKER SOM ANDEL AV BNP

Över hälften av statens utgifter utgörs av transfereringar till övriga sektorer i ekonomin, och störst av dessa är statliga transfereringar till hushållen. Till följd av den lägre inflationen och därmed en svagare ökning av prisbasbeloppet minskade transfereringarna som andel av BNP 2025. Minskningen berodde framför allt på en svagare utveckling av utgifterna för utgiftsområdena ersättningar till pensionärer och familjer och barn. År 2026 och 2027 väntas transfereringarna till hushållen fortsätta att minska

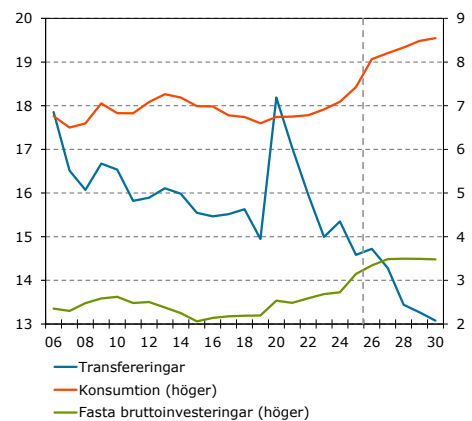
¹⁷ Se grårutan "Förskottsbetalningar för försvarsinvesteringar" i Konjunkturläget december 2025 för en beskrivning av bokföringsprinciperna i nationalräkenskaperna och statsbudgeten.

Diagram 79 Statens skatteinkomster
Procent av BNP

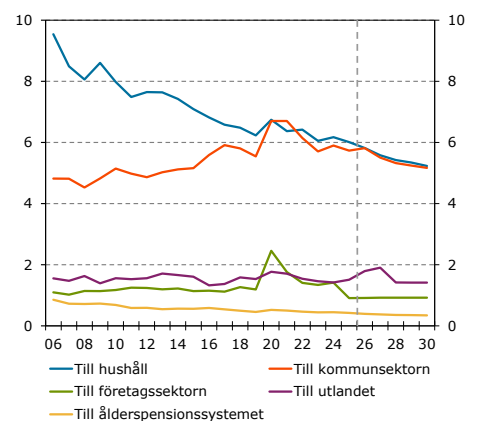
Anm. I övriga skatter ingår överföringen av flaskhalsinkomster från Svenska kraftnät till staten 2023. Hushållens direkta skatter till staten är negativa eftersom hushållen får ta del av skattereduktioner som är större än skatteinbetalningarna (statlig skatt och kapitalskatt).
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 80 Utgifter i staten
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 81 Transfereringar från staten
Procent av BNP

Anm. Transfereringar till hushåll kan delas in i sociala och övriga transfereringar (där bidrag till föreningar och kapitaltransfereringar ingår).
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

som andel av BNP (se diagram 81). Även om minskningen sker inom flera utgiftsområden (se diagram 82) beror nedgången framför allt på lägre utgifter för ersättningar till pensionärer samt att utgifterna för arbetslöshetsersättning sjunker i takt med återhämtningen på arbetsmarknaden.

Transfereringarna till utlandet ökar som andel av BNP 2026 och ytterligare 2027 (se diagram 81). Uppgången förklaras båda åren framför allt av det ekonomiska stödet till Ukraina. EU-avgiften blir samtidigt högre i år och väntas öka även nästa år i enlighet med den EU-budget som föreslagits för 2027.

Transfereringarna till företagen ligger stabilt som andel av BNP framöver (se diagram 81). Detta efter att tillfälliga kompensationer under pandemin och i samband med höga elpriser, i kombination med det kapitaltillskott som 2024 betalades ut till Riksbanken som bokförs i företagssektorn, tillfälligt drev upp nivån.

RÄNTEUTGIFTERNA ÖKAR SNABBARE ÄN KAPITALINKOMSTERNA

Statens ränteutgifter för statsskulden ökar framöver när skuld-kvoten stiger, medan aktieutdelningarna från de statliga bolagen som andel av BNP ligger på en nivå strax under genomsnittet för 2010-talet, men betydligt lägre än vad de var dessförinnan. Kapitalinkomsterna från aktieutdelningarna överstiger ränteutgifterna 2026. Ränteutgifterna ökar dock snabbare än aktieutdelningarna, särskilt 2027. Det beror både på den stigande skuld-kvoten och på att marknadsräntorna stiger. Sammantaget innebär det att kapitalnettot i staten är något positivt som andel av BNP i år och svagt negativt nästa år (se diagram 77)

BUDGETERINGSMARGINALEN LIGGER NÅGOT ÖVER RIKTLINJERNA

Enligt det finanspolitiska ramverket ska de takbegränsade utgifterna i staten inte överskrida utgiftstaket, som i nuläget är beslutat till och med 2028. Budgeteringsmarginalen är 2,7 procent av takbegränsade utgifter i år och 2,6 procent nästa år (se diagram 83). Detta är inom riktlinjerna för budgeteringsmarginalen.¹⁸ I prognosen ingår nya finanspolitiska åtgärder som motsvarar det beräknade budgetutrymmet för åren 2027–2030.

Enligt den parlamentariska överenskommelsen om finansiering av försvaret och stöd till Ukraina ska utgiftstakets nivåer anpassas med hänsyn till de utgifter som enligt överenskommelsen kan motivera en avvikelse från målet för den offentliga

¹⁸ Skillnaden mellan utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna kallas budgeteringsmarginal och fungerar som en buffert mot oväntade utgiftsökningar, exempelvis vid konjunkturförändringar. Enligt riktlinjen bör utrymmet till utgiftstaket uppgå till minst 1 procent av de takbegränsade utgifterna för det innevarande året när budgetpropositionen kommer (år t, vilket nu är 2025), minst 1,5 procent för det följande året (år t+1, 2026), minst 2 procent för det andra följande året (år t+2, 2027) och minst 3 procent för det tredje följande året (år t+3, 2028, det vill säga det sista året som redovisas i budgetpropositionen).

Diagram 82 Sociala transfereringar från staten till hushåll
Procent av BNP

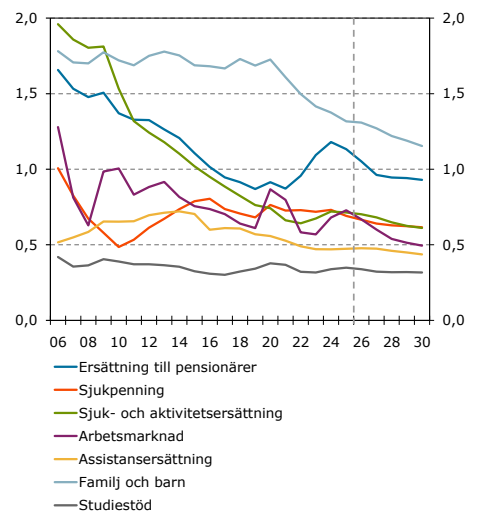
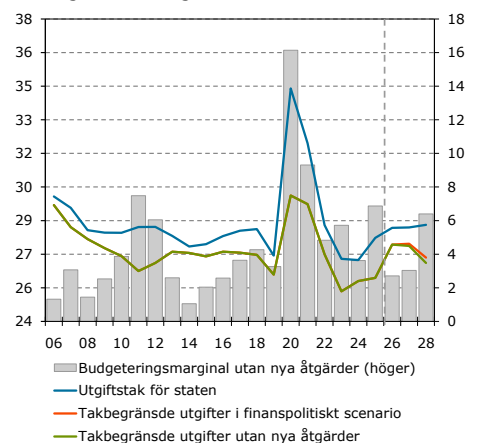

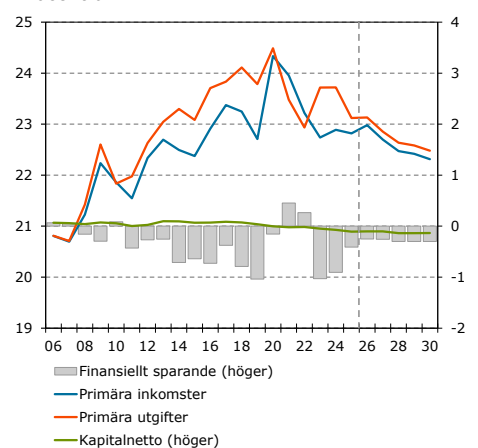
Diagram 83 Utgiftstaket för staten
Procent av potentiell BNP respektive av takbegränsade utgifter

Anm. Budgeteringsmarginalen redovisas i procent av takbegränsade utgifter.

Källor: Statskontoret, Regeringen och Konjunkturinstitutet.

Diagram 84 Finansiellt sparande i kommunsektorn
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

förvaltningens finansiella sparande. I beräkningarna av takbegränsade utgifter ingår därför de utgifter som lånefinansieras.

Kommunsektorns finanser

Kommunsektorns finanser återhämtade sig starkt 2025 (se diagram 84). Förstärkningen berodde framför allt på att utgifterna minskade som andel av BNP. År 2026 och 2027 stärks sparandet ytterligare.

KOMMUNALA SKATTEINKOMSTERNA VÄXER MED BNP

Skatteinkomsterna växte i stort sett i samma takt som BNP 2025 och gör så även 2026 och 2027 (se diagram 85). Utvecklingen beror på en starkare arbetsmarknad, vilket innebär att den beskattningsbara förvärvsinkomsten ökar. År 2026 begränsas dock effekten av den högre lönesumman något av en sänkning av den genomsnittliga kommunalskattesatsen med 3 öre och en höjning av det förstärkta grundavdraget.¹⁹

Ungefär en femtedel av kommunsektorns inkomster utgörs av transfereringar från staten i form av generella och riktade statsbidrag samt ersättningar för momsutgifter. Budgetpropositionen för 2026 innebär, tillsammans med tidigare aviseringar, att statsbidragen ökar med 16,5 miljarder kronor mellan 2025 och 2026 (se diagram 85). I detta ingår riktade statsbidrag för bland annat psykiatri, lärartäthet i skolan och maxtaxan i förskolan. För åren 2028–2030 antas att statsbidragen till kommunsektorn anpassas så att sektorns sparande stabiliseras på –0,3 procent av BNP (se marginalruta ”Budgetutrymmet och antaganden i det finanspolitiska scenariot”).

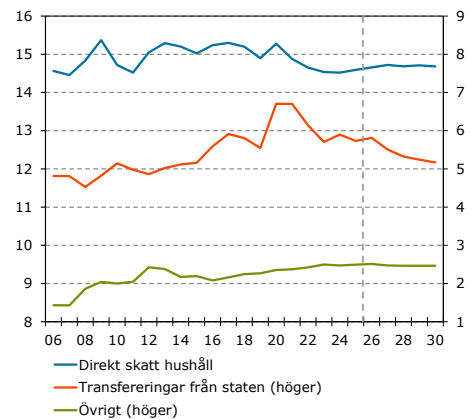
FÄRRE BARN I SKOLA OCH FÖRSKOLA GER LÄGRE UTGIFTER

Förra året sjönk kommunernas utgifter kraftigt (se diagram 84). Detta berodde på att kostnaderna för den kommunala konsumtionen minskade efter att tidigare varit uppressade av stora avsättningar till de anställdas förmånsbestämda tjänstepensioner till följd av hög inflation. Även minskade kostnader i regionerna för till exempel hyrpersonal, bidrog till den minskade konsumtionsandelen.

Framöver påverkas konsumtionen av minskande barnkullar som innebär att kommunernas kostnader för framför allt förskola och skola sjunker. Samtidigt innebär fler äldre ett ökat behov av vård och omsorg. Under 2026 bidrar de riktade statsbidragen till bland annat psykiatri och lärartäthet i skolan till att hålla uppe konsumtionen (se diagram 86).

Diagram 85 Kommunsektorns primära inkomster

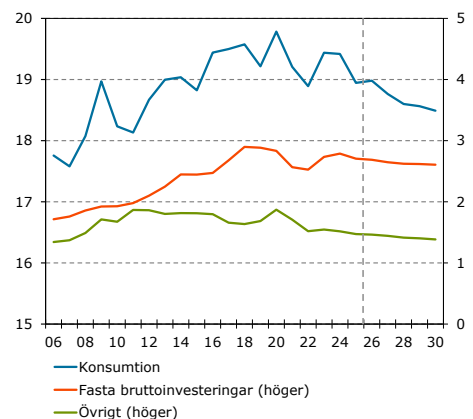
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 86 Kommunsektorns primära utgifter

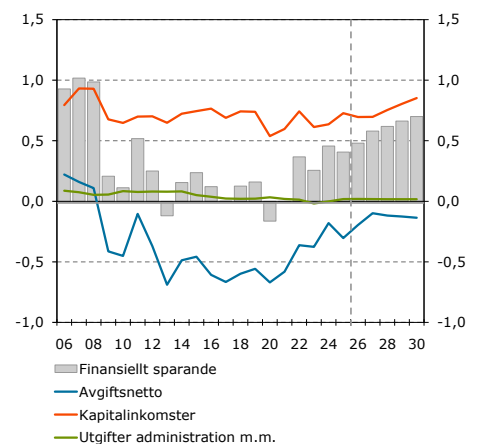
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 87 Finansiellt sparande i ålderspensionssystemet

Procent av BNP

Anm. Det finansiella sparandet beräknas som avgiftsnettot plus kapitalinkomster minus utgifterna för administration m.m.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

¹⁹ Kommunerna kompenseras för höjningen av det förstärkta grundavdraget genom ökade generella statsbidrag.

Investeringsutgifterna som andel av BNP minskar något 2025 och framåt.

Ålderspensionssystemets finanser

Det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet är positivt och överskottet ökar som andel av BNP både 2026 och 2027 (se diagram 87). Ökningen beror främst på att avgiftsnettot, det vill säga skillnaden mellan inkomsterna från pensionsavgifter och pensionsutbetalningarna, förbättras. Nästa år ökar kapitalinkomsterna från pensionssystemets tillgångar som andel av BNP, vilket bidrar ytterligare till förstärkningen av sparandet.

AVGIFTSNETTOT FÖRBÄTTRAS 2026

Avgiftsinkomsterna till ålderspensionssystemet beräknas utifrån den pensionsgrundande inkomsten, som till stor del beror på löneinkomster.²⁰ Efter att ha minskat som andel av BNP de senaste åren har löneinkomsterna, och därmed avgiftsinkomsterna, långsamt börjat vända uppåt och steg något som andel av BNP 2025 (se diagram 88). Lönesummans andel av BNP fortsätter att stiga både i år och nästa år, vilket leder till att även avgiftsinkomsterna fortsätter att öka som andel av BNP.

Utgifterna för inkomstpensionen, och därmed utbetalda pensioner, ges huvudsakligen av antalet pensionärer och inkomstutvecklingen bland löntagare.²¹ Efter att ha minskat som andel av BNP under de senaste åren med höga prisökningar, som medförde en relativt snabb tillväxt av BNP i löpande pris, vände pensionsutbetalningarna upp 2025 som andel av BNP (se diagram 88). Antalet pensionärer ökar de kommande åren. Från och med 2026 tillämpas dock det nya systemet med riktåldrar för allmän pension, vilket bland annat höjer den lägsta åldern för att ta ut allmän pension till 64 år. Den höjda riktåldern väntas minska inflödet av nya pensionärer i år, vilket medför en svagare utveckling för utbetalda pensioner i år.

KAPITALINKOMSTERNA LYFTER SPARANDET

Kapitalinkomsterna från buffertfonden, som utgörs av tillgångarna i AP-fonderna, bidrar till att stärka det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet framöver (se diagram 87). De icke-

Diagram 88 Inkomster från pensionsavgifter och utbetalda pensioner

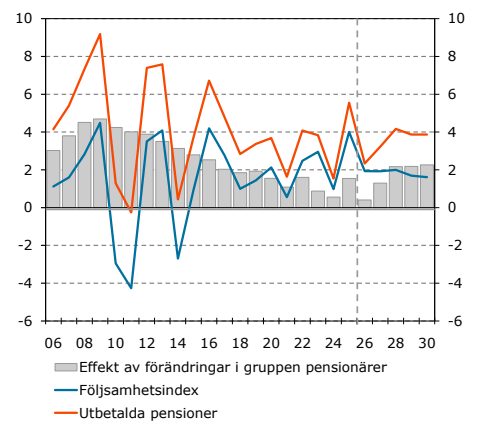
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 89 Utbetalda pensioner och följsamhetsindex

Procentuell förändring och procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²⁰ Pensionssystemets avgiftsinkomster ska tillsammans med tillgångarna i buffertfonden kunna finansiera pensionsutbetalningarna för att systemet ska vara hållbart över tid. Om skulderna överstiger tillgångarna anpassas pensionsutbetalningarna via den så kallade "bromsen". Regeringen har föreslagit att en motsvarande "gas" för att dela ut överskott när det så kallade balanstalet överstiger 1,15 införs från 2027. I det finanspolitiska scenariot antas detta motsvara ett sparande i ålderspensionssystemet på 0,7 procent av BNP från och med 2030.

²¹ Indexeringen sker med följsamhetsindex och innebär att inkomst- och tilläggs-pensionerna varje år räknas om med utvecklingen av inkomstindex minus en tillväxtnorm på 1,6 procent. Under en balanseringsperiod ersätts inkomstindex med balansindex som är lägre än inkomstindex. Följsamhetsindex utvecklas långsammare i år och nästa år till följd av en svagare utveckling av genomsnittsinkomsten, och därmed också av inkomstindex, jämfört med 2025 (se diagram 89).

räntebärande tillgångarna ökar som andel av BNP 2026 till följd av att värdet på aktier och fonder stiger, medan de räntebärande tillgångarna ligger ungefär still som andel av BNP både i år och 2027 (se diagram 90). Implicitavkastningen, det vill säga kapitalinkomsterna i relation till tillgångarna, minskar något i år när värdet på de icke-räntebärande tillgångarna stiger samtidigt som de korta marknadsräntorna sjunker. Sammantaget innebär detta att kapitalinkomsterna som andel av BNP ligger kvar runt 2025 års nivå både i år och nästa år.

Tabell 12 Offentliga finanser

Procent av BNP, löpande priser

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Primära inkomster	46,1	45,6	45,9	46,3	46,6	46,6
Skatter och avgifter	41,0	40,6	41,0	41,3	41,6	41,5
Skattekvot ¹	41,2	40,8	41,1	41,5	41,7	41,6
Övriga inkomster ²	5,1	5,0	5,0	5,0	5,1	5,1
Primära utgifter	48,3	48,9	48,7	48,0	48,0	47,8
Konsumtion	26,4	27,1	27,0	27,0	27,1	27,1
Transfereringar	15,7	15,7	15,5	14,8	14,7	14,6
Hushåll	12,7	12,4	12,1	11,9	11,8	11,7
Företag	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Utland	1,6	1,9	2,0	1,5	1,5	1,5
Investeringar	6,2	6,1	6,2	6,2	6,1	6,1
Primärt finansiellt sparande ³	-2,2	-3,3	-2,8	-1,6	-1,3	-1,2
Kapitalnetto	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6
Kapitalinkomster	1,6	1,5	1,5	1,7	1,8	1,9
Kapitalutgifter	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3
Finansiellt sparande	-1,5	-2,6	-2,2	-1,1	-0,8	-0,6
Effekt automatiska stabilisatorer	-1,0	-0,6	0,0	0,1	0,2	0,1
Engångseffekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturellt sparande ⁴	-0,4	-2,1	-2,2	-1,2	-1,0	-0,7
Justerat strukturellt sparande ^{4,5}	-0,1	-1,1	-1,1	-0,7	-0,3	0,0
Maastrichtskuld	35,1	36,8	37,6	38,1	38,6	38,9

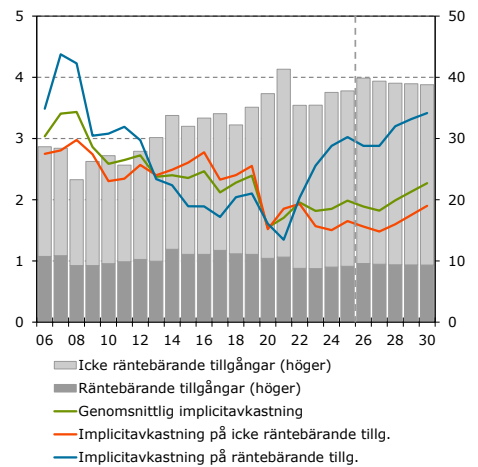
¹ EU-skatter ingår i skattekvoten men inte i den offentliga förvaltningens inkomster.

² Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna samt inkomster av bokföringsteknisk karaktär såsom kapitalförslitning. ³ Finansiellt sparande exklusive kapitalinkomster och kapitalutgifter. ⁴ Procent av potentiell BNP. ⁵ Exklusive lånefinansierade försvarsutgifter och stöd till Ukraina.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 90 Tillgångar och avkastning i ålderspensionssystemet

Procent respektive procent av BNP

Anm. Implicitavkastningen inkluderar inte värdeförändringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Osäkerhet i prognosen

Makroekonomiska prognoser är alltid behäftade med osäkerhet. För närvarande är den globala osäkerheten stor och oväntade förändringar i det geopolitiska läget kan påverka både utvecklingen på de finansiella marknaderna och tillväxten. Samtidigt är utvecklingen av den inhemska efterfrågan fortsatt osäker. I alternativscenarier analyseras effekterna av ett mer utdraget krig i Mellanöstern samt av ökade teknologiska spridningseffekter av försvarsinvesteringar i Sverige.

GEOPOLITISKA RISKER

Den globala osäkerheten är fortsatt hög. Det pågåendet kriget i Mellanöstern riskerar att föra med sig stora konsekvenser för handel, energi- och råvarumarknader om det blir utdraget eller sprids till flera länder i regionen. Särskilt känslig är den globala energiförsörjningen, där även begränsade störningar i produktion, lager och reserver samt transport snabbt kan påverka det globala tillflödet av energi. Ett lägre energitillflöde begränsar i sin tur produktionen av varor, transporter och tjänster, och kan snabbt få genomslag på priserna. Osäkerheten kring strategiskt viktiga transportleder har redan bidragit till högre energipriser och ökad volatilitet på råvarumarknaderna.

Sådana prisrörelser tenderar att driva upp inflationen och inflationsförväntningarna, vilket ökar sannolikheten för att räntorna höjs globalt. Högre räntor kan i sin tur hålla tillbaka konsumtion och investeringar och därmed dämpa den ekonomiska aktiviteten. Den förhöjda osäkerheten om pris- och ränteutvecklingen bidrar till ett mer försiktigt beteende hos hushåll och företag, med uppskjutna investeringsbeslut och ökat sparande som följd. Sammantaget innebär kriget i Mellanöstern en tydlig nedåtrisk för den globala BNP-tillväxten, med potentiellt betydande spridningseffekter till svensk ekonomi via både handels- och priskanaler. Detta gäller i synnerhet om störningarna i leveranserna blir långvariga. I ett alternativscenario nedan analyseras konsekvenserna av ett mer utdraget krig i Mellanöstern.

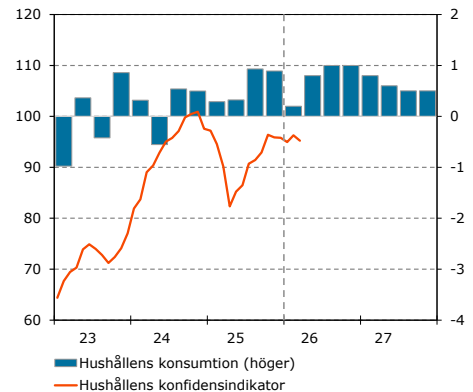
Utöver kriget i Mellanöstern kvarstår risken för ökade handelspolitiska spänningar och tullar, vilket utgör en ytterligare osäkerhetsfaktor för den globala handeln.

OSÄKER UTVECKLING I DEN INHEMSKA EFTERFRÅGAN

Hushållens konsumtion utgör fortsatt en central osäkerhetsfaktor. Konsumtionstillväxten har varit låg sedan 2022 (se diagram 91), hämmad av högre prisnivåer och räntekostnader. Trots att den reala disponibelinkomsten nu utvecklas starkare finns en osäkerhet kring hur snabbt konsumtionen återhämtar sig. Hur stor del av inkomstökningen som omsätts i konsumtion beror bland annat på om hushållen väljer att fortsätta bygga upp

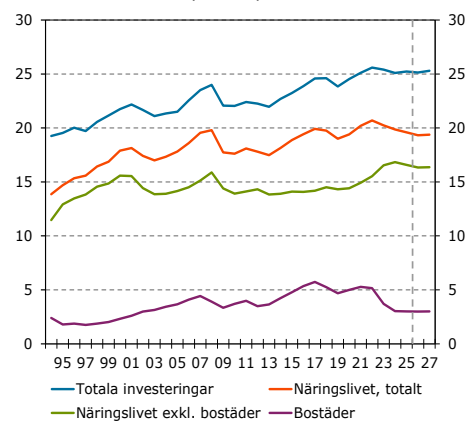
Diagram 91 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

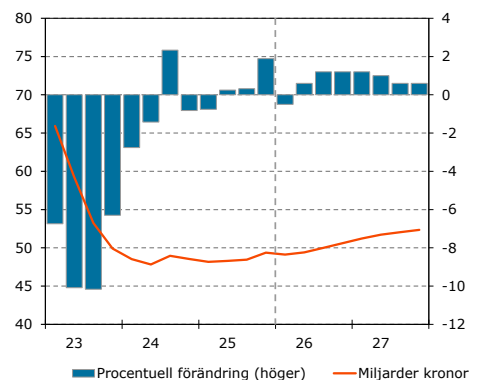
Diagram 92 Fasta bruttoinvesteringar
Procent av BNP, löpande priser

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 93 Fasta bruttoinvesteringar, bostäder

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

finansiella buffertar samt på hur bostadsmarknaden utvecklas efter flera år av svag aktivitet. Samtidigt finns uppåtrisker. Stigande reallöner, större genomslag av tidigare genomförda räntesänkningar, och den expansiva finanspolitiken kan bidra till att konsumtionen återhämtar sig snabbare än i prognosen.

Utvecklingen av investeringarna är svårbedömd. Näringslivets investeringar exklusive bostäder har varit relativt höga som andel av BNP de senaste åren (se diagram 92), men osäkerheten kring konjunkturen och den globala utvecklingen riskerar att leda till att investeringar skjuts på framtiden. Stora industrisatsningar innebär samtidigt en betydande uppåtrisk. Satsningarna är dock förenade med frågetecken kring finansiering, genomförande och tidsplaner. Om tillförsikten i ekonomin stärks finns dock potential för att näringslivets investeringar växlar upp ytterligare.

Bostadsbyggandet befinner sig på historiskt låga nivåer och återhämtningen är osäker (se diagram 38). Ett mindre restriktivt ränteläge jämfört med tidigare år, som bidrar till lägre räntekostnader under byggtiden och därmed dämpade byggherrekostnader, tillsammans med stigande bostadspriser, talar för att bostadsbyggandet gradvis ökar. De lättade bolånekraven som träder i kraft den 1 april innebär bland annat höjt bolånetak och slopande av det skärpta amorteringskravet, vilket ytterligare kan stimulera efterfrågan på bostäder och nyproduktion. Dessa faktorer kan få ett större genomslag än i prognosen, vilket innebär en uppåtrisk för bostadsbyggandet. Samtidigt kan fortsatt försiktighet hos hushåll och byggbolag samt strukturella faktorer, såsom demografisk utveckling och höga byggkostnader, hålla tillbaka uppgången.

KRONANS UTVECKLING SKAPAR OSÄKERHET KRING BNP-TILLVÄXTEN

Växelkursens utveckling är fortsatt osäker och utgör en riskfaktor för BNP-tillväxten (se diagram 94). En starkare krona skulle dämpa inflationen och därmed öka hushållens köpkraft men samtidigt tynga exporten, medan en svagare krona skulle få motsatt effekt.

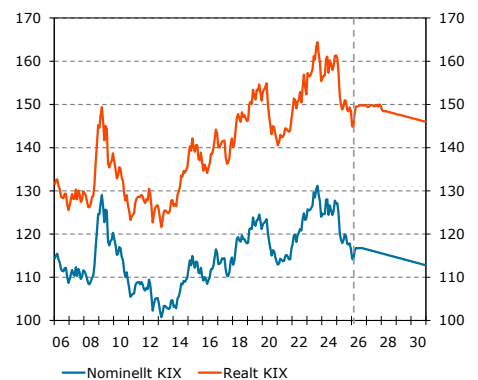
REVIDERINGARS BETYDELSE FÖR BNP-PROGNOSEN

Det finns som alltid betydande osäkerhet kring prognoser för BNP-tillväxten och försörjningsbalansens komponenter. En källa till osäkerhet är att nationalräkenskaperna revideras i takt med att SCB får tillgång till mer information. Sådana revideringar kan förändra bilden av det historiska konjunkturförloppet och därmed även påverka bedömningen av den framtida utvecklingen.

Utvecklingen av investeringar och lager är fortsatt svårbedömd. De uppvisar ofta stora svängningar och påverkas i hög grad av företagens förväntningar och anpassningar till

Diagram 94 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

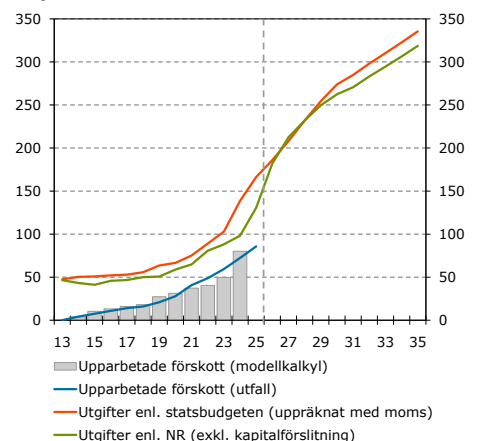
Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Anm. KIX är ett konkurrensvägt index baserat på växelkurser mellan svenska kronan och valutor från 31 av Sveriges handelspartners. Högre index motsvarar en svagare krona.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 95 Militära försvarsutgifter
Miljarder kronor

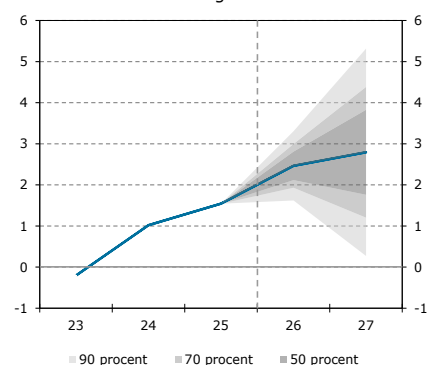

Anm. Statsbudgeten är anslag 1:1-1:13 i UO6 och nationalräkenskaperna (NR) är COFOG 02 exkl. civilförsvar (022).

Källor: Regeringen, Statskontoret, SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 96 Osäkerhetsintervall för BNP-prognosen

Procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

osäkerhet, vilket kan ge upphov till betydande kortsiktiga variationer i BNP-tillväxten.

En ytterligare utmaning i den aktuella prognosen är de kraftigt ökande försvarsutgifterna (se diagram 95). Det råder osäkerhet kring när olika satsningar registreras i nationalräkenskaperna, hur de klassificeras – exempelvis som offentlig konsumtion eller investeringar eller tillfälligt som lager i näringslivet mellan produktion och slutlig användning – samt i vilken utsträckning de ger upphov till inhemsk produktion respektive import. Dessa statistiska och tidsmässiga oklarheter kan få stort genomslag på BNP-tillväxten under enskilda år.

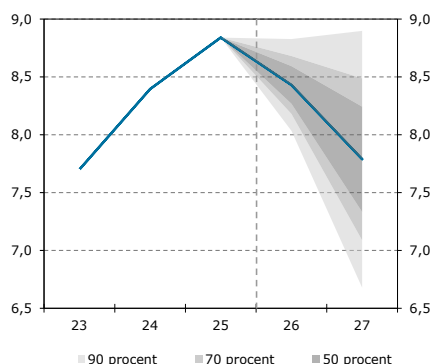
Sammantaget innebär dessa faktorer att osäkerheten kring BNP-prognosen är betydande, särskilt fördelningen mellan de olika komponenterna i försörjningsbalansen.

Prognosfelens storlek

För att illustrera prognososäkerhetens storlek visar diagram 96, diagram 97 och diagram 98 osäkerhetsintervall runt prognoserna för BNP-tillväxten, arbetslösheten och inflationen enligt KPIF för åren 2026 och 2027. Intervallen baseras på Konjunkturinstitutets historiska prognosfel för prognoser som gjorts det första kvartalet, det vill säga prognoser från Konjunkturläget mars, mellan 2012 och 2025. diagram 96 visar exempelvis att prognosen för BNP-tillväxten 2026 är 2,5 procent. Prognososäkerheten innebär att med 90 procents säkerhet kommer BNP-tillväxten 2026 att ligga mellan 1,6 och 3,3 procent. För arbetslösheten är prognosen 8,4 procent 2026, och osäkerhetsintervallet indikerar att utfallet med 90 procents säkerhet ligger mellan 8,0 och 8,8 procent. På samma sätt är prognosen för KPIF-inflationen 2026 1,7 procent och med 90 procents säkerhet kommer det faktiska utfallet att ligga mellan 0,5 och 2,9 procent.

Diagram 97 Osäkerhetsintervall för arbetslöshetsprognosen

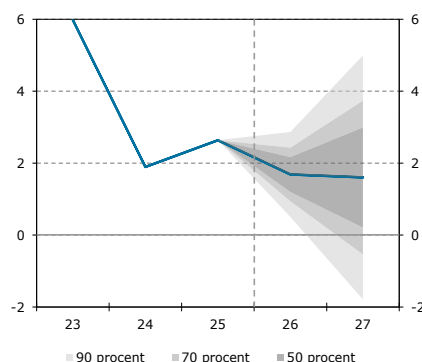
Procent av arbetskraften

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 98 Osäkerhetsintervall för inflationsprognosen, KPIF

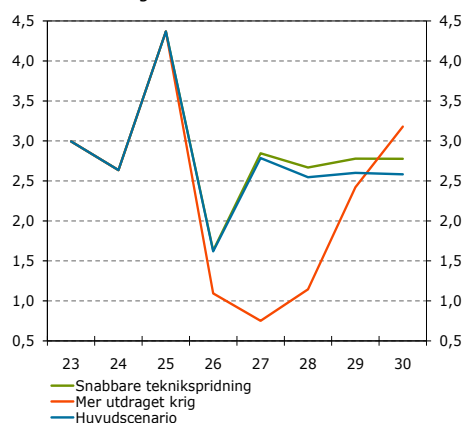
Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 99 Svensk export

Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Alternativscenario: Utdraget krig i Mellanöstern

Det säkerhetspolitiska läget i Mellanöstern präglas av det pågående kriget, som i huvudscenariot antas bidra till fortsatt förhöjd osäkerhet och vissa störningar i den globala ekonomin. Det finns dock en risk att kriget blir mer utdraget och får större ekonomiska konsekvenser än vad som antas i huvudscenariot.

I detta alternativscenario analyseras hur svensk ekonomi påverkas om kriget i Mellanöstern fördjupas och blir mer långvarigt än i huvudscenariot.

BAKGRUND OCH ANTAGANDEN

I alternativscenario antas kriget i Mellanöstern leda till större och mer långvariga störningar i energileveranser och produktionskedjor än i huvudscenariot. Tillsammans med ökad geopolitisk osäkerhet medför detta stigande riskpremier på finansiella marknader, högre energipriser, ökade priser på import- och insatsvaror samt en försvagning av kronan, vilket sammantaget bidrar till att inflationsförväntningarna stiger.

Scenariot är kalibrerat med utgångspunkt i de makroekonomiska chocker som identifierades i samband med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022, men med lägre intensitet.²²

LÄGRE EFTERFRÅGAN FRÅN OMVÄRLDEN OCH LÄGRE TILLVÄXT I SVERIGE

De mer omfattande störningarna till följd av det utdragna kriget leder till ett mer försiktigt beteende hos hushåll och företag i omvärlden, vilket bidrar till en lägre efterfrågan. Den dämpade internationella efterfrågan resulterar i en lägre efterfrågan på svensk export (se diagram 99).

I takt med att energipriser, priser på insatsvaror och importpriser stiger försämras hushållens köpkraft, vilket dämpar konsumtionen vid oförändrat sparbeteende (se diagram 100). Samtidigt stiger inflationsförväntningarna och de mer omfattande geopolitiska störningarna bidrar även till ökad osäkerhet i Sverige. Hushållen ökar därför sitt försiktighetssparande, vilket dämpar konsumtionen ytterligare jämfört med i huvudscenariot. Företagens investeringsbeslut påverkas också av det mer osäkra omvärldsläget. Högre räntor och mer osäkra efterfrågeutsikter leder till att investeringarna utvecklas svagare än i huvudscenariot (se diagram 101).

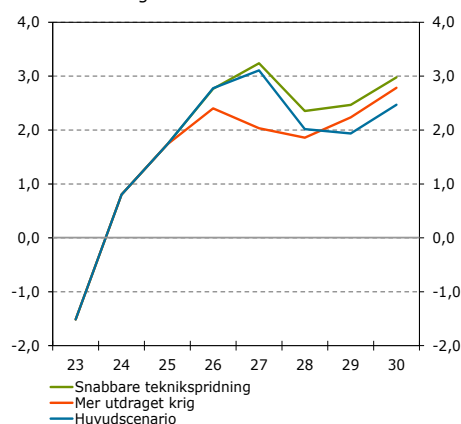
Vad är ett alternativscenario?

I detta avsnitt beskrivs en alternativ utveckling av ekonomin jämfört med prognosen för åren 2026–2027 samt det medelfristiga scenario som följer för de närmaste åren därpå. I avsnittet beskrivs hur de ekonomiska förutsättningarna kan skilja sig från prognosen och huvudscenariot, och vilka effekter dessa alternativa förutsättningar kan ha på den svenska ekonomin.

Alternativscenarier är framtagna med Konjunkturinstitutets estimerade allmän-jämviktsmodell SELMA. Analysen som presenteras är helt och hållet modellbaserad och därmed en konsekvens av de antaganden som gjorts i modellen.

Diagram 100 Hushållens konsumtion

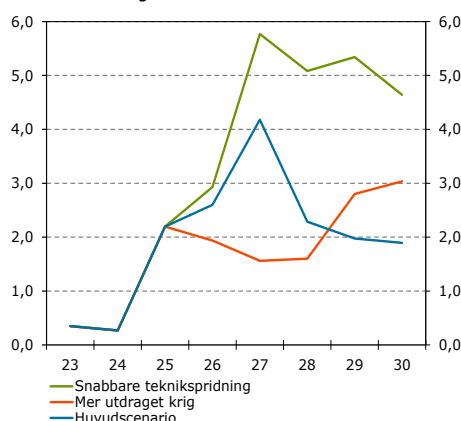
Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 101 Investeringar

Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²² De relevanta makroekonomiska chockerna under 2022 identifieras med hjälp av Konjunkturinstitutets estimerade allmänjämviktsmodell SELMA. De chocker som enligt modellen hade störst betydelse för konjunkturutvecklingen 2022, och som därför inkluderas i den vidare analysen, avser chocker till energipriser, importpriser, insatsvarorpriser samt inflationsförväntningar och riskpremier, både i Sverige och i omvärlden. I scenariot antas storleken på dessa chocker motsvara 50 procent av de chocker som modellen identifierar för 2022.

Den lägre efterfrågan på svensk export bidrar tillsammans med dämpad hushållskonsumtion och lägre investeringar till att BNP-tillväxten blir lägre än i huvudscenariot (se diagram 102).

Efterfrågan på arbetskraft utvecklas svagare när produktionen dämpas. Sysselsättningen växer långsammare, och arbetslösheten blir högre än i huvudscenariot och blir kvar på en förhöjd nivå under flera år (se diagram 103). Samtidigt bidrar högre inflationsförväntningar till att de nominella lönerna utvecklas starkare än i huvudscenariot (se diagram 104).

KPIF-inflationen blir högre än i huvudscenariot (se diagram 105), till följd av högre energipriser, ökade priser på insatsvaror, högre importpriser, högre löneökningar och en svagare krona. Den högre inflationen innebär att reallönerna utvecklas svagare än i huvudscenariot, trots de högre nominella löneökningarna.

Mot bakgrund av det högre inflationstrycket höjer Riksbanken styrräntan mer än i huvudscenariot (se diagram 106). Den högre räntenivån bidrar till att begränsa försvagningen av kronan men håller samtidigt tillbaka efterfrågan i ekonomin, vilket bidrar till en lägre ekonomisk aktivitet.

Den lägre ekonomiska aktiviteten leder till lägre skatteinkomster samtidigt som den högre arbetslösheten medför ökade transfereringar till hushållen. Det offentligfinansiella sparandet försämras därmed och Maastrichtskulden stiger något mer än i huvudscenariot (se diagram 107).

Alternativscenario: Snabbare teknikspridning och högre kapitaleffektivitet

Det finns en möjlighet att de omfattande försvarsrelaterade investeringarna, i kombination med ökade satsningar på forskning och utveckling, leder till snabbare teknikspridning än vad som antas i huvudscenariot.²³

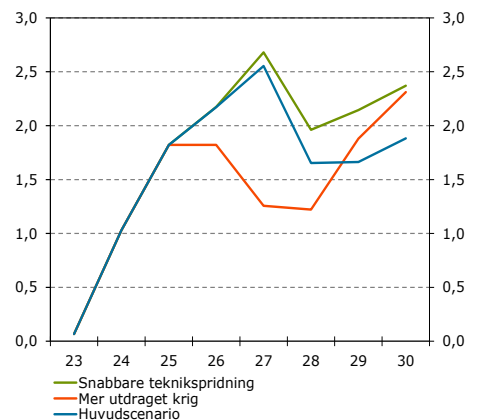
I detta alternativscenario antas att teknikutvecklingen inom försvarssektorn i högre grad får genomslag även i andra delar av ekonomin i Sverige. Trots ökade försvarsutgifter internationellt antas i alternativscenariot att teknikspridningen blir snabbare bara i Sverige. Investeringar i teknologier med både civila och militära tillämpningar bidrar till att befintligt kapital kan användas mer effektivt och att avkastningen på nya investeringar ökar.

BAKGRUND OCH ANTAGANDEN

I detta alternativscenario antas att produktionskapaciteten ökar snabbare än i huvudscenariot, till följd av ett varaktigt lyft i kapitalproduktiviteten. Denna utveckling drivs inte av förändringar i efterfrågan utan av att samma mängd realkapital kan användas mer produktivt än i huvudscenariot.

Diagram 102 Svensk BNP

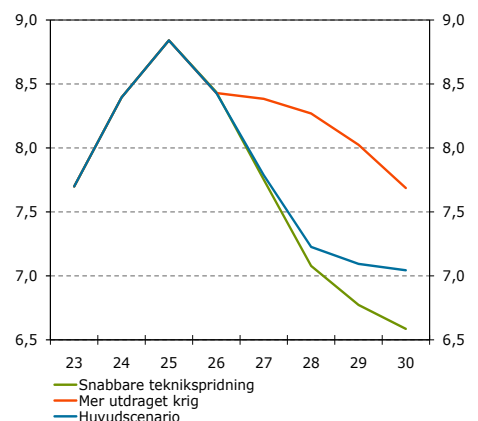
Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 103 Arbetslöshet

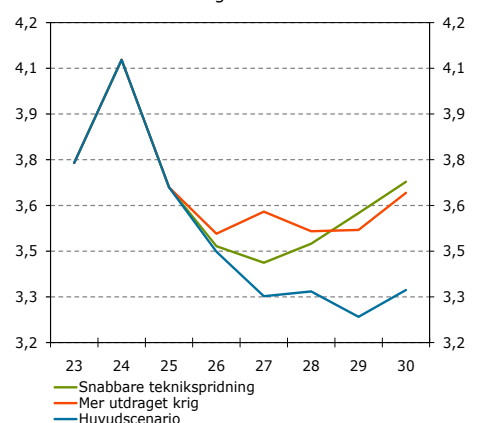
Procent av arbetskraften

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 104 Timlön i hela ekonomin

Procentuell förändring

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

²³ Se till exempel Braunerhjelm, P., F.W. Andersson och E. Deiaco (2026), "Samhällsekonomiska effekter av avancerad försvarsindustri – En forskningsöversikt", Entreprenörskapsforum.

HÖGRE PRODUKTIONSKAPACITET OCH STARKARE ARBETSMARKNAD

Den snabbare teknikspridningen och den högre kapitaleffektiviteten innebär att företagens investeringar blir mer lönsamma, vilket leder till en starkare investeringsutveckling än i huvudscenariot (se diagram 101). Den effektivare produktionen bidrar till att svenska företag kan erbjuda lägre relativa priser, vilket möjliggör ökade marknadsandelar och en starkare exportutveckling än i huvudscenariot (se diagram 99).

I takt med att produktionskapaciteten ökar förbättras också hushållens inkomster, både genom högre löneinkomster och ökad kapitalavkastning. Den högre produktiviteten bidrar till starkare reala inkomster över tid, vilket medför att hushållens konsumtion utvecklas något starkare än i huvudscenariot (se diagram 100). Importen ökar samtidigt mer än i huvudscenariot då både investeringar och konsumtion ökar snabbare. Sammantaget blir BNP-tillväxten högre än i huvudscenariot från och med 2027 (se diagram 102).

Efterfrågan på arbetskraft utvecklas starkare när den ekonomiska aktiviteten ökar. Sysselsättningen växer därför snabbare än i huvudscenariot, och arbetslösheten faller gradvis tillbaka till en lägre nivå (se diagram 103). Den starkare arbetsmarknaden bidrar även till en något högre löneutveckling jämfört med i huvudscenariot (se diagram 104). Pristrycket i ekonomin dämpas samtidigt av den högre produktiviteten (se diagram 105). Sammantaget innebär detta att reallönerna stiger tydligare än i huvudscenariot. Den högre produktiviteten bidrar därmed till lägre produktionskostnader per producerad enhet, vilket dämpar inflationen trots ett högre resursutnyttjande på arbetsmarknaden.

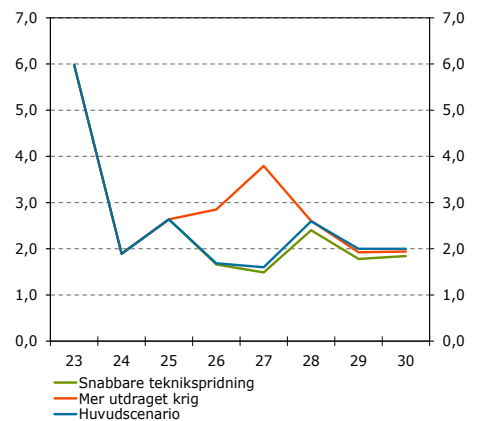
Mot bakgrund av att både inflationen och arbetslösheten blir något lägre avviker Riksbankens penningpolitik endast marginellt från huvudscenariot. Styrräntan följer därmed i stort sett samma bana som i huvudscenariot (se diagram 106).

Den högre ekonomiska aktiviteten leder till ökade skatteinkomster till följd av högre sysselsättning och inkomster. Samtidigt medför den högre potentiella BNP-nivån att de offentliga utgifterna ökar mer än i huvudscenariot.²⁴ Sammantaget försämras det offentliga finansiella sparandet något och Maastrichtskulden stiger därmed något mer än i huvudscenariot (se diagram 107).

²⁴ De offentliga utgifterna antas i scenariot utvecklas i linje med den potentiella BNP-nivån. Eftersom den potentiella BNP-nivån stiger direkt till följd av den högre produktionskapaciteten, ökar även de offentliga utgifterna relativt snabbt, vilket innebär att förbättrade skatteintäkter inte fullt ut motverkar utgiftsökningen.

Diagram 105 KPIF-inflation

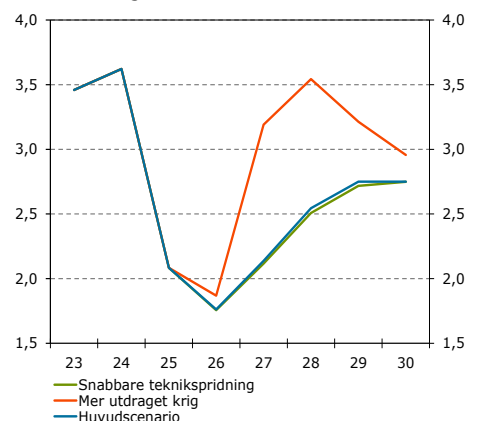
Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 106 Riksbankens styrränta

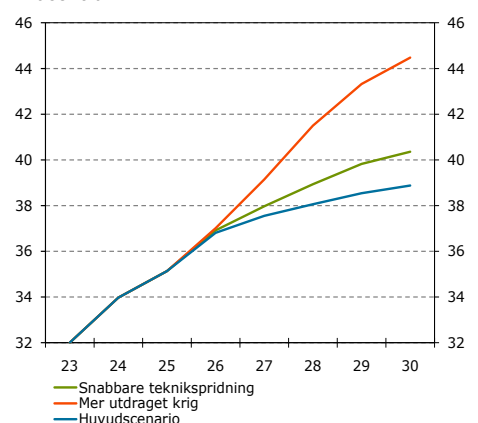
Procent, årsgenomsnitt

Källor: Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Diagram 107 Maastrichtskuld

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade

Under innevarande lågkonjunktur har arbetslösheten ökat mer bland eftergymnasialt utbildade än inom andra utbildningsgrupper. Ökningen i arbetslöshet bland eftergymnasialt utbildade har främst drivits av inrikes födda män. Därtill har den ökat mer för yngre än äldre.

Sedan lågkonjunkturen inleddes vid halvårsskiftet 2023 har arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade ökat mer än inom andra utbildningsgrupper.²⁵ Andelen av det totala antalet arbetslösa som har eftergymnasial utbildning har ökat med 6 procentenheter och uppgår nu till knappt 30 procent (se diagram 108). Under samma period har gruppen eftergymnasialt utbildade i befolkningen enbart ökat med drygt 2 procentenheter. Eftergymnasialt utbildade utgör den största utbildningsgruppen i befolkningen och eftergymnasial utbildning är den vanligaste utbildningsnivån bland sysselsatta. Till följd av gruppens storlek påverkar utvecklingen för denna grupp den samlade utvecklingen på arbetsmarknaden i stor utsträckning.

I denna fördjupning studeras arbetsmarknadsutfall för gruppen eftergymnasialt utbildade 23–65 år utifrån Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Data finns från januari 2020 till och med december 2025. Eftersom BAS har ett snävare mått på arbetslöshet än Arbetskraftsundersökningen (AKU) omfattar inte denna fördjupning samtliga personer som definieras som arbetslösa enligt den arbetslöshet som Konjunkturinstitutet gör prognoser på. Framför allt saknas en stor grupp som är heltidsstuderande, vilket är särskilt viktigt när utvecklingen bland yngre eftergymnasialt utbildade analyseras.

Denna fördjupning beskriver arbetslöshetsutvecklingen för olika undergrupper av de eftergymnasialt utbildade uppdelat på kön, ålder och härkomst. Fokus ligger dels på antalet arbetslösa, vilket är relevant för bedömningen om hur arbetslösheten utvecklas framåt, dels på arbetslöshet i relation till arbetskraften. Det senare är relevant för att visa vilken undergrupp som relativt sett har drabbats mest av lågkonjunkturen.

²⁵ Till skillnad från under lågkonjunkturerna efter finanskrisen och i samband med pandemin så har antalet inskrivna på Arbetsförmedlingen ökat relativt sett mer för eftergymnasialt utbildade än för övriga grupper under innevarande lågkonjunktur. Ser man till utbetalningar från Sveriges A-kassor har andelen utbetalningar från Akademikernas A-kassa (AEA) i relation till samtliga utbetalningar från alla A-kassor därtill fördubblats. Den upplevda relativa arbetslöshetsrisken i Konjunkturinstitutets barometer ligger sedan 2024 för ovanlighetens skull högre bland eftergymnasialt utbildade än för gymnasialt utbildade. Arbetslösheten har i relativa termer även ökat mest bland eftergymnasialt utbildade enligt AKU. Se Konjunkturläget september 2025 för ytterligare diskussion.

Datamaterial

För att räknas som arbetslös enligt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) behöver en individ vara inskriven hos Arbetsförmedlingen (Af), vilket kräver att man aktivt har skrivit in sig. Detta är en striktare definition än i Arbetskraftsundersökningarna (AKU) där man räknas som arbetslös om man sökt, eller försökt söka, och kunnat ta ett arbete. Därmed är antalet arbetslösa lägre i BAS än i AKU. Nivåskillnaden mellan källorna består till stor del av heltidsstuderande arbetssökande som är en grupp med låga incitament att skriva in sig hos Arbetsförmedlingen.

I fördjupningen läggs månadsvis information från BAS samman med andra mikrodata på årsnivå. Därmed är studiepopulationen marginellt lägre än populationen i makrostatistiken för BAS.

Eftergymnasial utbildning definieras som all typ av eftergymnasial utbildning; från eftergymnasial utbildning kortare än 2 år upp till doktorsexamen. Data finns tillgänglig på årsnivå. Erhållen examen är inte nödvändig för att klassas som eftergymnasialt utbildad. Vid varje enskild tidpunkt avser utbildningsnivå den som gällde två år tidigare. Att en individ exempelvis klassas som eftergymnasialt utbildad 2025 innebär därmed att individen påbörjade någon form av eftergymnasiala studier senast 2023. På så sätt undviks tidsseriebrott som beror på att data från LISA-registret i nuläget endast sträcker sig till 2023. Notera att detta innebär att personer som invandrat 2024 och 2025 saknar utbildningsdata 2023 och därför inte inkluderas i analysen. Att vissa bakgrundsvariabler endast finns på årsnivå leder också till vissa nivåskiften i tidsserierna vid årsskiften.

Diagram 108 Andel arbetslösa med eftergymnasial utbildning 23–65 år

Procent av samtliga arbetslösa, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

De eftergymnasialt utbildade arbetslösa uppgick i december 2025 till knappt 82 000 personer, vilket är 23 000 fler än i juli 2023 då lågkonjunkten inleddes. Den stigande arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade avspeglar att sysselsättningsgraden för gruppen har sjunkit de senaste åren samtidigt som arbetskraftsdeltagandet har legat ungefär still (se diagram 109). Eftergymnasialt utbildade har dock fortsatt en stark ställning på svensk arbetsmarknad, vilket bland annat syns i att arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade är relativt låg i jämförelse med andra utbildningsgrupper. I december 2025 uppgick den till 3,5 procent.²⁶

Utgår man från de eftergymnasialt utbildade som var arbetslösa i december 2025 och undersöker vilken status de hade direkt innan de blev arbetslösa, framgår det att en klar majoritet – 66 procent – kom direkt från sysselsättning. Därmed består arbetslösa i gruppen till största del av individer som före sin arbetslöshet klassades som sysselsatta.²⁷ En mycket liten andel, 3 procent, har varit arbetslösa kontinuerligt sedan januari 2020. Resterande 31 procent befann sig tidigare utanför arbetskraften och registrerades som arbetslösa i samband med att de trädde in i arbetskraften.²⁸ Dessa individer kan exempelvis ha varit studerande innan de trädde in i arbetskraften. I tabell 13 visas de fem vanligaste branscherna som de som var arbetslösa i december 2025 tidigare var sysselsatta inom.

Tabell 13 Bransch som sysselsatt innan arbetslöshet

Eftergymnasialt utbildade, procent av sysselsatta

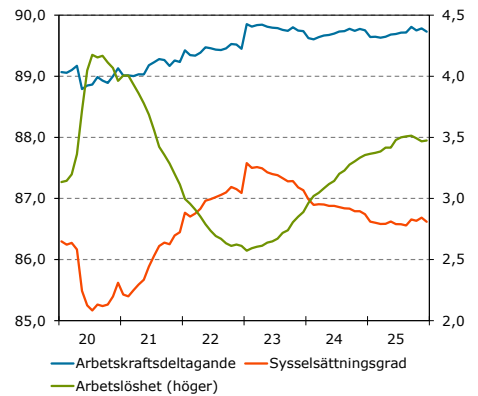
Bransch	Procentenheter
Vård och omsorg	13
Utthyrning, fastighetservice och annan stödverksamhet	12
Utbildning	11
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	10
Handel	9

Anm. De vanligaste branscherna som sysselsatta eftergymnasialt utbildade som var arbetslösa i december 2025 var verksamma i före sin arbetslöshetsperiod.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 109 Arbetsmarknadssituation, eftergymnasialt utbildade 23–65 år

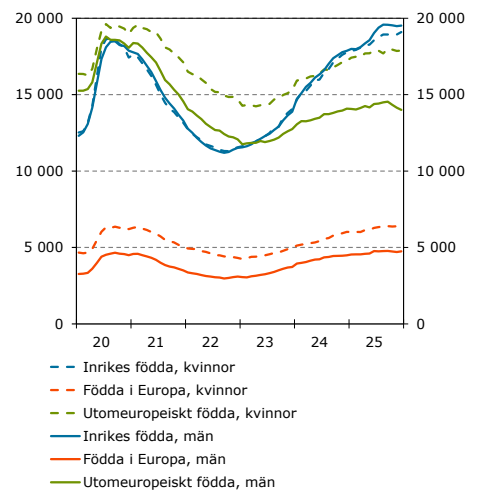
Procent av befolkningen eftergymnasialt utbildade 23–65 år respektive arbetskraften eftergymnasialt utbildade 23–65 år, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 110 Arbetslösa eftergymnasialt utbildade 23–65 år

Antal personer, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²⁶ Motsvarande siffra för personer med högst gymnasial utbildning var 4,8 procent och för personer med högst förgymnasial utbildning 16,0 procent. Siffrorna är säsongsrensade.

²⁷ Dessa individer behöver dock inte ha varit sysselsatta inom sitt utbildningsområde.

²⁸ Arbetskraften definieras här som eftergymnasialt utbildade 23–65 år.

INRIKES FÖDDA STÅR FÖR UPPGÅNGEN I ARBETSLÖSHET

Den största gruppen bland de eftergymnasialt arbetslösa, sett till antalet personer, utgörs av inrikes födda män och därefter inrikes födda kvinnor. Den tredje största gruppen är utomeuropeiskt födda kvinnor (se diagram 110). Hos de inrikes födda är skillnaden mellan antalet arbetslösa kvinnor och män liten, medan det finns tydligt fler arbetslösa kvinnor i grupperna födda i Europa och födda utanför Europa. Inrikes födda har bidragit mest till uppgången i antalet arbetslösa sedan lågkonjunkturen inleddes. Denna uppgång inleddes redan under andra halvåret 2022 då resursutnyttjandet på arbetsmarknaden enligt Konjunkturinstitutets bedömning var normalt, medan antalet arbetslösa i övriga grupper började stiga en aning senare.

Då grupperna skiljer sig åt i storlek är det också relevant att studera den relativa arbetslösheten, det vill säga arbetslösa som andel av arbetskraften, i respektive grupp. Denna analys kommer att fokusera på utvecklingen under lågkonjunkturen genom att arbetslösheten indexeras till halvårsskiftet 2023 då lågkonjunkturen inleddes. Arbetslösheten har i relativa termer ökat mest för inrikes födda män, följt av inrikes födda kvinnor. Minst har den ökat för utomeuropeiskt födda kvinnor och män (se diagram 111). Inrikes födda män är således den grupp som är störst både i antal arbetslösa i nuläget och den grupp vars arbetslöshet relativt sett har ökat mest under lågkonjunkturen.

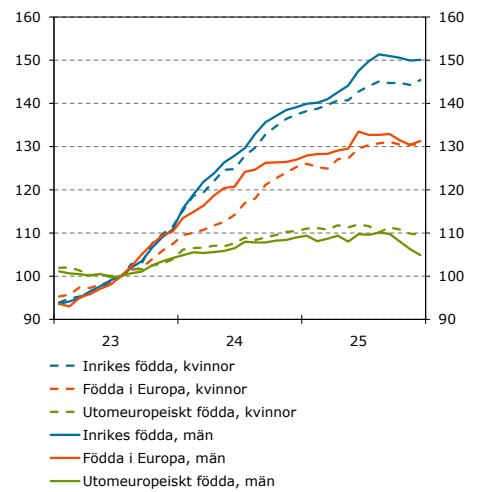
För att förstå vad som har drivit arbetslöshetsutvecklingen hos inrikes födda eftergymnasialt utbildade så är förändringen i sysselsättningen central. Inrikes födda kvinnor är den största antalsmässiga undergruppen bland de eftergymnasialt utbildade som är sysselsatta. Det är värt att notera att de är 330 000 fler än inrikes födda män, vilket speglar ett betydande utbildningsgap mellan könen hos de inrikes födda. Trots att inrikes födda eftergymnasialt utbildade män är färre till antalet sysselsatta är det alltså männen som har stått för den största ökningen av antalet arbetslösa. I nivå är sysselsättningsgraden högre för eftergymnasialt inrikes födda kvinnor än för eftergymnasialt inrikes födda män. Sysselsättningsgraden minskade marginellt under perioden, något mer för männen än för kvinnorna (se diagram 112).

ARBETSLÖSHETSUPPGÅNGEN STÖRST BLAND YNGRE

Utöver härkomst och kön är ålder en central dimension att analysera. Eftergymnasialt utbildade har generellt sett mer kvalificerade arbetsuppgifter, men personer som har befunnit sig längre på arbetsmarknaden har fått mer arbetsspecifik erfarenhet och har på så sätt en starkare ställning på arbetsmarknaden. Därmed är det rimligt att förvänta sig att en lågkonjunktur drabbar olika åldersgrupper på olika sätt, vilket också har varit fallet historiskt.

Diagram 111 Indexerad arbetslöshet eftergymnasialt utbildade 23–65 år

Index juli 2023=100, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 112 Indexerad sysselsättningsgrad eftergymnasialt utbildade, inrikes födda 23–65 år

Index juli 2023=100, säsongsrensade månadsvärden

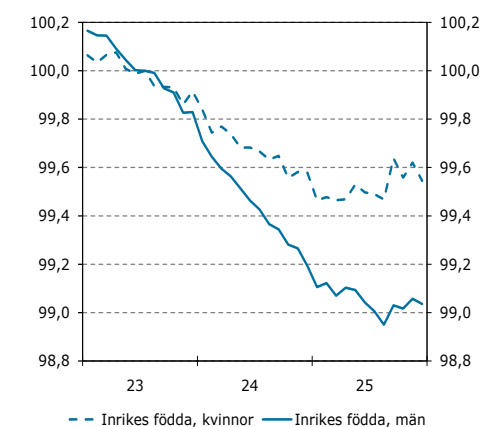
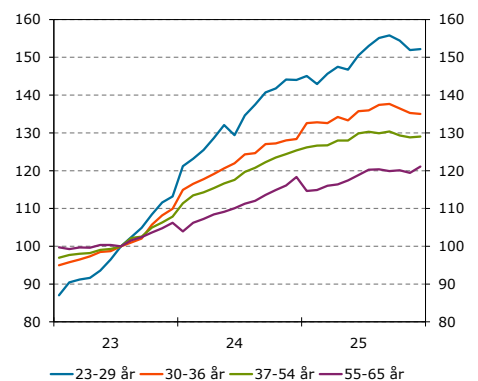

Diagram 113 Indexerad arbetslöshet eftergymnasialt utbildade efter åldersgrupp

Index juli 2023=100, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Arbetslösheten har ökat bland samtliga åldersgrupper. I relativa termer har arbetslösheten sedan inledningen av lågkonjunkturen dock ökat mest i den yngsta åldersgruppen 23–29 år (se diagram 113). Detta är den åldersgrupp som i högst utsträckning omfattar nyexaminerade eftergymnasialt utbildade. Vidare har sysselsättningsgraden minskat mest bland de yngre (se diagram 114). I den äldsta åldersgruppen har sysselsättningsgraden under lågkonjunkturen i stället legat still.

En möjlig förklaring till att arbetslösheten har stigit mest, och sysselsättningsgraden har sjunkit mest, bland yngre under lågkonjunkturen skulle kunna vara att gruppen har vuxit i relation till övriga åldersgrupper bland de eftergymnasialt utbildade, och att yngre som grupp är mer högutbildade än äldre. Den andel som gruppen 23–29 år utgör av det totala antalet eftergymnasialt utbildade 23–65 har dock inte ökat under perioden. Tvärtom har andelen sjunkit marginellt sedan 2023 (se diagram 115).

Diagram 116 visar antalet arbetslösa i åldersgruppen 23–29 år uppdelat på kön och härkomst. Totalt uppgick gruppen i december 2025 till knappt 7 800 personer. Det är tydligt att inrikes födda utgör den största gruppen bland de eftergymnasialt utbildade yngre som var arbetslösa i december 2025. Den största delgruppen utgörs återigen av inrikes födda män. Utomeuropeiskt födda kvinnor utgör en relativt stor grupp sett till antal, men antalet arbetslösa har enbart ökat marginellt de senaste åren för den gruppen.

Studeras i stället den relativa förändringen i arbetslöshet för åldersgruppen 23–29 år så har uppgången i arbetslöshet varit störst för gruppen män födda i Europa och därefter inrikes födda män och inrikes födda kvinnor (se diagram 117). Uppgången har relativt sett varit minst i gruppen utomeuropeiskt födda kvinnor där arbetslösheten knappt har ökat alls.

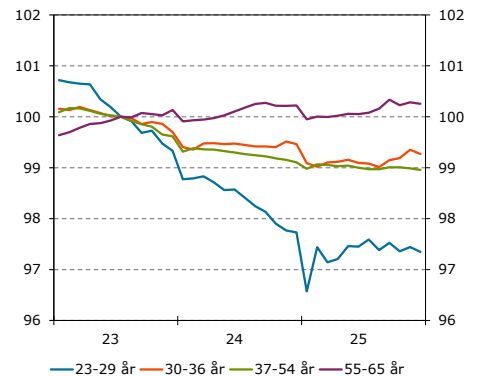
SLUTSATSER

Trots att gruppen eftergymnasialt utbildade fortsatt har en stark ställning på arbetsmarknaden har ökningen i arbetslöshet varit tydlig både i absoluta tal och i relation till arbetskraften under inrevarande lågkonjunktur. Uppgången drivs framför allt av inrikes födda män. Därutöver återfinns den tydligaste försämringen i åldersgruppen 23–29 år. Inom den yngsta åldersgruppen står inrikes födda män också för den största uppgången i antal arbetslösa. Denna utveckling kan studeras vidare när utbildningsdata blir tillgängliga för senare år för hela befolkningen.

Avslutningsvis har det faktum att de arbetslösa i nuläget består av många eftergymnasialt utbildade, och därtill inrikes födda, betydelse för bedömningen om arbetslöshetsutvecklingen framåt. Detta eftersom dessa – allt annat lika – borde ha bättre

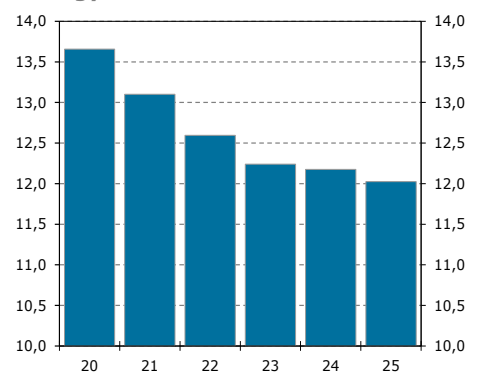
Diagram 114 Indexerad sysselsättningsgrad eftergymnasialt utbildade efter åldersgrupp

Index juli 2023=100, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

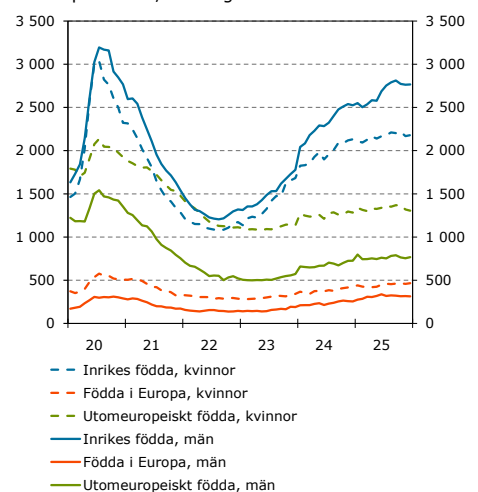
Diagram 115 Procent eftergymnasialt utbildade 23–29 år av totalt eftergymnasialt utbildade 23–65 år

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 116 Arbetslösa eftergymnasialt utbildade 23–29 år

Antal personer, säsongsrensade månadsvärden

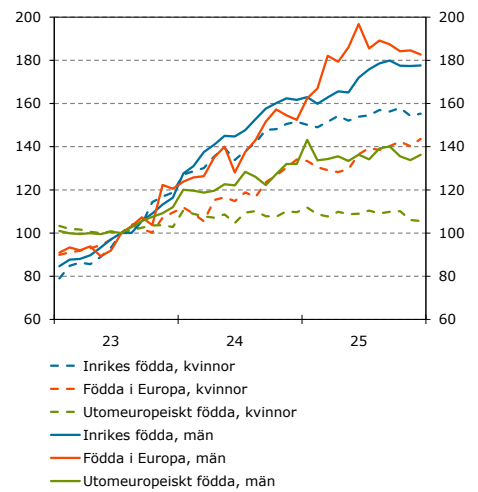

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

förutsättningar att komma i arbete när efterfrågan på arbetsmarknaden ökar (se fördjupningen ”Jämviktsarbetslösheten minskar framöver” för vidare diskussion). Slutsatsen är att det blir viktigt att följa utvecklingen noga framöver, inte minst med avseende på hur återhämtningen förväntas fördelas mellan olika grupper.

Diagram 117 Indexerad arbetslöshet, eftergymnasialt utbildade 23–29 år

Index juli 2023=100, säsongsrensade månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Jämviktsarbetslösheten minskar framöver

Jämviktsarbetslösheten är den nivå på arbetslöshet som skulle råda i frånvaro av konjunkturell variation. Enligt Konjunkturinstitutets bedömning sjunker jämviktsarbetslösheten från 7,3 procent 2025 till 6,6 procent år 2036. Minskningen beror på förbättrade jobbchanser för utrikes födda, en svagare ökning av arbetskraften till följd av låg befolkningstillväxt samt beslutad politik som stärker incitamenten att arbeta. Bedömningen av jämviktsarbetslösheten är osäker eftersom nivån inte går att observera empiriskt.

Den faktiska arbetslösheten kan delas upp i två delar: strukturell arbetslöshet och konjunkturell arbetslöshet. Den strukturella delen kallas för jämviktsarbetslöshet och är den arbetslöshet som skulle råda i frånvaro av konjunkturell variation (se diagram 118).²⁹ Jämviktsarbetslösheten är inte den lägsta tänkbara arbetslösheten eller den arbetslöshet som oftast observeras över tid. Över en konjunkturcykel är det förväntat att den faktiska arbetslösheten ibland överstiger och ibland understiger jämviktsarbetslösheten. En hög arbetslöshet som beror på en svag konjunktur kan delvis motverkas med stabiliseringspolitik medan jämviktsarbetslösheten är mer trögrörlig.

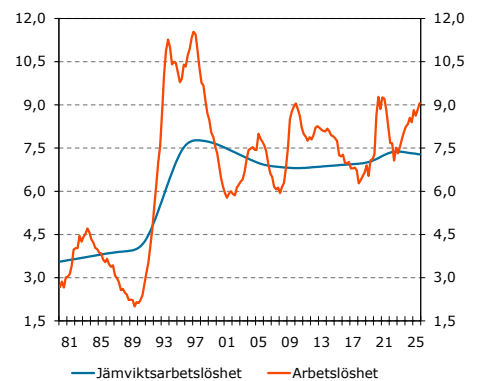
Jämviktsarbetslösheten kan inte observeras utan bedöms med hjälp av ekonomisk teori i kombination med data och statistisk analys. Denna fördjupning redogör för Konjunkturinstitutets bedömning av jämviktsarbetslösheten för de kommande tio åren.

Bedömningar av jämviktsarbetslösheten utgår från ett teoretiskt ramverk. Som utgångspunkt används här en arbetsmarknadsekonomisk sök- och matchningsmodell där jämviktsarbetslösheten är en flödesjämvikt (se Diamond 1982, Mortensen 1982 och Pissarides 1985). Mycket kortfattat präglas arbetsmarknaden i en sådan modell av olika typer av trögheter där arbetslöshet och vakanser existerar samtidigt i jämvikt. Matchningseffektiviteten spelar en avgörande roll för flödet in och ut ur arbetslöshet i jämvikt och blir därför en avgörande faktor för jämviktsarbetslösheten. Matchningseffektiviteten visar med vilken hastighet

²⁹ Jämviktsarbetslöshet är besläktat med begreppet *non-accelerating inflation rate of unemployment* (NAIRU). Det finns dock viktiga skillnader. Jämviktsarbetslösheten är ett reellt koncept medan NAIRU är knutet till penningpolitik och Phillipskurvan. NAIRU kan variera över en konjunkturcykel, medan jämviktsarbetslösheten per definition inte varierar i avsaknad av strukturella förändringar. En faktisk arbetslöshet som understiger jämviktsarbetslösheten behöver därför inte leda till accelererande inflation då inflationen beror på det samlade kostnadstrycket i ekonomin. På lång sikt, när alla konjunktursvängningar klingat av, sammanfaller NAIRU och jämviktsarbetslösheten.

Diagram 118 Arbetslöshet och jämviktsarbetslöshet

Procent av potentiell arbetskraft och arbetskraften

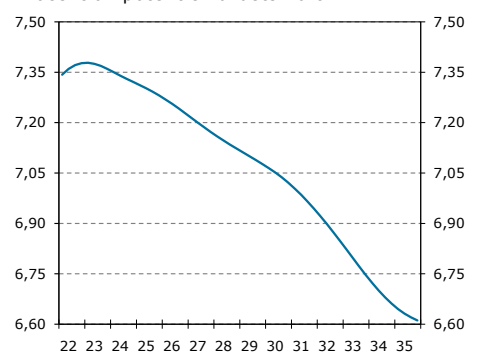

Anm. Data före 2001 är länkade av Konjunkturinstitutet.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet

Diagram 119 Jämviktsarbetslösheten

Procent av potentiell arbetskraft

Källa: Konjunkturinstitutet.

arbetslösa och vakanser resulterar i faktiska anställningar. Parternas förhandlingsstyrka är avgörande för lönesättningen enligt modellen.

JÄMVIKTSARBETSLÖSHETEN MINSKAR FRAMÖVER

Konjunkturinstitutet bedömer att jämviktsarbetslösheten de kommande tio åren minskar från 7,3 till 6,6 procent (se diagram 119). Tolkningen av detta är att situationen på arbetsmarknaden förbättras strukturellt. Även den faktiska arbetslösheten sjunker under perioden, och det i något högre takt än jämviktsarbetslösheten då resursutnyttjandet på arbetsmarknaden förbättras.

Arbetskraftsdeltagandet har ökat kraftigt under 2010-talet och var under 2025 rekordhøgt (se diagram 120). Detta har drivit upp den potentiella sysselsättningen i Sverige – det vill säga sysselsättningen i antalet personer i frånvaro av konjunkturell variation. Jämviktsarbetslösheten är delvis en funktion av ett høgt arbetskraftsdeltagande. Det høga arbetskraftsdeltagandet beror delvis på att det ställs krav på aktivt jobbsökande för att få tillgång till ett flertal ersättningssystem. För att bedöma hur arbetsmarknaden fungerar strukturellt är det därför viktigt att inte enbart fokusera på jämviktsarbetslösheten utan också ställa det i relation till den potentiella arbetskraften där dessa tillsammans avgör den potentiella sysselsättningen.

Jämviktsarbetslösheten har olika förklaringsfaktorer (se diagram 121). Dessa sänker sammantaget jämviktsarbetslösheten framöver, där vissa bidrar negativt och andra bidrar positivt till jämviktsarbetslöshetens nivå. De olika förklaringsfaktorerna diskuteras nedan.

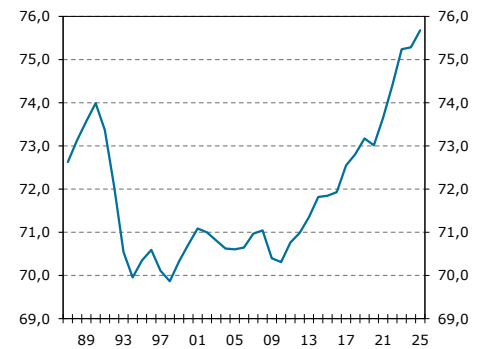
DEN FAKTISKA ARBETSLÖSHETEN ÄR UTGÅNGSPUNKTEN

Utgångspunkten för bedömningen av jämviktsarbetslösheten är den faktiska arbetslösheten enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Det innebär att det är AKU:s definition av arbetslöshet som är grunden för bedömningen av jämviktsarbetslösheten (se diagram 122).³⁰

Bedömningen av jämviktsarbetslösheten tar sin utgångspunkt i en period när resursutnyttjandet på arbetsmarknaden bedömts vara normalt. I en sådan så kallad basperiod sätts jämviktsarbetslösheten lika med den faktiska arbetslösheten. För att välja basperiod studeras ett stort antal indikatorer som speglar

Diagram 120 Arbetskraftsdeltagandet 15–74 år

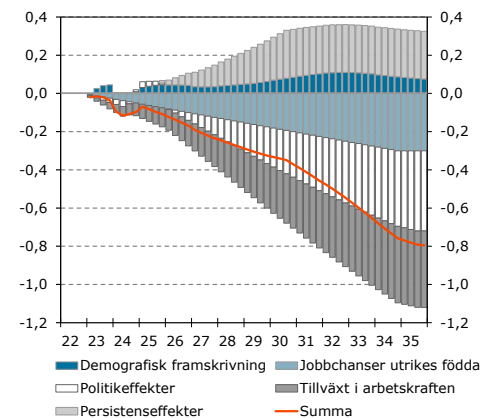
Andel av befolkningen i procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

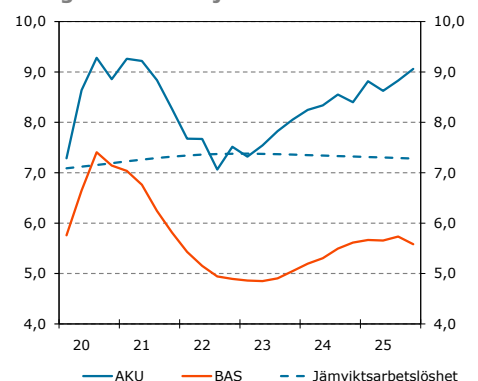
Diagram 121 Förklaringsfaktorer för jämviktsarbetslöshet

Bidrag respektive förändring, procentenheter

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 122 Arbetslöshet 15–74 år enligt AKU, arbetslöshet 16–64 år enligt BAS samt jämviktsarbetslöshet

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

³⁰ Detta betyder att det är arbetslösheten för gruppen 15–74 år som bedöms. För att räknas som arbetslös i AKU ska personen vilja och kunna ta ett jobb och måste ha sökt eller försökt hitta ett arbete under referensveckan. Heltidsstuderande arbetssökande räknas som arbetslösa i AKU. Se diagram 122 för jämförelse med arbetslösheten i BAS.

resursutnyttjandet på arbetsmarknaden. Den nuvarande basperioden är 2022.³¹ Då var arbetslösheten ungefär 7,4 procent.³²

BEFOLKNINGENS SAMMANSÄTTNING HÖJER JÄMVIKTSARBETSLÖSHETEN

En central drivkraft för jämviktsarbetslösheten är utvecklingen av befolkningens sammansättning. Konjunkturinstitutet använder SCB:s långsiktiga befolkningsframskrivning för att skriva fram arbetslösheten för olika demografiska undergrupper med avseende på ålder, kön och födelseland. För att förstå hur framskrivningen fungerar kan utrikes födda tjäna som ett illustrativt exempel. Gruppen utrikes födda hade högre arbetslöshet än inrikes födda under basperioden (se diagram 123). Eftersom utrikes födda ökar som andel av befolkningen (se diagram 124) leder den demografiska framskrivningen till att jämviktsarbetslösheten marginellt ökar över tid (se diagram 125).

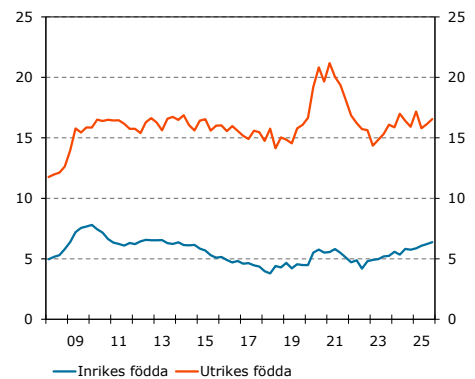
FÖRBÄTTRADE JOBBCHANSER FÖR UTRIKES FÖDDA SÄNKER JÄMVIKTSARBETSLÖSHETEN

Utrikes föddas arbetsmarknadssituation förbättras ofta över tid. Detta kan beskrivas som att utrikes födda förbättrar sitt landspecifika humankapital genom att lära sig språket och få tillgång till ett bredare arbetsmarknadsnätverk.³³

Konjunkturinstitutet bedömer vidare att gruppen utrikes föddas jobbchanser strukturellt har förbättrats sedan 2022 med hänsyn taget till arbetsmarknadsläget, vilket tyder på att arbetsmarknadens matchningseffektivitet har förbättrats. Denna utveckling bedöms fortsätta och bidrar till att sänka jämviktsarbetslösheten fram till 2035.³⁴

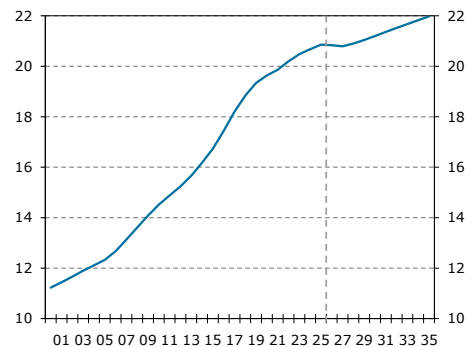
Den positiva utvecklingen för utrikes födda har pågått under flera år, vilket avspeglas i att utrikes föddas sysselsättningsgrad har stigit avsevärt sedan pandemin. Vidare har inflödet av nya utrikes födda minskat. Under den nuvarande lågkonjunkturen som inleddes vid halvårsskiftet 2023 har gruppen haft en relativt

Diagram 123 Arbetslöshet, 15–74 år
Procent, säsongrensade kvartalsvärden

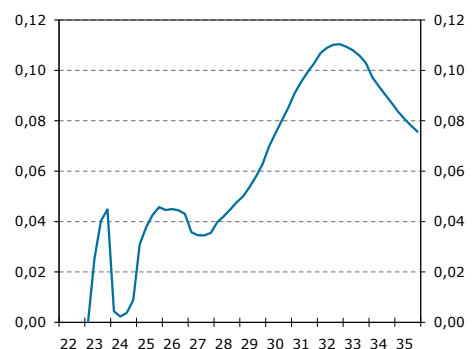
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 124 Utrikes föddas andel av totalbefolkningen
Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 125 Demografisk framskrivningseffekt för jämviktsarbetslösheten
Procentenheter

Källa: Konjunkturinstitutet.

³¹ Tidigare basperioder i närtid har varit 2019 och 2017. I dessa perioder skär den faktiska arbetslösheten jämviktsarbetslösheten (se diagram 118). För perioden innan den sista basperioden 2022 interpoleras jämviktsarbetslösheten mellan de tidigare basperioderna.

³² Under 2021 breddade AKU definitionen av arbetslösheten. Denna breddning har inkorporerats i bedömningen av jämviktsarbetslösheten eftersom basperioden ligger efter denna omläggning. SCB har även länkat den faktiska serien bakåt vilket Konjunkturinstitutet tar hänsyn till i bedömningen för jämviktsarbetslösheten.

³³ Se Gustavsson (2023) för en fördjupad analys. Se även Engdahl m.fl. (2024) för en diskussion och analys med svenska registerdata.

³⁴ Utvecklingen fram till fjärde kvartalet 2022 fångas i basperioden. Sedan dess har jobbchanserna för utrikes födda givet arbetsmarknadsläget fortsatt att förbättrats, vilket sänker jämviktsarbetslösheten framgent.

sett bättre arbetsmarknadsutveckling än inrikes födda (se fördjupningen ”Arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade”).

BESLUTAD POLITIK SÄNKER JÄMVIKTSARBETSLÖSHETEN

Den förda politiken kan höja eller sänka jämviktsarbetslösheten beroende på hur den påverkar arbetsmarknadens funktionssätt. I bedömningen av så kallade politikeffekter tar Konjunkturinstitutet hänsyn till beslutad politik som påverkar matchningseffektiviteten efter basperioden samt tidigare implementerad politik vars effekter ännu inte fullt ut hade slagit igenom vid basperiodens slut. Konjunkturinstitutet har inte gjort bedömningar för samtliga beslutade åtgärder utan för inkomstskatteförändringar samt förändringar av arbetslöshetsförsäkringen.

Bedömning av politikeffekter sker på olika sätt beroende på åtgärd men i regel används SCB:s mikrosimuleringsmodell FASIT och dess tillhörande arbetsutbudsmodell för att bedöma effekterna.³⁵

Konjunkturinstitutet bedömer att den politik som har implementerats under mandatperioden 2022–2026 sammantaget sänker jämviktsarbetslösheten med ungefär 0,4 procentenheter på tio års sikt.³⁶

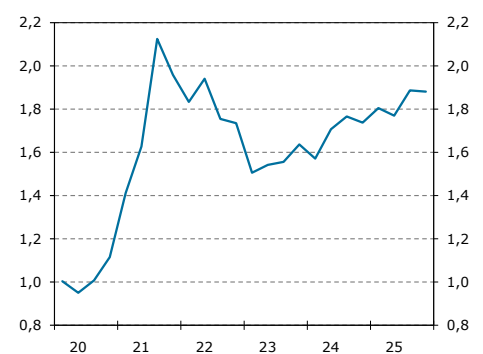
PERSISTENSEFFEKTER HÖJER JÄMVIKTSARBETSLÖSHETEN

Det fjärde kvartalet 2025 uppgick långtidsarbetslösheten, definierat som en arbetslöshet längre än 52 veckor, till 1,9 procent (se diagram 126).

Perioder av långvarig arbetslöshet kan minska möjligheterna att hitta ett arbete eftersom arbetsgivare kan tveka att anställa en långtidsarbetslös. Vidare kan individens humankapital minska vid långvarig arbetslöshet, vilket minskar individens produktivitet och i förlängningen individens jobbchans. Detta kan få en effekt på jämviktsarbetslösheten via så kallade persistenseffekter.³⁷ Konjunkturinstitutet bedömer att persistenseffekterna från den

Diagram 126 Långtidsarbetslöshet 15–74 år

Procent av arbetskraften, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

³⁵ Mikrosimuleringsmodellen FASIT är en arbetsutbudsmodell och den har ingen efterfrågesida. En rimlig tolkning av de beräknade effekterna är hur många fler som skulle ta ett arbete om de hade möjlighet. På lång sikt är det rimligt att anta att efterfrågan anpassar sig till ett högre utbud, vilket är skälet till att politikeffekter antas slå igenom gradvis under en period av tio år.

³⁶ Dessutom ändrade Konjunkturinstitutet 2025 sin metod för bedömningar av hur takhöjningar i A-kassan påverkar jämviktsarbetslösheten. Ett i nominella termer konstant tak i A-kassan skapar kontinuerligt stärkta incitament att ta ett arbete eftersom taket minskar kontinuerligt i reala termer. Denna effekt är dock svårberäknad. I och med svårigheten att kvantifiera den kontinuerliga effekten av ett nominellt oförändrat tak så blir det inte symmetriskt att låta beslutade takhöjningar påverka jämviktsarbetslösheten uppåt. Av det skälet tog Konjunkturinstitutet bort effekten av beslutade takhöjningar.

³⁷ Se Eriksson och Rooth (2014) för en diskussion. De finner i sitt fältexperiment att svenska arbetsgivare inte tenderar att använda tidigare arbetslöshetsperioder som en sorteringsmekanism, men att nuvarande arbetslöshet som har fortlöpt under en längre tid har minskat chansen att få en intervju för ett jobb.

nuvarande lågkonjunkturen höjer jämviktsarbetslösheten framöver, men att effekten är mindre än exempelvis efter finanskrisen. Den största gruppen bland de arbetslösa är i nuläget eftergymnasialt utbildade (se fördjupningen ”Arbetslösheten bland eftergymnasialt utbildade”). Dessa bedöms allt annat lika ha lättare att finna ett arbete när efterfrågan på arbetskraft återhämtar sig. Med det sagt behöver inte eftergymnasialt utbildade nödvändigtvis få ett arbete inom sitt utbildningsområde.

LÅG TILLVÄXT I ARBETSKRAFTEN SÄNKER JÄMVIKTSARBETSLÖSHETEN

Jämviktsarbetslösheten är en flödesjämvikt där utflödet i jämvikt är lika med inflödet. Om arbetskraften växer på ett avvikande sätt i förhållande till ett historiskt genomsnitt kan jämviktsarbetslösheten påverkas. Ett sätt att tänka kring detta är att det blir relativt sett svårare att hitta ett arbete om många träder in i arbetskraften vid samma tidpunkt eftersom det tar tid för efterfrågan på arbetskraft att anpassa sig till den nya nivån på utbudet.

Under 2010-talet ökade den potentiella arbetskraften kraftigt (se diagram 127), vilket berodde på hög invandring samt att både inrikes och utrikes födda i allt högre utsträckning trädde in i arbetskraften som jobbsökande.³⁸ Till följd av att många individer strömmade till i arbetskraften ökade jämviktsarbetslösheten under denna period.

För åren framöver är situationen omvänd. Arbetskraften förväntas utvecklas mycket svagt till följd av en låg befolkningstillväxt (se diagram 127 och diagram 128). Den svaga befolkningstillväxten beror på en kombination av relativt sett låg invandring, hög utvandring och lågt barnafödande.³⁹ Befolkningens åldersstruktur spelar också roll för arbetskraftens utveckling.

Detta svaga inflöde i arbetskraften bedöms sänka jämviktsarbetslösheten framöver. Centralt för denna bedömning är att basperiodens nivå på arbetslöshet är en funktion av det tidigare höga flödet in i arbetskraften och därför kommer det låga inflödet framåt påverka jämviktsarbetslösheten nedåt.

REVIDERINGAR

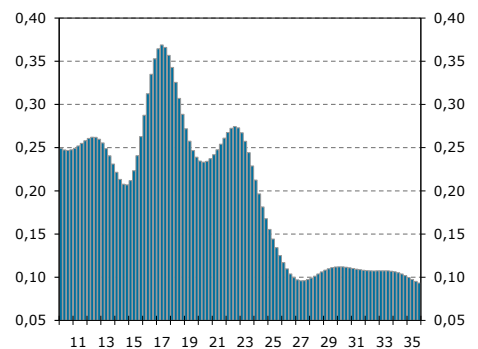
Konjunkturinstitutet har under lång tid gjort bedömningen att jämviktsarbetslösheten kommer att sjunka de kommande åren. Jämviktsarbetslösheten har dessutom reviderats ner vid de

³⁸ Under ett antal år under 2010-talets senare hälft fortsatta arbetskraften att stiga trots att arbetslösheten ökade, vilket i regel inte är fallet. I normalfallet tenderar en del arbetslösa att ge upp i sitt jobbsökande och träda ur arbetskraften när arbetslösheten stiger.

³⁹ De höga utvandringstalen beror i viss utsträckning på registervård hos Skatteverket där felaktiga folkbokföringar har tagits bort. Vid sidan om detta har också den faktiska utvandringen ökat.

Diagram 127 Tillväxttakt potentiell arbetskraft

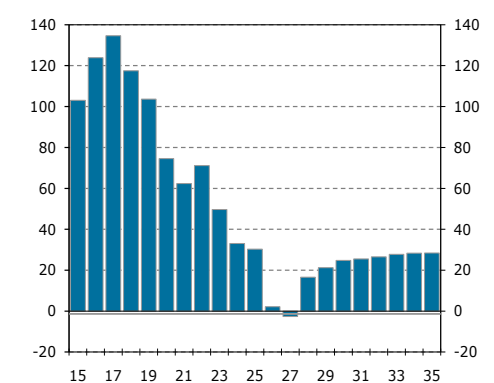
Kvartalsdata. Procent

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 128 Befolkningstillväxt

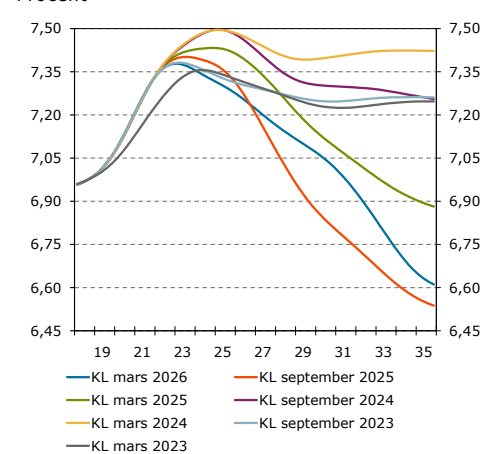
Årsdata. Förändring i tusental personer

Anm. Grunddata från SCB:s befolkningsframskrivning i april 2025.
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 129 Revideringar av jämviktsarbetslösheten

Procent

Källa: Konjunkturinstitutet.

senaste prognostillfällena (se diagram 129). Den större delen av nedrevideringarna har drivits av politikeffekter i kombination med en nedrevidering av befolkningsprognosen som påverkar tillväxten i potentiell arbetskraft för de kommande åren.

Referenser

Diamond, P. A. (1982). "Aggregate demand management in search equilibrium". *Journal of Political Economy*, 90(5), sid. 881–894.

Engdahl, M., S. Willis och O. Åslund (2024). "Professional networks and the labour market assimilation of immigrants". Working paper 2024:9. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU).

Eriksson, S., och D.-O. Rooth. (2014). "Do Employers Use Unemployment as a Sorting Criterion When Hiring? Evidence from a Field Experiment". *American Economic Review*, 104 (3), sid. 1 014–1 039

Gustavsson, M. (2023). "Utrikes föddas uppåtgående sysselsättning: Hur mycket förklaras av demografi?" Specialstudie. Konjunkturinstitutet.

Mortensen, D. T. (1982). "Property rights and efficiency in mating, racing, and related games". *American Economic Review*, 72(5), sid. 968–979.

Pissarides, C. A. (1985). "Short-run equilibrium dynamics of unemployment, vacancies, and real wages". *American Economic Review*, 75(4), sid. 676–690

Tabellbilaga

Internationell konjunktur	63
Tabell A1 BNP i världen.....	63
Tabell A2 Konsumentpriser i världen.....	63
Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet.....	64
Tabell A4 Nyckeltal för USA	64
Räntor och växelkurser	65
Tabell A5 Räntor och växelkurser	65
Konjunkturen i Sverige.....	66
Tabell A6 Försörjningsbalans	66
Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande.....	67
Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande	68
Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI).....	68
Tabell A10 Produktion.....	69
Tabell A11 Arbetade timmar.....	69
Tabell A12 Produktivitet.....	70
Tabell A13 Arbetsmarknad	70
Tabell A14 Resursutnyttjande	71
Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken.....	72
Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna	72
Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser	73
Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet.....	73
Tabell A19 Konsumentpriser.....	74
Offentliga finanser.....	75
Tabell A20 Offentliga förvaltningens finanser	75
Tabell A21 Statens finanser	76
Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser	77
Tabell A23 Kommuner och regioners finanser.....	78
Tabell A24 Offentliga förvaltningens inkomster.....	79
Tabell A25 Offentliga förvaltningens utgifter.....	79
Tabell A26 Transfereringar från offentlig förvaltning till hushåll.....	80
Tabell A27 Basbelopp	80
Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal	80
Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld	81
Tabell A30 Utgiftstak för staten	81
Tabell A31 Ofinansierade åtgärder i finanspolitiskt scenario	82

Internationell konjunktur

Tabell A1 BNP i världen

Procent av köpkraftsjusterad global BNP respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Vikt¹ 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Världen ²	100,0	3,3	3,2	2,9	3,0	2,9	2,8	2,7
KIX-vägd ³	74,9	1,7	1,9	1,8	2,0	1,9	1,8	1,8
USA	14,8	2,8	2,1	2,4	2,0	1,9	1,8	1,8
Euroområdet	11,6	0,9	1,5	1,0	1,4	1,4	1,3	1,3
Japan	3,3	-0,2	1,2	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Storbritannien	2,2	1,1	1,3	0,7	1,4	1,6	1,7	1,7
Sverige	0,4	1,0	1,8	2,2	2,6	1,7	1,7	1,9
Norge	0,3	1,5	1,2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Danmark	0,2	3,5	2,9	2,2	1,2	1,3	1,3	1,3
Kina	19,3	5,0	5,0	4,7	4,3	3,9	3,5	3,4
Svensk exportmarknad⁴	..	2,2	3,5	1,9	2,8	2,8	2,8	2,7

¹ Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftsjusterade andel av världens BNP. ² Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges handelspartners (för information om vilka länder som ingår i KIX, se www.konj.se/kix). ⁴ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som ingår i KIX. Tillväxten i respektive lands importefterfrågan viktas med landets andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, nationella källor, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Tabell A2 Konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
USA	4,1	2,9	2,7	3,1	2,4	2,3	2,3	2,3
Euroområdet	5,5	2,4	2,1	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0
Japan	3,2	2,7	3,2	2,1	2,1	1,8	1,7	1,7
Storbritannien	7,3	2,5	3,4	3,0	2,2	2,0	2,0	2,0
Sverige	5,9	2,0	2,6	1,4	1,4	2,6	2,0	2,0
Norge	5,7	2,8	2,8	3,1	2,3	2,0	2,0	2,0
Danmark	3,4	1,3	1,8	1,6	2,0	2,0	2,0	2,0
Kina	0,2	0,2	0,1	0,9	1,1	1,8	2,0	2,0

Anm. För EU-länder och Norge avses harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat.

Källor: OECD, Eurostat, Macrobond, nationella källor och Konjunkturinstitutet.

Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNP ¹	0,6	0,9	1,5	1,0	1,4	1,4	1,3	1,3
HIKP	5,5	2,4	2,1	2,4	2,0	2,0	2,0	2,0
Styrränta ²	4,00	3,00	2,00	2,25	2,50	2,50	2,50	2,50
Dagslåneränta, euroområdet ³	3,88	2,91	1,92	2,17	2,42	2,42	2,42	2,42
Tioårig statsobligationsränta ⁴	2,45	2,34	2,63	2,89	3,01	3,09	3,10	3,10
Dollar per euro ⁵	1,08	1,08	1,13	1,15	1,15	1,16	1,17	1,17

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent, vid slutet av året. Avser ECB:s stående inlåningsfacilitet. ³ Procent, vid slutet av året. Avser Estr. ⁴ Procent, årsgenomsnitt. Avser Tyskland. ⁵ Nivå.

Källor: ECB, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A4 Nyckeltal för USA

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNP ¹	2,9	2,8	2,1	2,4	2,0	1,9	1,8	1,8
KPI	4,1	2,9	2,7	3,1	2,4	2,3	2,3	2,3
Styrränta ²	5,50	4,50	3,75	3,50	3,25	3,00	2,75	2,75
Tioårig statsobligationsränta ³	3,96	4,21	4,29	4,10	3,95	3,82	3,72	3,65
Dollar per euro ⁴	1,08	1,08	1,13	1,15	1,15	1,16	1,17	1,17

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent, vid slutet av året. Avser övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall. ³ Procent. ⁴ Nivå.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Bureau of Labor Statistics, Federal Reserve, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Räntor och växelkurser

Tabell A5 Räntor och växelkurser

Procent, index 1992-11-18=100 respektive kronor per valutaenhet

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vid slutet av året								
Styrränta, Sverige ¹	4,00	2,75	1,75	2,00	2,25	2,75	2,75	2,75
Styrränta, KIX6-vägd ²	4,07	3,49	2,43	2,49	2,60	2,51	2,46	2,46
Årsgenomsnitt								
Styrränta, Sverige	3,46	3,62	2,08	1,76	2,14	2,54	2,75	2,75
Femårig svensk statsobligationsränta	2,63	2,12	2,17	2,46	2,77	2,98	3,02	2,97
Tioårig svensk statsobligationsränta	2,51	2,20	2,48	2,76	2,95	3,11	3,16	3,14
KIX	127,5	125,9	119,7	116,2	116,0	115,1	114,2	113,2
Euro	11,47	11,43	11,07	10,77	10,75	10,67	10,60	10,52
Dollar	10,60	10,57	9,82	9,33	9,32	9,20	9,09	8,98

¹ Avser tillämpad styrränta. Räntebeslut som tas i december tillämpas vissa år först i början av januari. ² Avser ett viktat genomsnitt av Estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Styrräntan för USA avser Federal Reserves övre gräns för styrräntan. Danmarks styrränta är i sammanvägningen samma styrränta som i euroländerna. Vikterna är Riksbankens KIX-vikter men normaliserade så att vikterna för de sex valutaregionerna summerar till ett.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Konjunktoren i Sverige

Tabell A6 Försörjningsbalans

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2 894	0,8	1,6	2,9	3,2	1,9	1,9	2,5
Varor	1 291	1,5	2,8	4,0	3,5	..	..	..
Tjänster exkl. bostadstjänster	976	-0,7	-0,2	1,9	4,2	..	..	..
Bostadstjänster	542	1,8	1,9	1,8	1,2	..	..	..
Offentliga konsumtionsutgifter	1 698	1,2	0,7	2,9	1,4	0,8	1,1	0,9
Staten	457	2,6	3,9	8,3	3,4	..	..	..
Kommunsektorn	1 241	0,7	-0,4	0,7	0,6	..	..	..
Fasta bruttoinvesteringar ²	1 604	0,3	2,0	2,8	4,4	2,0	1,9	1,9
Näringslivet exkl. bostäder	1 076	2,9	0,2	1,7	4,0	..	..	..
Industrin	286	2,7	-3,5	-0,2	3,3	..	..	..
Övriga varubranscher	194	8,1	4,5	-3,2	4,1	..	..	..
Tjänsterbranscher exkl. bostäder	596	1,3	0,5	4,2	4,3	..	..	..
Bostäder	194	-15,1	0,1	2,6	4,2	..	..	..
Offentliga myndigheter	329	3,0	8,9	6,4	5,7	..	..	..
Inhemsk efterfrågan exkl. lager	6 197	0,8	1,5	2,9	3,0	1,7	1,7	1,9
Lagerinvesteringar ³	1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Total inhemsk efterfrågan	6 198	0,9	1,7	2,8	3,1	1,6	1,7	1,9
Export	3 483	2,6	3,9	2,1	3,2	2,1	2,4	2,6
Varor	2 304	-0,1	3,3	1,6	2,9	..	..	..
Bearbetade varor	1 806	0,1	3,0	1,8	3,1	..	..	..
Råvaror	498	-0,7	4,6	1,1	2,0	..	..	..
Tjänster	1 179	8,5	5,2	2,9	3,8	..	..	..
Total efterfrågan	9 681	1,5	2,5	2,6	3,2	1,8	1,9	2,1
Import	3 290	2,5	4,3	2,7	3,9	2,6	2,6	2,6
Varor	2 014	-0,4	3,8	3,0	3,8	..	..	..
Bearbetade varor	1 448	-1,6	4,6	4,9	4,2	..	..	..
Råvaror	565	2,6	1,9	-1,8	2,6	..	..	..
Tjänster	1 276	7,5	5,1	2,3	4,0	..	..	..
Nettoexport ³	193	0,2	-0,1	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	0,0
BNP	6 392	1,0	1,5	2,5	2,8	1,4	1,6	1,9
BNP per invånare ⁴	605	0,7	1,3	2,4	2,8	1,2	1,4	1,6

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt nettot av hushållens konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige. ² Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ³ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁴ Tusental kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring, fasta priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lönesumma, justerad för utland	2 528	4,1	3,5	4,0	4,8	4,2	3,9	3,8
Timlön enligt NR ^{1,2}	306	3,9	3,4	3,3	3,3	3,3	3,2	3,3
Arbetade timmar ^{1,3}	8 226	-0,1	-0,2	0,7	1,4	0,8	0,7	0,5
Transfereringar från offentlig förvaltning, netto	797	4,0	2,8	1,5	1,7	2,6	3,0	2,9
Kapitalinkomster, netto	414	10,5	3,6	2,7	3,8	9,4	8,4	4,1
Övriga inkomster, netto	442	8,0	4,0	7,6	5,8	5,1	5,1	5,1
Inkomster före skatt⁴	4 181	5,1	3,4	3,8	4,2	4,5	4,4	3,8
Skatter och avgifter ⁵	1 078	-1,2	1,1	0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Disponibel inkomst	3 104	3,9	4,5	3,9	3,9	4,6	4,4	3,8
Konsumentpris ⁶	..	2,6	2,7	1,2	1,4	3,1	2,0	2,0
Real disponibil inkomst	3 104	1,2	1,7	2,8	2,5	1,4	2,3	1,7
per invånare ⁷	294	0,9	1,4	2,7	2,5	1,3	2,1	1,5
Konsumtionsutgifter⁸	2 894	0,8	1,6	2,9	3,2	1,9	1,9	2,5
Sparande ⁹	565	16,3	14,7	13,9	13,2	12,6	12,7	11,9
Nettosparande i avtals- och premiepensioner ⁹	355	10,3	8,4	7,7	7,6	7,4	7,2	7,0
Eget sparande ⁹	210	6,1	6,3	6,2	5,6	5,2	5,5	4,9
Finansiellt sparande ⁹	488	14,1	12,5	11,7	10,9	10,3	10,5	9,7

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Kronor per timme. ³ Avser anställdas timmar, miljontals. ⁴ Tillväxten i inkomster före skatt är en vägd summa av tillväxttakterna för lönesumma, transfereringar, kapitalinkomster och övriga inkomster. ⁵ Skatter och avgifters bidrag till disponibilinkomstens förändring, uttryckt i procentenheter. I denna post ingår statlig och kommunal inkomstskatt, kapitalskatt, allmän pensionsavgift, skattereduktioner, fastighetsskatt och fastighetsavgift. ⁶ Implicitprisindex för hushållens konsumtionsutgifter. ⁷ Tusental kronor. ⁸ Fasta priser. ⁹ Första kolumnen avser sparande i miljarder kronor, resterande kolumner avser sparandet i procent av disponibil inkomst och nettosparandet i avtals- och premiepensioner.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande

Miljarder kronor respektive procent, löpande priser

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nettoexport	170	193	139	96	85	70	65	64
Varor	271	290	260	212	206	..	..	..
Tjänster	-101	-97	-121	-116	-121	..	..	..
Löner, netto	3	9	15	14	14	15	15	15
Kapitalavkastning, netto	288	300	308	280	267	248	248	255
Transfereringar med mera, netto	-97	-109	-121	-112	-118	-127	-132	-137
Bytesbalans	365	393	340	279	249	206	195	198
<i>Procent av BNP</i>	<i>5,9</i>	<i>6,1</i>	<i>5,2</i>	<i>4,1</i>	<i>3,5</i>	<i>2,8</i>	<i>2,5</i>	<i>2,5</i>
Kapitaltransfereringar	-2	5	7	-24	-34	5	5	5
Finansiellt sparande	363	398	348	255	214	211	201	203
<i>Procent av BNP</i>	<i>5,9</i>	<i>6,2</i>	<i>5,3</i>	<i>3,7</i>	<i>3,0</i>	<i>2,8</i>	<i>2,6</i>	<i>2,5</i>

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI)

Miljarder kronor, löpande priser, samt tusental respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNI	6 700	4,1	2,9	3,1	4,2	3,9	3,6	4,1
Deflator, inhemsk användning	..	2,9	2,0	1,6	1,6	2,9	2,2	2,2
Real BNI	..	1,2	0,8	1,5	2,5	1,0	1,4	1,8
Befolkning ¹	10 570	0,3	0,3	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2
Real BNI per invånare²	634	0,9	0,5	1,5	2,6	0,8	1,2	1,6

¹ Tusental personer. ² Tusental kronor.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A10 Produktion

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varubranscher	1 476	-1,1	-0,1	1,8	2,8	..	..	..
varav industri	869	0,4	1,8	1,9	3,0	..	..	..
byggverksamhet	350	-4,0	-1,8	1,7	2,4	..	..	..
Tjänstebranscher	2 987	1,7	3,2	2,8	3,2	..	..	..
Näringsliv	4 463	0,8	2,1	2,5	3,0	1,8	1,9	2,2
Offentliga myndigheter	1 192	2,3	0,5	0,1	0,4	0,8	0,8	0,8
BNP till baspris¹	5 726	1,1	1,8	2,0	2,5	1,6	1,7	1,9
Produktskatter/subventioner	667	0,6	2,2	3,7	3,0	1,9	1,7	1,9
BNP till marknadspris	6 393	1,0	1,8	2,2	2,6	1,7	1,7	1,9

¹ Inklusive produktion i hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A11 Arbetade timmar

Miljoner timmar respektive procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varubranscher	2 024	-2,8	-1,8	0,1	1,9	..	..	..
varav industri	1 020	0,0	-2,3	0,2	1,9	..	..	..
byggverksamhet	666	-7,9	-1,4	0,6	1,8	..	..	..
Tjänstebranscher	4 103	0,0	-0,2	0,5	1,9	..	..	..
Näringsliv	6 127	-1,0	-0,7	0,4	1,9	1,1	0,7	0,5
Offentliga myndigheter	2 312	1,6	0,4	0,8	0,4	0,3	0,5	0,5
Hela ekonomin¹	8 619	-0,3	-0,4	0,6	1,5	0,8	0,7	0,5

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A12 Produktivitet

Kronor per timme (baspris) respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varubranscher	729	1,8	1,8	1,7	0,9	..	..	..
varav industri	852	0,3	4,2	1,7	1,1	..	..	..
byggverksamhet	525	4,2	-0,4	1,2	0,6	..	..	..
Tjänstebranscher	728	1,7	3,4	2,2	1,2	..	..	..
Näringsliv	728	1,7	2,9	2,1	1,1	0,8	1,2	1,7
Offentliga myndigheter	516	0,6	0,1	-0,7	0,0	0,5	0,3	0,2
Hela ekonomin¹	664	1,4	2,1	1,4	1,0	0,8	1,0	1,4

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Avser förädlingsvärdet beräknat till baspris per arbetad timme.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A13 Arbetsmarknad

Tusental personer, procent respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Arbetade timmar ¹	8 619	-0,3	-0,4	0,6	1,5	0,8	0,7	0,5
Medelarbetstid för sysselsatta ²	31,6	0,3	-0,8	-0,4	0,4	-0,2	0,1	0,0
Sysselsatta	5 448	-0,3	-0,1	0,7	1,3	..	..	..
Sysselsättningsgrad ³	5 241	-0,5	0,4	1,0	1,1	1,0	0,6	0,5
Arbetskraft	..	69,0	69,0	69,5	70,2	70,7	70,9	71,0
Arbetskraftsdeltagande ⁴	5 722	0,2	0,9	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4
Arbetslöshet ⁵	..	75,3	75,7	75,9	76,1	76,2	76,3	76,4
Befolkning 15–74 år ⁶	480	8,4	8,8	8,4	7,8	7,2	7,1	7,0

¹ Miljoner timmar, kalenderkorrigerade värden. ² Timmar per vecka, kalenderkorrigerade värden. ³ Andelen sysselsatta av befolkningen 15–74 år enligt AKU. ⁴ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15–74 år enligt AKU. ⁵ Procent av arbetskraften 15–74 år enligt AKU. ⁶ Enligt AKU:s definition av befolkningen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A14 Resursutnyttjande

Procent respektive procentuell förändring

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Arbetsmarknad								
Jämviktsarbetslöshet ¹	7,4	7,3	7,3	7,2	7,2	7,1	7,1	7,0
Faktisk arbetslöshet ²	7,7	8,4	8,8	8,4	7,8	7,2	7,1	7,0
Potentiellt arbetade timmar	1,2	0,9	0,3	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5
varav potentiell sysselsättning ³	1,0	0,9	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Potentiell sysselsättning (NR)	1,1	0,9	0,3	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5
Faktiskt arbetade timmar ⁴	1,6	-0,3	-0,4	0,6	1,5	0,8	0,7	0,5
Arbetsmarknadsgap ⁵	-0,1	-1,2	-1,9	-1,5	-0,5	-0,2	0,0	0,0
Sysselsättningsgap (NR)	-0,2	-1,4	-1,8	-1,4	-0,7	-0,1	0,0	0,0
Produktivitet								
Potentiell produktivitet	0,7	1,2	1,2	0,9	1,2	1,2	1,2	1,4
varav potentiell produktivitet, näringslivet	1,2	1,5	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4	1,7
Faktisk produktivitet ⁴	-1,5	1,3	2,2	1,6	1,1	0,8	1,0	1,4
Produktivitetsgap ⁶	-1,1	-1,0	0,0	0,7	0,6	0,2	0,0	0,0
BNP								
Potentiell BNP	2,0	2,1	1,5	1,1	1,7	1,7	1,7	1,9
Faktisk BNP ⁴	0,1	1,0	1,8	2,2	2,6	1,7	1,7	1,9
BNP-gap ⁷	-1,1	-2,2	-1,8	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Potentiell BNP, löpande priser	7,6	5,2	2,4	2,7	3,7	4,4	3,8	4,1

¹ Nivå i procent av potentiell arbetskraft. ² Nivå i procent av arbetskraften. ³ Bedömning motsvarande definitionen i AKU. ⁴ Kalenderkorrigerade värden. ⁵ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet uttryckt i procent av potentiell produktivitet. ⁷ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Anm. De potentiella variablerna är också kalenderkorrigerade, i bemärkelsen att de ska spegla den kalenderkorrigerade nivån som hade observerats vid ett balanserat konjunkturläge.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Näringsliv	70	4,2	3,6	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3
Varubranscher	21	4,2	3,1	3,4	3,3	..	..	..
varav industri	15	4,2	2,8	3,4	3,3	..	..	..
byggverksamhet	7	4,2	3,9	3,5	3,3	..	..	..
Tjänstebanscher	48	4,2	3,8	3,4	3,3	..	..	..
Kommunal sektor	24	3,7	3,8	3,5	3,3	..	..	..
Stat	6	4,7	3,5	3,6	3,3	..	..	..
Totalt	100	4,1	3,7	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3
Real timlön (KPI) ¹	..	1,2	3,0	2,5	1,1	0,1	0,8	1,2
Real timlön (KPIF) ²	..	2,1	1,0	1,7	1,7	0,7	1,2	1,3

¹ Deflaterad med konsumentprisindex (KPI). ² Deflaterad med konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna

Kronor per timme, procent respektive procentuell förändring

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Faktiska värden								
Timlön ¹	321	4,5	4,0	2,7	2,7	3,9	3,5	3,4
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen)	..	42,8	42,3	42,7	43,0	43,2	43,2	43,2
Arbetskostnad per timme ³	458	5,2	3,5	3,0	2,9	4,1	3,5	3,4
Produktivitet ⁴	705	1,8	3,4	1,8	0,9	..	..	..
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	..	3,4	0,1	1,2	2,0	..	..	..
Enhetsarbetskostnad	..	3,6	0,6	1,5	2,0	3,0	2,2	1,6
Kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	320	4,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,3
Arbetskostnad per timme ³	458	5,2	2,9	3,6	3,5	3,5	3,2	3,3
Produktivitet ⁴	705	1,8	3,1	2,1	1,2	..	..	..
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	..	3,3	-0,2	1,5	2,3	..	..	..
Enhetsarbetskostnad	..	3,6	0,3	1,8	2,3	2,7	2,1	1,6

¹ Beräknat med enbart anställdas arbetade timmar. ² Kollektiva avgifter och löneskatter. ³ NR-lön och arbetsgivaravgifter. ⁴ Exklusive små- och fritidshus. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
BNP	66	3,0	1,2	1,2	1,7	2,9	2,2	2,2
Offentliga myndigheter ^{1,2}	13	3,8	1,2	3,5	3,2	3,4	3,4	3,4
Näringsliv ²	46	3,0	1,3	1,1	1,5	2,4	1,9	1,9
Skattenetto	7	1,2	0,6	-2,3	0,8	..	..	..
Import	34	-0,3	-2,2	1,1	0,0	0,5	0,7	0,7
Bearbetade varor	15	-0,7	-2,2	-1,3	-0,1	..	..	..
Råvaror	6	-3,6	-7,4	8,4	-2,1	..	..	..
Tjänster	13	1,7	0,1	0,9	0,9	..	..	..
Tillförsel/användning³	100	1,9	0,1	1,2	1,1	2,0	1,7	1,7
Offentliga konsumtionsutgifter	18	3,4	1,5	3,4	2,8	3,3	3,1	3,1
Hushållens konsumtionsutgifter	30	2,6	2,7	1,2	1,4	3,1	2,0	2,0
Fasta investeringar	17	2,5	1,3	0,5	0,8	2,2	1,6	1,6
Export	36	0,1	-3,4	0,4	0,2	0,4	0,7	0,7
Bearbetade varor	19	-0,5	-4,7	-2,0	0,4	..	..	..
Råvaror	5	-1,5	-3,3	7,6	-2,7	..	..	..
Tjänster	12	1,9	-1,5	1,0	1,2	..	..	..

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ² Förädlingsvärdepris beräknat till baspris. ³ Inklusive lagerinvesteringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet

Miljarder kronor löpande priser, procentuell utveckling respektive procent

	Nivå 2024	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förädlingsvärde ¹	4 451	4,0	3,1	4,0	4,9	4,0	3,7	4,1
Arbetade timmar, anställda ²	5 732	-0,8	-1,1	1,3	2,5	0,5	0,4	0,4
Arbetskostnad per timme ³	458	5,2	3,5	3,0	2,9	4,1	3,5	3,4
Total arbetskostnad ⁴	2 625	4,4	2,4	4,3	5,5	4,6	4,0	3,8
Bruttoöverskott	1 826	3,3	4,1	3,7	4,0	3,0	3,3	4,5
Vinstandel	..	41,0	41,4	41,3	41,0	40,6	40,5	40,6
Justerad vinstandel ⁵	..	35,2	35,9	35,8	35,5	35,1	34,9	35,1

¹ Beräknat till faktorpris. ² Miljoner timmar. ³ Kronor. ⁴ Inkluderar löneberoende övriga produktionsskatter för anställda. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A19 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell utveckling

	Vikt 2026	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KPI	100,0	2,8	0,7	0,9	2,2	3,3	2,4	2,1
Räntekostnader	7,7	16,9	-22,5	-7,1	15,0	16,6	10,9	5,1
Räntekostnadskomponent, räntesats	7,7	12,6	-25,4	-10,5	11,0	12,6	7,2	1,6
Räntekostnadskomponent, kapitalstock	7,7	4,0	3,9	3,7	3,6	3,6	3,5	3,4
KPIF	100,0	1,9	2,6	1,7	1,6	2,6	2,0	2,0
Energi	6,3	-9,5	0,1	11,7	-3,7	..	..	..
Drivmedel	2,6	-15,2	-9,4	15,8	-4,7	..	..	..
El och övrig uppvärmning	3,6	-6,1	6,1	9,8	-3,1	..	..	..
KPIF exklusive energi	93,7	2,6	2,8	1,1	2,0	..	..	..
Varor	41,6	1,3	1,8	-1,0	0,7	..	..	..
Livsmedel	13,9	1,4	4,3	-3,3	-0,1	..	..	..
Alkohol och tobak	3,3	4,4	1,6	2,3	1,9	..	..	..
Övriga varor	24,5	0,8	0,5	-0,2	1,0	..	..	..
Tjänster exklusive räntor	44,4	3,8	3,5	2,5	2,9	..	..	..
Tjänster inom boende exklusive räntor	13,8	4,6	3,5	4,3	2,6	..	..	..
Övriga tjänster	30,6	3,5	3,5	1,7	3,0	..	..	..
HIKP	..	2,0	2,6	1,4	1,4	2,6	2,0	2,0
Råolja (Brent) ¹	..	80,5	69,1	92,0	81,3	75,5	74,9	77,6
Elpris ²	..	42,3	49,3	68,8	50,4	..	..	..

¹ Dollar per fat, årsgenomsnitt. ² Spotpris Nordpool exklusive skatt, öre per kWh. Årsmedelvärde för de fyra svenska elområdena viktas samman med uppskattade konsumtionsvikter.

Anm. Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats.

Källor: U.S. Energy Information Administration, SCB, Macrobond, Nordpool och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Tabell A20 Offentliga förvaltningens finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomster	2 950	3 045	3 133	3 215	3 383	3 570	3 737	3 898
<i>Procent av BNP</i>	48,0	47,6	47,7	47,2	47,5	48,0	48,4	48,5
Skatter och avgifter	2 554	2 627	2 695	2 768	2 919	3 072	3 207	3 334
<i>Procent av BNP</i>	41,6	41,1	41,0	40,6	41,0	41,3	41,6	41,5
Skattekvot ¹	41,7	41,2	41,2	40,8	41,1	41,5	41,7	41,6
Kapitalinkomster	89	99	104	105	110	125	139	153
Övriga inkomster	308	318	334	342	354	373	391	410
Utgifter	3 005	3 151	3 230	3 395	3 540	3 651	3 798	3 947
<i>Procent av BNP</i>	48,9	49,3	49,2	49,8	49,7	49,1	49,2	49,1
Konsumtion	1 623	1 698	1 737	1 847	1 927	2 007	2 092	2 177
Transfereringar	996	1 033	1 032	1 071	1 104	1 101	1 136	1 171
Hushåll	779	811	834	846	860	883	910	936
Företag	123	127	94	98	103	107	111	116
Utland	94	95	104	127	141	111	115	119
Investeringar ²	330	362	406	414	440	458	474	492
Kapitalutgifter	57	58	55	63	70	85	96	108
Finansiellt sparande	-55	-106	-97	-180	-157	-81	-61	-50
<i>Procent av BNP</i>	-0,9	-1,7	-1,5	-2,6	-2,2	-1,1	-0,8	-0,6
Primärt finansiellt sparande³	-87	-148	-146	-222	-197	-121	-104	-95
<i>Procent av BNP</i>	-1,4	-2,3	-2,2	-3,3	-2,8	-1,6	-1,3	-1,2
Strukturellt sparande	0	16	-29	-144	-157	-86	-74	-57
<i>Procent av potentiell BNP</i>	0,0	0,2	-0,4	-2,1	-2,2	-1,2	-1,0	-0,7
Maastrichtskuld	1 966	2 171	2 308	2 508	2 676	2 831	2 976	3 126
<i>Procent av BNP</i>	32,0	34,0	35,1	36,8	37,6	38,1	38,6	38,9
Finansiell nettoställning	1 657	1 938	1 998	2 064	2 004	2 013	2 040	2 079
<i>Procent av BNP</i>	27,0	30,3	30,4	30,3	28,1	27,1	26,4	25,9
BNP, löpande pris	6 143	6 392	6 570	6 814	7 126	7 435	7 716	8 033
Potentiell BNP, löpande pris	6 214	6 534	6 694	6 872	7 125	7 435	7 716	8 033

¹ Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, i procent av BNP. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. ³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A21 Statens finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

Egen	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomster	1 538	1 571	1 606	1 625	1 718	1 829	1 920	2 004
Skatter och avgifter	1 325	1 346	1 370	1 386	1 467	1 560	1 635	1 702
Kapitalinkomster	31	35	36	37	38	44	47	51
Övriga inkomster	182	190	200	202	213	225	238	251
Utgifter	1 545	1 649	1 703	1 821	1 897	1 933	2 010	2 085
Transfereringar	921	981	958	1 003	1 018	999	1 024	1 050
Ålderspensionssystemet ¹	27	28	28	27	27	27	27	28
Kommunsektorn	351	377	377	396	392	396	405	415
Hushåll	372	395	395	396	398	403	412	420
Företag	82	90	60	62	66	68	71	74
Utland	90	91	99	122	135	105	109	114
Konsumtion	425	453	488	550	585	620	655	686
Investeringar ²	166	186	230	234	255	266	276	286
Kapitalutgifter	33	29	27	34	40	48	55	62
varav ränteutgifter	26	22	20	27	32	40	47	53
Finansiellt sparande	-7	-78	-97	-196	-180	-104	-89	-82
Procent av BNP	-0,1	-1,2	-1,5	-2,9	-2,5	-1,4	-1,2	-1,0
Primärt finansiellt sparande³	-5	-84	-106	-198	-178	-100	-81	-71
Procent av BNP	-0,1	-1,3	-1,6	-2,9	-2,5	-1,3	-1,1	-0,9
Statsskuld	970	1 077	1 168	1 337	1 480	1 600	1 705	1 812
Procent av BNP	15,8	16,8	17,8	19,6	20,8	21,5	22,1	22,6
Finansiell nettoställning	6	146	104	-44	-177	-241	-288	-328
Procent av BNP	0,1	2,3	1,6	-0,7	-2,5	-3,2	-3,7	-4,1

¹ Statliga ålderspensionsavgifter. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera.³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomster	383	403	423	438	460	482	503	526
Socialförsäkringsavgifter	314	330	341	358	377	392	408	423
Statlig ålderspensionsavgift	27	28	28	27	27	27	27	28
Kapitalinkomster	38	41	48	47	50	56	62	68
Övriga inkomster	4	5	6	6	6	7	7	7
Utgifter	368	374	396	405	418	436	452	470
Inkomstpensioner	358	364	384	393	405	422	439	455
Kapitalutgifter	0	1	1	1	1	1	1	1
Övriga utgifter	9	9	11	11	12	12	13	13
Finansiellt sparande	16	29	27	33	41	46	51	56
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,5</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>
Finansiell nettoställning	1 973	2 167	2 282	2 503	2 585	2 674	2 769	2 871
<i>Procent av BNP</i>	<i>32,1</i>	<i>33,9</i>	<i>34,7</i>	<i>36,7</i>	<i>36,3</i>	<i>36,0</i>	<i>35,9</i>	<i>35,7</i>

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A23 Kommuner och regioners finanser

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomster	1 417	1 487	1 520	1 587	1 640	1 697	1 759	1 826
Skatter	893	928	959	999	1 049	1 092	1 135	1 179
Kommunal fastighetsavgift	22	24	25	26	27	28	29	30
Statsbidrag inkl. kompensation för moms	348	375	374	394	390	393	402	413
Kapitalinkomster	21	24	20	21	22	26	30	34
Övriga inkomster	133	136	141	148	152	158	164	170
<i>Genomsnittlig kommunalskattesats¹</i>	<i>32,24</i>	<i>32,37</i>	<i>32,41</i>	<i>32,38</i>	<i>32,38</i>	<i>32,38</i>	<i>32,38</i>	<i>32,38</i>
Utgifter	1 481	1 545	1 547	1 604	1 658	1 719	1 783	1 850
Transfereringar	99	98	99	103	107	109	112	115
Hushåll	49	53	54	56	56	56	58	59
Övriga transfereringar	50	46	45	47	50	52	54	56
Konsumtion	1 194	1 241	1 245	1 293	1 337	1 383	1 432	1 485
Investeringar ²	164	177	176	180	185	191	198	205
Kapitalutgifter	24	28	27	28	29	36	40	45
Finansiellt sparande	-63	-58	-27	-17	-18	-22	-23	-24
<i>Procent av BNP</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>
Primärt finansiellt sparande³	-60	-53	-20	-10	-11	-12	-13	-13
<i>Procent av BNP</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>
Finansiell nettoställning	-322	-376	-388	-394	-404	-420	-440	-464
<i>Procent av BNP</i>	<i>-5,2</i>	<i>-5,9</i>	<i>-5,9</i>	<i>-5,8</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,7</i>	<i>-5,8</i>

¹ Procent. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. ³ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A24 Offentliga förvaltningens inkomster

Procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Hushållens direkta skatter	13,9	14,1	13,8	13,8	14,0	14,0	14,0	14,0
Företagens direkta skatter	3,5	3,5	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5
Arbetsgivaravgifter ¹	11,7	11,8	11,9	11,9	12,0	12,1	12,1	12,1
Moms	9,0	8,7	8,8	8,9	8,7	9,1	9,1	9,1
Punktskatter	1,6	1,6	1,4	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
Övriga skatter	2,0	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6
Skattekvot²	41,7	41,2	41,2	40,8	41,1	41,5	41,7	41,6
EU-skatter ³	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga inkomster ⁴	5,0	5,0	5,1	5,0	5,0	5,0	5,1	5,1
Primära inkomster	46,6	46,1	46,1	45,6	45,9	46,3	46,6	46,6
Kapitalinkomster	1,4	1,6	1,6	1,5	1,5	1,7	1,8	1,9
Inkomster	48,0	47,6	47,7	47,2	47,5	48,0	48,4	48,5

¹ Arbetsgivar- och egenföretagaravgifter samt särskild löneskatt. ² Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, som procent av BNP. ³ Skatter till EU, ingår i skattekvoten men inte i den offentliga förvaltningens inkomster. ⁴ Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A25 Offentliga förvaltningens utgifter

Procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Konsumtion	26,4	26,6	26,4	27,1	27,0	27,0	27,1	27,1
Transfereringar	16,2	16,2	15,7	15,7	15,5	14,8	14,7	14,6
Hushåll	12,7	12,7	12,7	12,4	12,1	11,9	11,8	11,7
Företag	2,0	2,0	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Utländ	1,5	1,5	1,6	1,9	2,0	1,5	1,5	1,5
Investeringar ¹	5,4	5,7	6,2	6,1	6,2	6,2	6,1	6,1
Primära utgifter	48,0	48,4	48,3	48,9	48,7	48,0	48,0	47,8
Kapitalutgifter	0,9	0,9	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3
Utgifter	48,9	49,3	49,2	49,8	49,7	49,1	49,2	49,1

¹ Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A26 Transfereringar från offentlig förvaltning till hushåll

Procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Pensioner ¹	7,3	7,3	7,4	7,2	7,0	7,0	7,0	6,9
varav inkomstpension	5,8	5,7	5,9	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7
Arbetsmarknad ²	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
Ohälsa ³	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3
Familj och barn ⁴	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
Studier ⁵	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ekonomiskt bistånd ⁶	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Övrigt ⁷	1,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Transfereringar till hushållen	12,7	12,7	12,7	12,4	12,1	11,9	11,8	11,7

¹ Inkomst- och tilläggspension, garantipension, efterlevandepension, pensionstillägg, offentliganställdas avtalspensioner och bostadstillägg till pensionärer. ² Ersättning vid arbetslöshet, aktivitetsstöd, etableringsersättning och lönegaranti. ³ Sjuk- och rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning, handikappersättning samt merkostnadsersättning.

⁴ Föräldrapenning, barnbidrag, vårdbidrag och bostadsbidrag. ⁵ Studiebidrag och övrig studiehjälp. ⁶ Socialbidrag. ⁷ Assistansersättning och äldreomsorgsbistånd samt övriga transfereringar till hushåll, exempelvis elstöd. Eventuell transferering till hushållen i finanspolitiskt scenario ingår här.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A27 Basbelopp

Tusental kronor, löpande priser

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prisbasbelopp	52,5	57,3	58,8	59,2	59,7	61,0	63,0	64,5
Förhöjt prisbasbelopp	53,5	58,5	60,0	60,5	60,9	62,3	64,3	65,9
Inkomstbasbelopp	74,3	76,2	80,6	83,4	86,4	89,5	92,5	95,5

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal

Procentuell förändring

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inkomstindex	4,6	2,6	5,7	3,6	3,6	3,6	3,3	3,2
Balansindex	4,6	2,6	5,7	3,6	3,6	3,6	3,3	3,2
Dämpat balanstal ¹	1,040	1,043	1,040	1,057	1,049	1,046	1,051	..
Nominell inkomstpension²	3,0	1,0	4,0	1,9	1,9	2,0	1,7	1,6

¹ Nivå. För definition av balanstal och dämpat balanstal, se Pensionsmyndighetens hemsida. ² Följsamhetsindexering, det vill säga procentuell förändring av inkomstindex minus 1,6 procentenheter.

Källor: Pensionsmyndigheten och Konjunkturinstitutet.

Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procent av BNP

	2023	2024	2025	2026	2027
Budgetsaldo	19	-104	-102	-183	-153
Avgränsningar	-38	-7	-15	-19	14
Försäljning av aktier med mera	0	-1	0	0	0
Extraordinära utdelningar	-2	-4	-6	-3	-1
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	-37	10	4	19	30
Övriga avgränsningar	1	-11	-13	-35	-15
Periodiseringar	14	39	42	7	-34
varav skatteperiodiseringar	11	25	11	14	-22
ränteperiodiseringar	-6	-1	17	12	7
Övrigt	-2	-6	-22	-1	-7
Finansiellt sparande i staten	-7	-78	-97	-196	-180
Statens lånebehov ¹	-19	104	102	183	153
Värdeförändringar i statsskulden	-42	3	-10	-14	-10
Statsskuldens förändring	-61	107	92	169	143
Statsskuld	970	1 077	1 168	1 337	1 480
<i>Procent av BNP</i>	<i>15,8</i>	<i>16,8</i>	<i>17,8</i>	<i>19,6</i>	<i>20,8</i>

¹ Statens lånebehov är lika med budgetsaldot med omvänt tecken.

Källor: Konjunkturinstitutet, Riksgälden, SCB och Statskontoret.

Tabell A30 Utgiftstak för staten

Miljarder kronor, löpande priser

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Utgiftstak för staten	1 665	1 747	1 856	1 936	2 009	2 105
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>26,8</i>	<i>26,7</i>	<i>27,7</i>	<i>28,2</i>	<i>28,2</i>	<i>28,3</i>
Takbegränsade utgifter	1 575	1 686	1 737	1 885	1 957	1 996
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>25,3</i>	<i>25,8</i>	<i>25,9</i>	<i>27,4</i>	<i>27,5</i>	<i>26,8</i>
Budgeteringsmarginal	90	61	119	51	52	109
<i>Procent av takbegränsade utgifter</i>	<i>5,7</i>	<i>3,6</i>	<i>6,9</i>	<i>2,7</i>	<i>2,6</i>	<i>5,5</i>

Källor: Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet och Statskontoret.

Tabell A31 Ofinansierade åtgärder i finanspolitiskt scenario

Miljarder kronor, löpande priser

	2027	2028	2029	2030	2027–2030
Årligt budgetutrymme	–65	47	38	42	62
Ofinansierade åtgärder per år	16	15	16	15	62
Statlig konsumtion ¹	5	1	4	4	13
Statliga investeringar ²	2	0	2	3	7
Statsbidrag till kommunsektorn ³	0	9	6	8	22
Överföring till hushållen	9	6	4	1	20
varav skatter	7	3	2	0	12
varav transfereringar till hushåll	2	3	2	0	7
Strukturellt sparande ⁴	–2,2	–1,2	–1,0	–0,7	..

¹ Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med pris- och löneomräkning (PLO) justerad för redan aviserade åtgärder. ² Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med prisbasbeloppet justerad för redan aviserade åtgärder. ³ Beräknas som det inkomstillskott som behövs i kommunsektorn för att staten ska finansiera en konstant andel av den kommunala konsumtionen. ⁴ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Marginalrutor

Vad skiljer scenario från prognos?

Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2027.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning rör sig mot konjunkturrell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av produktivitetstillväxten och hur utbudet av arbetskraft utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Penningpolitiken anpassas så att inflationsmålet nås på några års sikt.
- Finanspolitiken anpassas så att målet för det finansiella sparandet nås på ett par års sikt. Som en del av detta antas att offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen i arbetskostnaderna. Vidare anpassas försvarsutgifterna så att de når Natos mål om 3,5 procent av BNP 2030. Uppbyggnaden antas lånefinansieras i enlighet med den politiska överenskommelsen mellan riksdagspartierna.

Vad är ett alternativscenario?

I detta avsnitt beskrivs en alternativ utveckling av ekonomin jämfört med prognosen för åren 2026–2027 samt det medelfristiga scenario som följer för de närmaste åren därpå. I avsnittet beskrivs hur de ekonomiska förutsättningarna kan skilja sig från prognosen och huvudscenariot, och vilka effekter dessa alternativa förutsättningar kan ha på den svenska ekonomin.

Alternativscenarier är framtagna med Konjunkturinstitutets estimerade allmän-jämviktsmodell SELMA. Analysen som presenteras är helt och hållet modellbaserad och därmed en konsekvens av de antaganden som gjorts i modellen.

Gap och potentiella variabler

Gapen visar Konjunkturinstitutets konjunkturbild. BNP-gapet speglar det övergripande resursutnyttjandet i ekonomin, sysselsättningsgapet beskriver resursutnyttjandet på arbetsmarknaden och produktivitetsgapet för näringslivet avser resursutnyttjandet inom företagen. Gapen uttrycks i procent och beräknas som skillnaden mellan en faktisk och en potentiell nivå.

Med potentiell BNP avses den nivå på produktion, och nyttjandet av produktionsfaktorerna arbete och kapital, som skulle observeras i frånvaro av konjunkturrell variation. Potentiell BNP avser alltså

inte den högsta möjliga nivån av BNP i en given tidpunkt utan den nivå som är förenlig med ekonomins långsiktigt uthålliga produktionskapacitet. Den potentiella nivån är inte konstant över tid utan påverkas av strukturella faktorer som exempelvis befolkningstillväxt och arbetsmarknadens funktionssätt. Potentiell BNP kan inte observeras utan måste bedömas, vilket kan ske med olika metoder.

En ekonomisk återhämtning äger rum när faktisk BNP varaktigt ökar *snabbare* än potentiell BNP samtidigt som BNP-gapet är negativt. En tillväxt i faktisk BNP är alltså inte liktydigt med en ekonomisk återhämtning eftersom potentiell BNP i normalfallet också växer.

Automatiska stabilisatorer och strukturellt sparande

Automatiska stabilisatorer är regler och funktioner i den offentliga förvaltningens utgifter och inkomster som bidrar till att stabilisera efterfrågan över konjunkturcykeln. Stabiliseringen uppstår eftersom både skatteintäkter och vissa utgifter, exempelvis arbetslöshetsrelaterade utgifter, påverkas av konjunkturen, samtidigt som andra utgifter är mer stabila över tid. Detta ger automatiskt upphov till procykliska variationer i det finansiella sparandet som mildrar konjunktursvängningarna, utan att regering och riksdag aktivt behöver fatta beslut om det.

Det strukturella sparandet är ett mått på vad det finansiella sparandet skulle vara om ekonomin befann sig i konjunkturallians och är på så vis en styråra för finanspolitiken. Det strukturella sparandet beräknas genom att justera det finansiella sparandet för automatiska stabilisatorer och engångseffekter. Modellberäkningen av de automatiska stabilisatorerna är känslig för olika antaganden i makroprognosen och kan revideras, även bakåt i tiden.

Budgetutrymmet och antaganden i det finanspolitiska scenariot

Budgetutrymmet anger hur stort utrymme det finns för nya ofinansierade åtgärder de närmaste åren, givet att det strukturella sparandet hålls på målnivån varje år. Utrymmet uppstår främst eftersom statens inkomster, i avsaknad av nya finanspolitiska åtgärder, normalt ökar i takt med nominell BNP medan uppräkningskostnaderna i statsbudgeten, enligt gällande regelverk och praxis, oftast ger en lägre ökningstakt. Den automatiska budgetförstärkningen medför att det strukturella sparandet stiger år för år om inga nya beslut fattas.

Budgetförstärkningen i staten påverkas också av tidigare aviseringar som rör upp- och nedtrappningar av olika åtgärder samt av makroekonomiska faktorer. Budgetutrymmet påverkas även av förändringar av kommunsektorns och ålderspensionssystemets finansiella sparande under perioden.

Konjunkturinstitutet gör ett finanspolitiskt scenario för åren efter den senaste budgetpropositionen, i nuläget 2027–2030. I scenariot antas att regering och riksdag fattar beslut om nya finanspolitiska åtgärder med en permanent effekt som sammantaget motsvarar storleken på budgetutrymmet för hela perioden. Fördelningen av åtgärderna över tid och på olika budgetposter utgår från vissa beräkningsprinciper och är av teknisk karaktär. Scenariot ska inte tolkas som Konjunkturinstitutets syn på hur fördelningen bör se ut.

I scenariot förs finanspolitiken i linje med målet för den offentliga förvaltningens sparande. Om det strukturella sparandet i utgångsläget avviker från målnivån sker i normalfallet anpassningen successivt med cirka 0,5 procentenheter per år.

Fördelningen på olika budgetposter innebär att medel tillförs statliga myndigheter så att statens konsumtion och investeringar ökar i takt med befolkningen respektive potentiell BNP. Utgifterna för försvaret ökar successivt mot 3,5 procent av BNP. Kommunsektorn tillförs statsbidrag så att det finansiella sparandet stabiliseras på $-0,3$ procent av BNP, givet oförändrad kommunalskattesats.

Resterande del av budgetutrymmet tillförs hushållen och påverkar deras disponibla inkomster. Överföringen bokförs till hälften som ökade transfereringar och till hälften som skattesänkningar. Om budgetutrymmet är litet och det finns ett finansieringsbehov för de övriga åtgärderna kan överföringen till hushållen bli negativ.

Övergång från offentlig sektor till offentlig förvaltning

I samband med övergången 2014 till ENS2010 ändrades benämningen offentlig sektor till offentlig förvaltning i nationalräkenskaperna. I budgetpropositionen för 2026 beslutade riksdagen att även det finanspolitiska ramverket ska använda benämningen offentlig förvaltning.

Mot denna bakgrund övergår även Konjunkturinstitutet, från och med Konjunkturläget mars 2026, till att använda begreppet offentlig förvaltning i stället för offentlig sektor.

Konjunkturinstitutet kommer dock även fortsättningsvis att benämna delsektorerna inom offentlig förvaltning som staten, kommunsektorn (som omfattar både kommuner och regioner) samt ålderspensionssystemet. I nationalräkenskaperna motsvaras dessa av benämningarna statlig förvaltning, kommunal förvaltning respektive sociala trygghetsfonder.

Datamaterial

För att räknas som arbetslös enligt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) behöver en individ vara inskriven hos Arbetsförmedlingen (Af), vilket kräver att man aktivt har skrivit in sig. Detta är en striktare definition än i Arbetskraftsundersökningarna (AKU) där man räknas som arbetslös om man sökt, eller försökt söka, och kunnat ta ett arbete. Därmed är antalet arbetslösa lägre i BAS än i AKU. Nivåskillnaden mellan källorna består till stor del av heltidsstuderande arbetssökande som är en grupp med låga incitament att skriva in sig hos Arbetsförmedlingen.

I fördjupningen läggs månadsvis information från BAS samman med andra mikrodata på årsnivå. Därmed är studiepopulationen marginellt lägre än populationen i makrostatistiken för BAS.

Eftergymnasial utbildning definieras som all typ av eftergymnasial utbildning; från eftergymnasial utbildning kortare än 2 år upp till doktorsexamen. Data finns tillgänglig på årsnivå. Erhållen examen är inte nödvändig för att klassas som eftergymnasialt utbildad. Vid varje enskild tidpunkt avser utbildningsnivå den som gällde två år tidigare. Att en individ exempelvis klassas som eftergymnasialt utbildad 2025 innebär därmed att individen påbörjade någon form av eftergymnasiala studier senast 2023. På så sätt undviks tidsseriebrott som beror på att data från LISA-registret i nuläget endast

sträcker sig till 2023. Notera att detta innebär att personer som invandrat 2024 och 2025 saknar utbildningsdata 2023 och därför inte inkluderas i analysen. Att vissa bakgrundsvariabler endast finns på årsnivå leder också till vissa nivåskiften i tidsserierna vid årsskiften.